

Załącznik nr 1

do Zarządzania nr 0050.47.2020

Wójta Gminy Sokolniki

z dnia 2 lipca 2020 roku

GMINA
SOKOLNIKI

Rozwija skrzydła

Strategia Rozwoju Gminy Sokolniki na lata 2021-2030

PROJEKT

przygotowana przez

 REMEDIS SA

---

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1.	WPROWADZENIE.....	6
2.	METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ	7
3.	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO GOSPODARCZEJ GMINY SOKOLNIKI – ANALIZA JAKOŚCI ŻYCIA.....	10
3.1	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	10
3.1.1	POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA	10
3.1.2	ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE GMINY	12
3.1.3	WALORY KULTUROWE I TURYSTYCZNE GMINY	17
3.2	SFERA SPOŁECZNA.....	22
3.2.1	DEMOGRAFIA	22
3.2.2	RYNEK PRACY, BEZROBOCIE	27
3.2.3	MIESZKALNICTWO	29
3.3	SFERA GOSPODARCZA	30
3.3.1	ROLNICTWO.....	30
3.3.2	PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	33
3.4	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	35
3.4.1	KOMUNIKACJA.....	35
3.4.2	SIEĆ WODOCIĄGOWA	37
3.4.3	SANITACJA	37
3.4.4	GOSPODARKA ODPADAMI	38
3.4.5	SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA I SCIEĆ GAZOWA.....	40
3.4.6	INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA	40
3.4.7	CIEPŁOWNICTWO	41
3.4.8	ENERGIA ODNAWIALNA	41
3.5	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	42
3.5.1	EDUKACJA.....	42
3.5.2	KULTURA I SPORT	44

3.5.3	OCHRONA ZDROWIA	47
3.5.4	POMOC SPOŁECZNA	47
3.5.5	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	49
3.6	SYTUACJA FINANSOWA GMINY	50
4.	WYBÓR STRATEGII GMINY SOKOLNIKI	52
4.1	ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY SOKOLNIKI	52
4.2	KONSULTACJE SPOŁECZNE	53
4.3	ANALIZA SWOT GMINY SOKOLNIKI	55
4.4	WIZJA I CELE STRATEGICZNE GMINY SOKOLNIKI	58
5.	CELE STRATEGICZNE I PROGRAMY OPERACYJNE STRATEGII GMINY SOKOLNIKI.....	60
5.1	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ GOSPODARCZY”	60
5.2	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „BUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ”	65
5.3	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW”	70
6.	STRATEGIA GMINY SOKOLNIKI A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE	75
6.1	STRATEGIA EUROPA 2020	75
6.2	DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI”	75
6.3	RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE	76
6.4	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	77
6.5	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030.....	77
6.6	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2030	79
6.7	ZINTEGROWANA STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WIERUSZOWSKIEGO NA LATA 2014-2020.....	80
6.8	ZINTEGROWANA STRATEGIA PROMOCJI POWIATU WIERUSZOWSKIEGO NA LATA 2016-2022.....	80
7.	WDRAŻANIE STRATEGII	82

7.1	METODY ZARZĄDZANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY SOKOLNIKI	82
7.2	MIERNIKI OCENY STRATEGII	83
7.3	SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY MIĘDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	85
7.4	PUBLIC RELATIONS STRATEGII ROZWOJU GMINY SOKOLNIKI	85
8.	ZAŁĄCZNIKI	87
9.	SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW	103

1. WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Sokolniki (zwana dalej „Strategią”) to plan działania wyznaczający strategiczne cele rozwoju Gminy. Dokument ten realizuje ustawowe regulacje dotyczące prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o programy rozwoju oraz uprawnienia Gminy wynikające z ustawy o samorządzie gminnym do prowadzenia spraw pozostających w zakresie działania Gminy, w tym uchwalania programów gospodarczych. Ustalenia zawarte w Strategii stanowić będą podstawę długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Dokument będzie dotyczył prac władz Gminy, ale także innych interesariuszy działających na rzecz tworzenia jak najlepszych warunków do rozwoju Gminy.

Strategia składa się z trzech zasadniczych części:

- opisowej, będącej rodzajem „fotografii” stanu aktualnego Gminy,
- analitycznej, służącej znalezieniu możliwości rozwojowych Gminy,
- planistycznej, wskazującej programy i działania służące realizacji wskazanych podczas analizy celów.

Diagnoza prezentuje wyczerpujący obraz Gminy. Na potrzeby przeprowadzonej analizy wykorzystano różne metody prezentacji danych. Korzystano z dwóch zasadniczych źródeł informacji. Jednym z nich były rejestry prowadzone w Urzędzie Gminy, drugim dane pozyskane z Banku Danych Lokalnych (prezentującego dane Głównego Urzędu Statystycznego). Bardzo ważnym źródłem informacji były wyniki przeprowadzonych wśród mieszkańców ankiet oraz konsultacji społecznych.

Przyjęta i wdrażana Strategia pozwoli nie tylko efektywnie prowadzić politykę rozwoju Gminy, ale także będzie dokumentem umożliwiającym skorzystanie z licznych instrumentów finansowych wspierających rozwój lokalny i regionalny, w tym pochodzących z perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Należy pamiętać, że niniejszy dokument ma charakter otwarty, nie zamyka się przed zmianami i wprowadzaniem nie ujętych w aktualnej wersji dokumentu rozwiązań.

2. METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ

Na podstawie stanu aktualnego i wyników prac osób zaangażowanych w określenie możliwości rozwojowych została przygotowana wizja Gminy, realizujące ją cele strategiczne, programy i konkretne zadania. Istotne pytanie, na które trzeba sobie odpowiedzieć tworząc ten dokument brzmi: jaki przyjąć horyzont czasowy? W niniejszej strategii przyjęto perspektywę do roku 2030.

Samorządowcy mają ogromną wiedzę o swoim terenie, dodatkowo optymalizują wydatki, dlatego przy tworzeniu niniejszego dokumentu posłużono się metodą partycypacyjno-ekspercką. Skorzystano z wiedzy mieszkańców, zwłaszcza aktywnych w pracach samorządu, organizacji pozarządowych i biznesu. To oni byli głównymi autorami wyboru dróg rozwoju dla Gminy. Skorzystano z licznych danych dostępnych w Urzędzie Gminy, w zasobach Głównego Urzędu Statystycznego, innych instytucji publicznych (Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Wojewódzki itp.). Konsultanci Remedis SA współinicjowali spotkania, porządkowali i uzupełniali uzyskiwane informacje. Ponadto dokonali zintegrowanej, wielowątkowej analizy SWOT. Ważną rolę ekspertów zewnętrznych było odniesienie Strategii do innych, obowiązujących dokumentów (własnych Gminy, sąsiadów, innych dokumentów powiatowych, wojewódzkich, krajowych i unijnych).

Po przygotowaniu projektu Strategii dokument został poddany konsultacjom społecznym, tak, aby finalnie przygotowany dokument był szeroko akceptowaną wizją rozwoju Gminy.

Prace nad Strategią składały się z następujących elementów:

I. Określenie stanu aktualnego:

Diagnoza obejmuje przegląd najważniejszych elementów struktury społeczno-gospodarczej Gminy. Szczególny nacisk położono na omówienie następujących zagadnień:

- sytuacji demograficznej i społecznej,
- stanu infrastruktury technicznej, w szczególności spraw infrastruktury telekomunikacyjnej, energetycznej i gazowniczej, kanalizacji, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, infrastruktury drogowej,
- stanu infrastruktury społecznej, w szczególności bazy materialnej oświaty i wychowania, zagadnień pomocy społecznej, służby zdrowia, kultury oraz sportu i rekreacji,

- sytuacji gospodarczej,
  - problematyki przestrzennej i mieszkaniowej.
- II. Określenie potencjału rozwojowego.
  - III. Zagregowana analiza możliwości rozwoju.
  - IV. Określenie Wizji Rozwoju Gminy Sokolniki.
  - V. Określenie Celów Strategicznych Strategii.
  - VI. Koordynacja Strategii z innymi dokumentami strategicznymi.
  - VII. Określenie zasad monitorowania i aktualizacji Strategii.
  - VIII. Przygotowanie i przedłożenie Radzie Gminy projektu Strategii.

W oparciu o powyższą metodę wyznaczone zostały kierunki rozwoju Gminy. Jak wcześniej wspomniano na poziomie szczegółowym zadanie realizacji Strategii jest przejęte przez dokumenty operacyjne (budżety i WPF).

Podczas prac nad niniejszym dokumentem wykorzystano dokumenty strategiczne jednostek nadrzędnych:

- I. Strategia „Europa 2020”.
- II. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”.
- III. Raport „Polska 2030. Wyzwania Rozwojowe”.
- IV. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
- V. Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. Dynamiczna Polska 2020.
- VI. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
- VII. Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.
- VIII. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.
- IX. Zintegrowana Strategia Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020.
- X. Zintegrowana Strategia Promocji Powiatu Wieruszowskiego na lata 2016-2022.

oraz dokumenty Gminy Sokolniki:

- I. Strategia Rozwoju Gminy Sokolniki na lata 2012-2020.
- II. Raport o Stanie Gminy Sokolniki za 2018 rok.
- III. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sokolniki
- IV. Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Sokolniki za rok 2015, 2016, 2017 i 2018.

- V. Program ochrony środowiska dla Gminy Sokolniki na lata 2014-2017 z perspektywą do roku 2021.
- VI. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sokolniki na lata 2014-2020.
- VII. Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Sokolniki na lata 2020-2029.
- VIII. Bajkowa Gmina Sokolniki w obiektywie.

Ze względu na naturalną potrzebę tworzenia dokumentów o charakterze strategicznym dla różnych obszarów aktywności przyjęto zasadę otwartości niniejszego dokumentu. Zmiany, uzupełnienia i modyfikacje polegać będą mogły zarówno na poprawianiu wprost dokumentu bazowego, jak i na dołączaniu innych dokumentów, jako uzupełnień Strategii.

3. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO GOSPODARCZEJ GMINY SOKOLNIKI – ANALIZA JAKOŚCI ŻYCIA

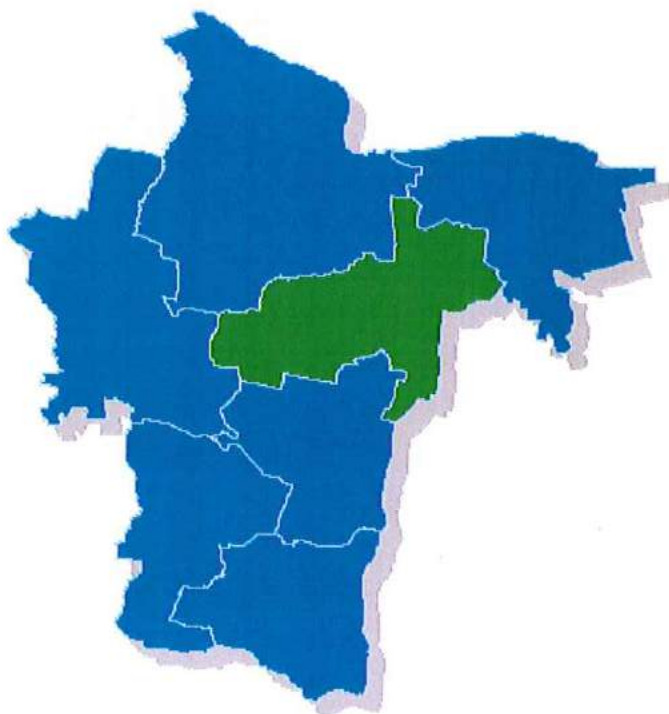
3.1 PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

3.1.1 POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIĘĆ OSADNICZA

Gmina Sokolniki położona jest w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego i centralnej części powiatu wieruszowskiego. Wchodzi w skład Wysoczyzny Wieruszowskiej Kotliny Grabowskiej, której obszar znajduje się w dorzeczu Prozny. Gmina graniczy z:

- Gminą Galewice – od strony północnej;
- Gminą Lututów – od strony północno-wschodniej;
- Gminą Wieruszów – od strony zachodniej;
- Gminą Czastary – od strony południowej;
- Gminą Biała (powiat wieluński) – od strony wschodniej.

Siedzibą Gminy jest miejscowość Sokolniki.

Rysunek 1 Gmina Sokolniki na mapie powiatu wieruszowskiego
(źródło: <https://wybory2006.pkw.gov.pl/kbw/geoGminae1b6.html?id=101806&>, wgląd marzec 2020 r.)

Gmina Sokolniki jest trzecią największą Gminą w powiecie wieruszowskim. Zajmuje powierzchnię 80 km² (8.001 ha) co stanowi 13,86% powierzchni powiatu i 0,44% powierzchni

Sieć osadniczą Gminy Sokolniki tworzą 22 miejscowości podzielone na 13 sołectw.

LP.	SOŁECTWO	LICZBA MIESZKAŃCÓW
	Gmina Sokolniki	5.140
1.	Sołectwo Bagatelka	928
2.	Sołectwo Góry	153
3.	Sołectwo Kopaniny	156
4.	Sołectwo Nowy Ochędzyn	474
5.	Sołectwo Pichlice	311
6.	Sołectwo Prusak	123
7.	Sołectwo Ryś	197
8.	Sołectwo Sokolniki	684
9.	Sołectwo Stary Ochędzyn	362
10.	Sołectwo Tyble	435
11.	Sołectwo Walichnowy	967
12.	Sołectwo Wiktorówek	94
13.	Sołectwo Zdzierczyzna	256

[illegible]

(źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokolniki)

W skład sieci osadniczej Gminy wchodzi:

- Wsie bardzo duże (ponad 1.000 mieszkańców) – Sokolniki;
- Wsie duże (500 – 1000 mieszkańców) – Walichnowy;
- Wsie średnie (300 – 500 mieszkańców) – Nowy Ochędzyn, Stary Ochędzyn, Tyble;
- Wsie małe (150 – 300 mieszkańców) – Gumnisko, Kopaniny, Pichlice, Ryś, Zdzierczyzna;
- Wsie bardzo małe (do 150 mieszkańców) – Bagatelka, Borki Pichelskie, Borki Sokolskie, Góry, Maksymów, Malanów, Prusak, Siedliska, Szustry, Wiktorówek, Wyglądacze, Zagórze.

3.1.2 ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE GMINY

Według podziału fizyczno-geograficznego opracowanego przez Jerzego Kondrackiego¹ Gmina Sokolniki leży w obrębie megaregionu *Pozaalpejska Europa Środkowa*, prowincji *Niż Środkowoeuropejski*, podprowincji *Niziny Środkowopolskie*, w makroregionie *Nizina Południowowielkopolska* oraz w granicach mezoregionu *Wysoczyzna Wieruszowska*. Jest to obszar zdenudowanej równiny morenowej pozostałej po odrzańskim zlodowaceniu, położony w dorzeczu Prosnę. Ukształtowanie subregionu jest typowo równinne, a wysokości względne nigdzie nie przekraczają 15 m, przeciętnie dochodzą do 10 m.

GRUNTY

Wśród gleb na terenie Gminy Sokolniki występują piaski, żwiry sandrowe, mułki kemów gliny zwałowe oraz piaski i żwiry lodowcowe. Na terenie Gminy przeważają gleby o piątej (2.262,4 ha) i czwartej (2.051,6 ha) klasie bonitacyjnej. Duży udział mają także gleby szóstej (850,8 ha), najniższej klasy. Gleb o trzeciej (331,5 ha) klasie bonitacyjnej jest bardzo mało a gleby o drugiej i pierwszej klasie nie występują wcale na obszarze Gminy. Oznacza to bardzo, słaby stan gleb pod kątem możliwości produkcji rolniczej na tym terenie, przy średnim wskaźniku bonitacji gleb wynoszącym 0,7. Na obszarze powiatu wieruszowskiego (a także na terenie Gminy Sokolniki) udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych jest wysoki i wynosi 70%. W związku z tym udział gleb, które wymagają wapnowania także jest wysoki.²

Powierzchnia gruntów użytkowych rolnych w Gminie wynosi 5.199 ha (64,97%), w tym gruntów ornych – 4.152 ha (79,86%), zaś łąk i pastwisk 773 ha (14,86%). Sady zajmują powierzchnię ok. 57 ha. Można zauważyć, że ze względu na użytkowanie gruntów Gmina Sokolniki jest gminą rolniczą.

¹ Kondracki J. 2013: Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

² Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sokolniki na lata 2014-2017 z perspektywą do roku 2021

Tabela 2 Powierzchnia geodezyjna gruntów w Gminie Sokolniki

GRUNTY	POWIERZCHNIA [ha]
Obszar Gminy Sokolniki	8.001
Powierzchnia łądowa	7.991
Użytki rolne razem	5.199
• Grunty orne	4.152
• Sady	57
• Łąki trwałe	441
• Pastwiska trwałe	332
• Grunty rolne zabudowane	183
• Grunty pod stawami	3
• Grunty pod rowami	31
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	2.546
• Lasy	2.538
Grunty pod wodami	10
• Płynącymi	8
• Stojącymi	2
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	210
• Tereny mieszkaniowe	22
• Tereny przemysłowe	13
• Tereny inne zabudowane	11
• Tereny zurbanizowane niezabudowane	2
• Tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	2
• Tereny komunikacyjne – drogi	159
• Tereny komunikacyjne – tereny kolejowe	1
• Użytki kopalne	0
Użytki ekologiczne	0
Nie użytki	35
Tereny różne	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd marzec 2020 r.)

Stan gleb na terenie Gminy Sokolniki jest stosunkowo dobry, z wyjątkiem bezpośrednio przyległych do głównych dróg. Zagrożeniem dla gleb przyległych do pasów drogowych są spaliny pojazdów mechanicznych (m.in. Pb, WWA) oraz zasolenie z zimowego utrzymania dróg.

SUROWCE NATURALNE

Na terenie Gminy Sokolniki znajdują złoża węgla brunatnego i gliny ale są to złoża niewielkie, o ograniczonej opłacalności eksploatacji.

Tabela 3 Wykaz złóż w Gminie Sokolniki

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Stan zag. złoża ³	Zasoby geologiczne bilansowe
1.	Tyble II	Piaski i żwiry	R	181 tys. t
2.	Tyble III	Piaski i żwiry	R	67 tys. t
3.	Tadziów	Złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej	Z	16 tys. m ³

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2018 r.

³ R – rozpoznane szczegółowo, Z – złożo, z którego wydobyć zostało zaniechane..

WODY

Gmina Sokolniki znajduje się w dorzeczu Odry (Region Wodny Warty) i obszarowo podlega pod Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW) w Poznaniu. Przez jej obszar przepływa tylko jedna większa rzeka – Struga Węglewska. Druga co do wielkości jest rzeka Brzeźnica. Występują także małe cieki wodne nieposiadające nazw lub nazwy funkcjonujące jedynie w nazewnictwie lokalnym, stanowiące dopływy Strugi, pełniące funkcje odwadniające i regulacyjne stosunków wodnych. Według długoletnich badań prowadzonych przez Pana Jana Juszcza wywnioskować można, że następuje spadek opadów atmosferycznych a co za tym idzie obniża się poziom wód gruntowych oraz poziom wody w IV rzędowych warstwach wodonośnych (początek suszy geologicznej).

Zbiorniki w Gminie Sokolniki:

- zespół stawów na Zamyślu,
- wyrobiska po kopalni gliny w Walichnowach,
- staw w parku w Walichnowach,
- staw przy SUW w Walichnowach,
- wyrobisko po kopalni żwiru na Gumnisku (zbiornik "OKOŃ"),
- wyrobisko po kopalni żwiru na Bagatelce

oraz wiele mniejszych sadzawek i oczek wodnych powstałych naturalnie i budowanych w ostatnich czasach przez inwestorów prywatnych. Niestety w związku ze zmianami klimatycznymi zanikają one i wypływają się. W sąsiedniej Gminie Galewice na Strudze Węglewskiej na naturalnie ukształtowanym terenie jest możliwość wybudowania małego zbiornika retencyjnego.

Niepokój budzi realizacja projektu budowy kopalni odkrywkowej na terenie Gminy Złoczew oddalonej w linii prostej zaledwie o około 16 km od Gminy Sokolniki, co niewątpliwie pogłębi suszę geologiczną (należy czynić starania w celu odprowadzania wody z igł filtrów do cieków zlokalizowanych na terenie Gminy w górnej ich części).

Pod powierzchnią Gminy Sokolniki nie znajduje się żaden Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP). Najbliżej położony taki zbiornik to Główny Zbiornik Wód Podziemnych Rzeki Prosny o numerze 311.

PRZYRODA

Gmina położona jest na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu, w Nadleśnictwie Przedborów. Na obszarze Gminy funkcjonują dwa leśnictwa – Leśnictwo Szustry oraz Leśnictwo Sokolniki. Skład gatunkowy lasów, wynika z rodzaju siedliska (na które decydujący wpływ ma rodzaj występujących gleb i obecność cieków wodnych), a także z panujących warunków klimatycznych. Kompleksy leśne na terenie Gminy Sokolniki położone są głównie na północnych i południowych krańcach Gminy. Natomiast centralna część analizowanego obszaru nie jest pokryta lasami. Najpoważniejszą barierą dla migrujących zwierząt jest przebieg drogi S8, rozdzielającej lasy znajdujące się w północnej i południowej części Gminy.

Lesistość Gminy Sokolniki w 2018 roku wynosiła 30,7%. Jest ona wyższa od lesistości powiatu wieruszowskiego (26,0%) i województwa łódzkiego (21,5%).

W jednolitym systemie ochrony przyrody na obszarze Gminy brak jest terenów parków narodowych i parków krajobrazowych. Istnieje natomiast fragment obszaru chronionego krajobrazu, rezerwat przyrody, zespół przyrodniczo-krajobrazowy oraz liczne pomniki przyrody:

- Rezerwat przyrody:
  - „Ryś” – Rezerwat przyrody Ryś zajmuje powierzchnię 53,93 ha. Leży w kompleksie leśnym należącym do Lasów Państwowych (Leśnictwo Ryś, Nadleśnictwo Złoczew). Został utworzony na podstawie zarządzenia M.L. i P.D. z dnia 21.07.1977r. (M.P. nr 19 poz. 107 z 1977r). Przedmiotem ochrony w rezerwacie jest fragment drzewostanu bukowego na północnej granicy zasięgu buka. Buki w rezerwacie osiągają średnią wysokość 30 m i średnicę 50 cm. Najstarsze mają około 150 lat. Występuje tutaj około 200 gatunków roślin zielonych. Wśród innych gatunków chronionych na terenie rezerwatu znaleźć można: kruszczyka siniego, kruszynę pospolitą, przylaszczkę pospolitą, przytulie wonną, wawrzynek wilczczyko, bluszcz pospolity. W rezerwacie oprócz buka występują licznie również inne gatunki drzew: sosna pospolita, sosna wejmutka, dąb szypułkowy, dąb bezszypułkowy, olsza czarna, jesion wyniosły, jodła pospolita. O wyjątkowości tego miejsca może również świadczyć fakt

gniazdowania na terenie rezerwatu bociana czarnego. Jest to ptak niezwykle rzadki objęty ścisłą ochroną gatunkową.⁴

- Obszar Chronionego Krajobrazu:
  - „Dolina Prosný” – na terenie Gminy Sokolniki obejmują lasy mieszane, suche z dobrze rozwiniętym runem i zróżnicowanymi ekosystemami leśnymi.
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy:
  - „Park zabytkowy w miejscowości Sokolniki” – park, który jest częścią zabytkowego zespołu pałacowo-ogrodowego, został założony w II połowie XVIII wieku. Symetryczne rozmieszczenie alejek i nasadzenia wokół nich są pozostałością dawnego założenia przestrzennego parku. Najstarsze okazy drzewostanu pochodzą z drugiej połowy XVIII w. Kształt parku zbliżony jest do prostokąta, wzdłuż którego boków biegną aleje obsadzone starodrzewiem.⁵
- Pomniki przyrody⁶:
  - Topola biała - *Populus alba*: rośnie na terenie parku w Walichnowach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego;
  - Jesion wyniosły - *Fraxinus excelsior*: rośnie na terenie parku w Walichnowach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego;
  - Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*: rośnie na terenie parku w Walichnowach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego;
  - Topola biała - *Populus alba*: rośnie na terenie parku w Walichnowach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego;
  - Topola biała - *Populus alba*: rośnie na terenie parku w Walichnowach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego;
  - Topola biała - *Populus alba*: rośnie na terenie parku w Walichnowach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego;
  - Grupa drzew – rosną na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego:
    - Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*;
    - Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*;
  - Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*: rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego;

⁴ Źródło: „Bajkowa Gmina Sokolniki”

⁵ Źródło: „Bajkowa Gmina Sokolniki”

⁶ Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>, wgląd wrzesień 2019 r.

- Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*: rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego;
- Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*: rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego;
- Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*: rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego;
- Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*: rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego;
- Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*: rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego;
- Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*: rośnie na terenie parku w Sokolnikach wchodzącego w skład Zespołu Pałacowego;
- Dąb szypułkowy - *Quercus robur*: Uroczysko Lututów;
- Dąb szypułkowy - *Quercus robur*: Uroczysko Lututów;
- Dąb szypułkowy - *Quercus robur*: Uroczysko Lututów;
- Dąb szypułkowy - *Quercus robur*: Uroczysko Lututów;
- Dąb szypułkowy - *Quercus robur*: Ryś, obręb Sokolniki oddz. 68J, Leśnictwo-Przedborów;
- Dąb szypułkowy - *Quercus robur* (Bartek II): Rośnie na placu obok Zespołu Szkół w Walichnowach.

Dodatkowo, przez teren Gminy przebiega korytarz ekologiczny Wieruszów.

3.1.3 WALORY KULTUROWE I TURYSTYCZNE GMINY

Atrakcyjność Gminy Sokolniki wynika z wyjątkowego jej położenia i zróżnicowania przyrodniczego oraz z dużej wartości jej walorów krajoznawczych i kulturowych. Gmina pozbawiona jest praktycznie zabudowy o charakterze miejskim co pozwala zarówno mieszkańcom, jak i turystom cieszyć się wspaniałymi.

Zgodnie z wykazem zabytków sporządzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do najcenniejszych zabytków Gminy Sokolniki należą:

- **Stary Ochędzyn:**

- Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia w zespole kościoła parafialnego (XVI wiek);
- Kościół parafialny p.w. św. Anny – Kościół parafialny w Ochędzynie p.w. św. Anny pochodzi z 1492r. Został wybudowany przez Cysterki z Ołoboka w stylu późnogotyckim, pokryty jest gontem. Powiększono go o 2/3 w 1922 r. Wewnątrz znajduje się późnogotycki ołtarz z początku XVI wieku, boczne ołtarze pochodzą z XVII wieku;⁷
- Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego (1925-1926);
- Cmentarz parafialny (XIX wiek);

Rysunek 3 Kościół w Ochędzynie
(źródło: „Bajkowa Gmina Sokolniki”)

⁷ Źródło: „Bajkowa Gmina Sokolniki”

- **Sokolniki:**

- Cmentarz parafialny – pierwsze pochówki na starym cmentarzu w Sokolnikach rozpoczęto w marcu 1811 r., a zakończono w 1920 r. Najstarszym obiektem jest grobowiec długoletniego proboszcza Alojzego Pustowskiego w latach 1850-1889, usytuowany w środkowej części cmentarza obok krzyża. Grobowiec wieńczy ozdobny żeliwny krzyż z prostokątną żeliwną tabliczką informacyjną;⁸
- Pałac (k. XVIII wieku) – Budowę pałacu rozpoczęto w 1775 roku według projektu drezdeńskiego architekta Fryderyka Naxa. Pałac zbudowany jest w stylu saskiego rokoka, a najbardziej charakterystycznymi elementami są: owalna sala balowa oraz ozdobna klatka schodowa. Po II wojnie pałac stał się własnością państwa i był użytkowany przez Gminę. Mieściła się w nim szkoła, ośrodek zdrowia, przedszkole. W latach 80-tych pałac był nieużywany i uległ znacznemu zniszczeniu. W latach 90-tych decyzją Rady Gminy i mieszkańców, pałac wraz z częścią parku został przekazany w prywatne ręce. Uchroniło to obiekt przed całkowitą dewastacją. Dzięki nakładowi dużych środków finansowych oraz ścisłej współpracy z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, pałac odzyskał pełną świetność;⁹
- Oficyna pałacowa (k. XVIII wieku);
- Park pałacowy (XVIII/XIX wiek);

Rysunek 4 Pałac w Sokolnikach
(źródło: „Bajkowa Gmina Sokolniki”)

⁸ Źródło: „Bajkowa Gmina Sokolniki”

⁹ Źródło: „Bajkowa Gmina Sokolniki”

- **Walichnowy:**

- Kościół parafialny p.w. św. Marcina Biskupa – obiekt został wybudowany w latach 1875-1878. Jego poświęcenie odbyło się w kwietniu 1877 roku. W czasie II wojny światowej kościół był magazynem zbożowym. Po wojnie kościół odnowiono, a jego konsekracja odbyła się w lipcu 1958 roku;¹⁰
- Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia w zespole kościoła parafialnego (XIV-XV wiek);
- Dzwonnica - brama w zespole kościoła parafialnego (1875-1878);
- Cmentarz parafialny (XIX wiek);
- Kaplica cmentarna (XIX/XX wiek);
- Pałac – Pałac we wsi Walichnowy powstał w XVIII wieku i należał do wielkopolskiej rodziny Nieszkowskich herbu Kościesza. W roku 1844 pałac został przebudowany na wspaniałą rezydencję w stylu klasycystycznym. W okresie II wojny uległ zniszczeniu, a po odbudowie mieściła się w nim szkoła. Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi z dnia 30.12.1967 r. pałac został wpisany do rejestru zabytków. Wokół pałacu rozciąga się malowniczy park. Obiekt obecnie stanowi własność prywatną;¹¹
- Park pałacowy (XIX wiek).

Rysunek 5 Pałac w Walichnowach

(źródło: https://www.sokolniki.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=161&Itemid=503, wgląd marzec 2020 r.)

Ponadto na terenie Gminy zarejestrowane są dwa zabytki ruchome:

- Wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Mikołaja w Sokolnikach;

¹⁰ Źródło: „Bajkowa Gmina Sokolniki”

¹¹ Źródło: „Bajkowa Gmina Sokolniki”

- Wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Anny w Ochędzynie.

Na terenie Gminy Sokolniki znajdują się 442 stanowiska archeologiczne.

Zagospodarowanie przestrzenne Gminy Sokolniki sprzyja turystyce aktywnej. Zarówno na terenie Gminy jak również na obszarze całego powiatu wieruszowskiego znajdują się liczne szlaki rowerowe jak również szlaki jeździeckie oraz szlak pieszy. Po wybudowaniu drogi S8 niektóre szlaki mają zmieniony przebieg. Poniżej można zapoznać się z aktualnym przebiegiem tras:

- Szlak pieszy:
  - „Śladami Powstania Styczniowego” – szlak czerwony o łącznej długości 140,60 km, w tym przez teren Gminy Sokolniki przebiega 20,5 km;
- Szlaki rowerowe:
  - „Rowerem przez Powiat” – szlak czerwony o łącznej długości 142,6 km, w tym przez teren Gminy Sokolniki przebiega 16,6 km;
  - „Rekreacyjny Wokół Wieruszowa” – szlak zielony o łącznej długości 32,7 km, w tym przez teren Gminy Sokolniki przebiega 5,9 km;
  - „Rybczyński” – szlak czarny o łącznej długości 6 km, w tym przez teren Gminy Sokolniki przebiega 1,3 km;
  - „Łącznik do Wyglądaczy” – szlak czarny o długości 4 km przebiegający w całości przez teren Gminy Sokolniki;
  - „Do św. Anny” – szlak niebieski o długości 6 km przebiegający w całości przez teren Gminy Sokolniki;
  - „Sokolniki” – szlak zielony o łącznej długości 16,4 km, w tym przez teren Gminy Sokolniki przebiega 5,8 km;
- Szlaki jeździeckie:
  - Łącznik Południowy – szlak czarny o długości 1,0 km przebiegający w całości przez teren Gminy Sokolniki;
  - Łącznik Wschodni – szlak zielony o długości 4,0 km przebiegający w całości przez teren Gminy Sokolniki;
  - Łącznik Środkowy – szlak czarny o długości 0,8 km przebiegający w całości przez teren Gminy Sokolniki;
  - Łącznik Zachodni – szlak czarny o długości 0,7 km przebiegający w całości przez teren Gminy Sokolniki;

- „Wokół Sokolnik” składający się z łącznika – szlak niebieski o długości 8,3 km przebiegający w całości przez teren Gminy Sokolniki;
- Przez teren Gminy Sokolniki przebiega także Łódzki Szlak Konny im. mjr. Henryka Dobrzańskiego "Hubala" - odcinek 31 (szlak pomarańczowy o łącznej długości 72,8 km).

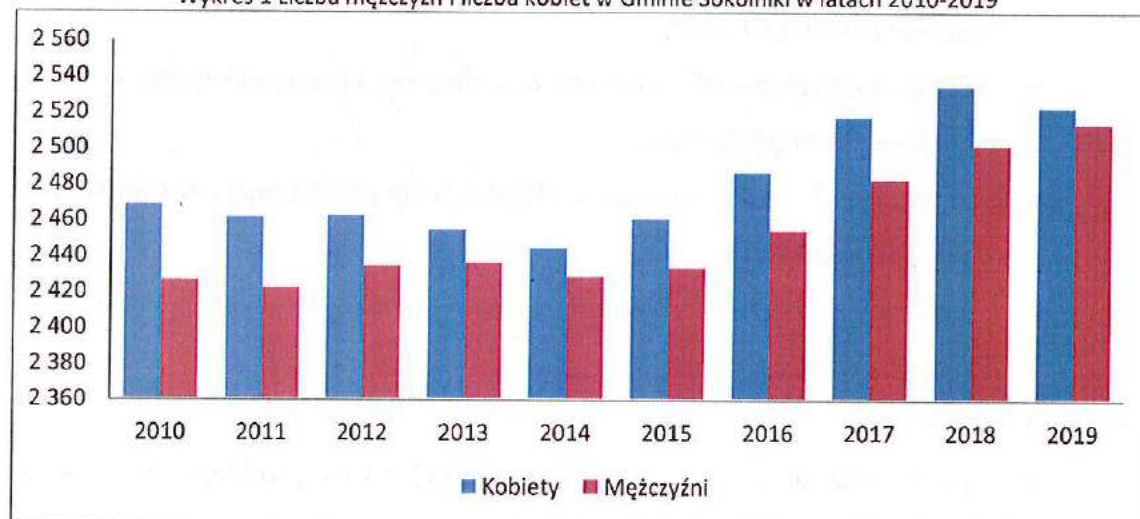
Na terenie Gminy Sokolniki działalność w zakresie turystyki propagowana jest przede wszystkim przez gospodarstwa agroturystyczne. Baza noclegowa składa się z hotelu, miejsc noclegowych i kwater agroturystycznych.

3.2 SFERA SPOŁECZNA

3.2.1 DEMOGRAFIA

W 2019 roku Gminę zamieszkiwało (wg GUS) 5.035 osób, w tym 2.513 mężczyzn oraz 2.522 kobiety. Kobiety mają nieznaczną przewagę liczebną nad mężczyznami (0,18%). Należy więc stwierdzić, że podział wg płci jest niezwykle równomierny, nie tylko w roku 2019, ale także na przestrzeni wielu lat.

Wykres 1 Liczba mężczyzn i liczba kobiet w Gminie Sokolniki w latach 2010-2019

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2020 r.)

Szczegółowe dane przedstawia tabela 4.

Tabela 4 Liczba mieszkańców Gminy Sokolniki w latach 2010-2019

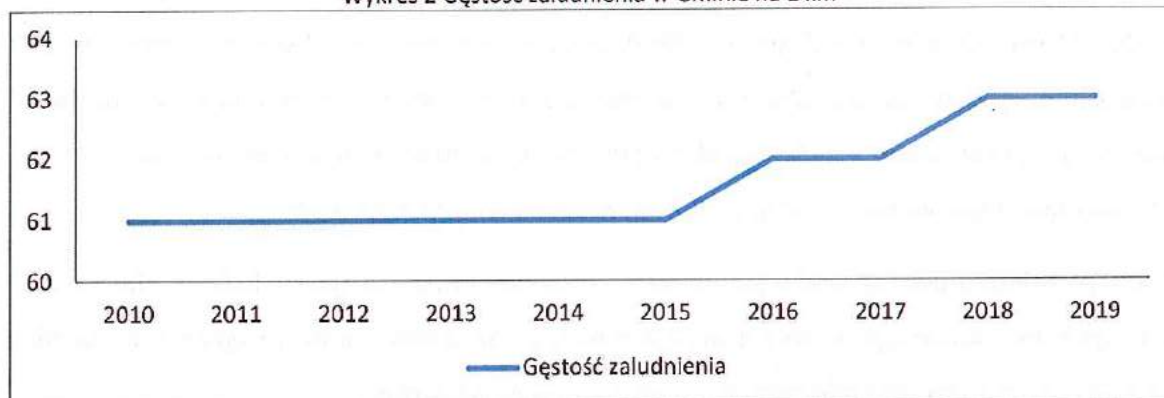
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem	4 894	4 883	4 896	4 890	4 872	4 893	4 940	4 999	5 035	5 035
Mężczyźni	2 426	2 422	2 434	2 436	2 428	2 433	2 454	2 482	2 501	2 513
Kobiety	2 468	2 461	2 462	2 454	2 444	2 460	2 486	2 517	2 534	2 522
Mężczyźni	49,57%	49,60%	49,71%	49,82%	49,84%	49,72%	49,68%	49,65%	49,67%	49,91%
Kobiety	50,43%	50,40%	50,29%	50,18%	50,16%	50,28%	50,32%	50,35%	50,33%	50,09%

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2020 r.)

W ostatnich latach liczba mieszkańców Gminy systematycznie wzrasta. Jest to bardzo pozytywny i oczekiwany trend. Od 2014 roku w Gminie przybyły 163 osoby (wzrost o ponad 3,3%).

Gęstość zaludnienia w Gminie Sokolniki na przestrzeni ostatnich lat wzrasta, jest to oczywiście związane z przyrostem liczby mieszkańców. Według danych z Banku Danych Lokalnych, w 2019 roku wynosiła 63 osoby na kilometr kwadratowy.

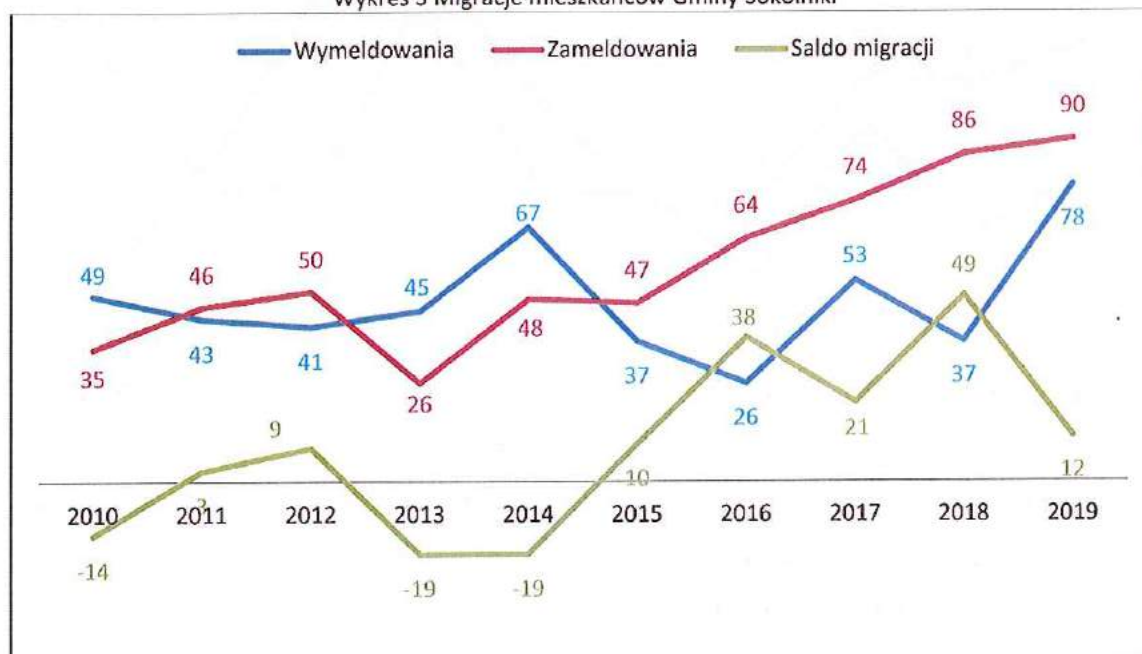
Wykres 2 Gęstość zaludnienia w Gminie na 1 km²

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2020 r.)

Na wykresie 3 doskonale widać, że w Gminie od 2015 roku, utrzymuje się nadwyżka zameldowań w stosunku do liczby wymeldowań. Saldo migracji w 2019 roku wynosiło +12.

Wykres 3 Migracje mieszkańców Gminy Sokolniki

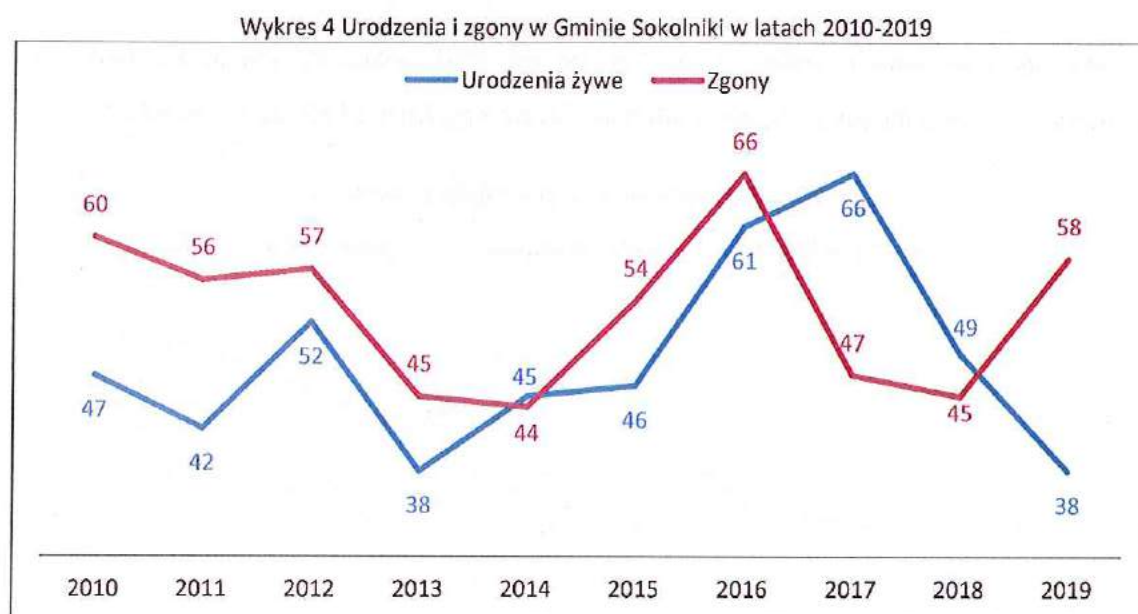
Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2020 r.)

Prezentowane dane niestety nie oddają całego rozmiaru zjawiska, ponieważ dotyczą wyłącznie osób, które zgłosiły się do urzędu i dopełniły formalności związanych z procedurą – najpierw – wymeldowania się z dotychczasowego miejsca pobytu, a później – zameldowania w nowym. Stąd to zjawisko jest trudne do oszacowania. Ponadto w Gminie Sokolniki przebywa wielu cudzoziemców (cele zarobkowe), który się nie meldują.

Według Banku Danych Lokalnych w 2018 roku 18 osób wymeldowało się z Gminy Sokolniki do miast. Taki stan rzeczy spowodowany może być dobrym połączeniem komunikacyjnym i bliskością ośrodków miejskich (m. in. Wieruszów, Kępno, Sieradz, Wrocław, Częstochowa), będących miejscem zatrudnienia i nauki mieszkańców Gminy. Odpływ ludności nastąpił również do innych miejscowości wiejskich (19 osób). W 2018 roku z miast na teren Gminy Sokolniki zameldowało się 35 osób, a z innych terenów wiejskich 47 osób.

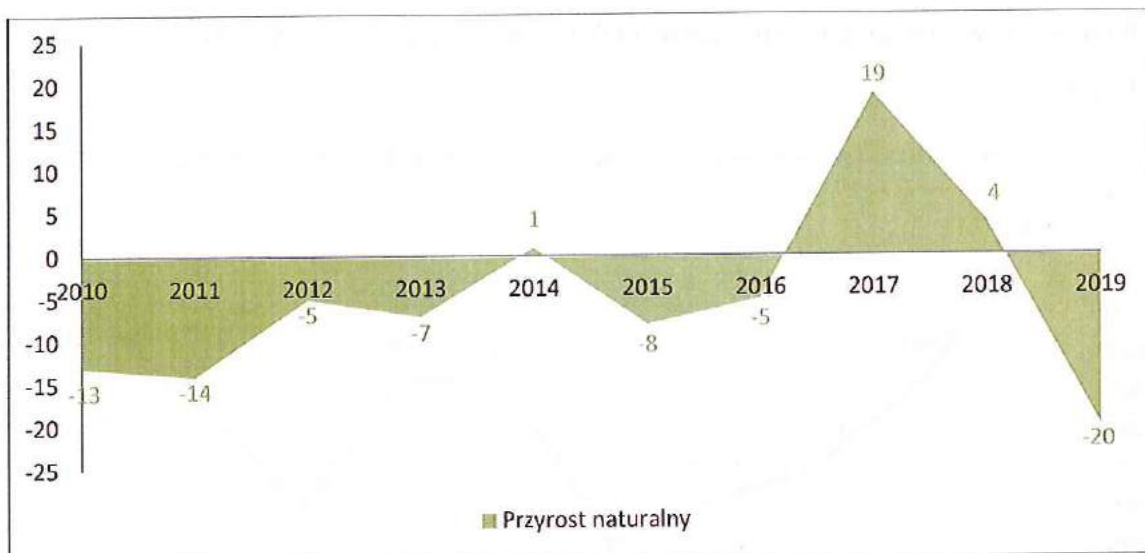
Struktura ludności według wieku jest bardzo nierównomierna z uwagi na kolejne niższe i wyższe demograficzne. Analizując wykres 4 można zauważyć, że liczba urodzeń i zgonów w Gminie Sokolniki w ostatnich latach utrzymuje się na podobnym poziomie.

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2020 r.)

Przyrost naturalny w Gminie Sokolniki w 2019 roku był ujemny i wynosił -20 (najwięcej w ostatnim dziesięcioleciu). Podobnie sytuacja wyglądała w całym powiecie wieruszowskim (-31), województwie łódzkim (-8.965) i kraju (-34.755).

Wykres 5 Przyrost naturalny w Gminie Sokolniki w latach 2010-2019

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2020 r.)

Należy zwrócić uwagę, że wzrost liczby mieszkańców w Gminie związany jest głównie z dotychczasowym trendem migracji wewnętrznych i ich dodatnim saldem w ostatnich latach.

W ostatnich latach można zauważyć malejącą liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Ma to z pewnością związek z ujemnym przyrostem naturalnym. Liczba osób w wieku produkcyjnym utrzymuje się na zbliżonym poziomie (z niewielkimi wahaniami). Z kolei grupa osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie powiększa się. Te informacje oraz fakt, że w przyszłości grupa osób w wieku poprodukcyjnym będzie licznie zasilana przez grono osób znajdujących się aktualnie w wieku produkcyjnym, świadczy o tym, że prognozy demograficzne dla Gminy Sokolniki wyglądają mało korzystnie. Jest to sytuacja identyczna z sytuacją kraju. Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały przystosowania usług społecznych do potrzeb seniorów.

Wykres 6 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Sokolniki w latach 2010-2019

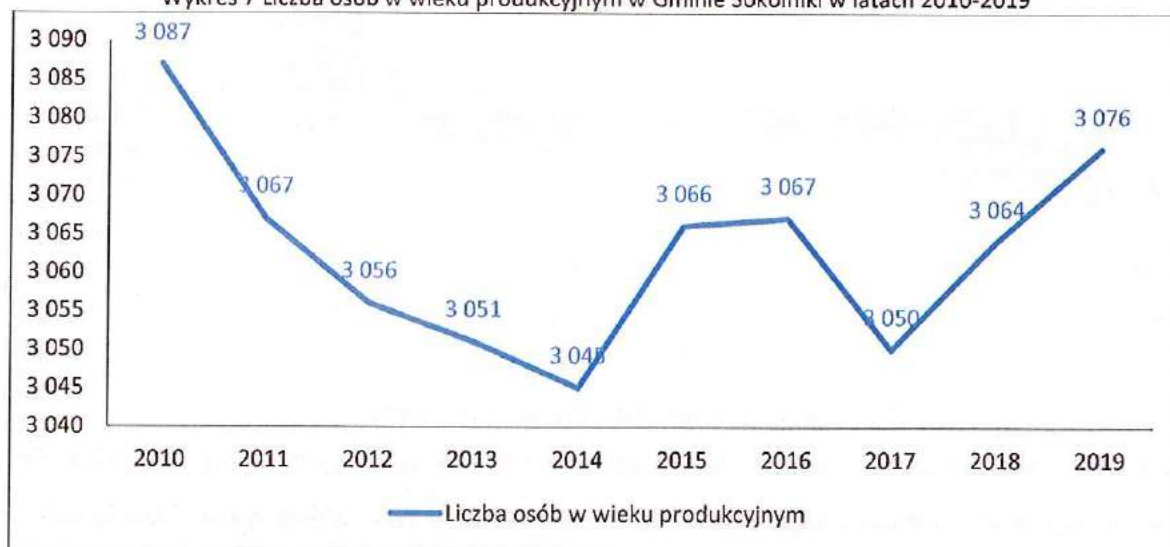

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2020 r.)

Liczba ludności w Gminie w wieku przedprodukcyjnym, w latach 2010-2019, spała o 67 osób czyli o ponad 6%.

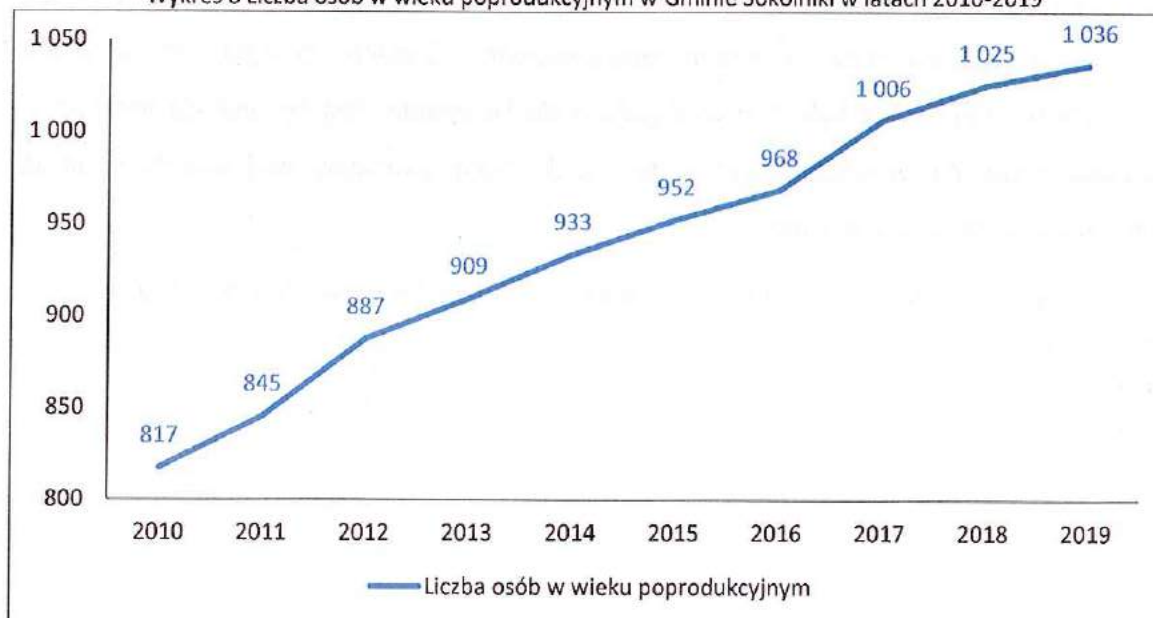
Wykres 7 Liczba osób w wieku produkcyjnym w Gminie Sokolniki w latach 2010-2019

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2020 r.)

Od 2014 roku grono mieszkańców Gminy w tym przedziale wiekowym zwiększyło się o 31 osób – czyli o 1%. Napływ mieszkańców z innych Gmin (migracje) z pewnością zatrzymał spadek liczebności tej grupy.

Wykres 8 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie Sokolniki w latach 2010-2019

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2020 r.)

Jak widać na powyższym wykresie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, zgodnie z krajowymi tendencjami, systematycznie rośnie. W ciągu ostatnich 10 lat grupa ta zwiększyła się o 219 osób. Oznacza to przyrost o ponad 26%.

Tabela 5 Mężczyźni i kobiety w Gminie Sokolniki w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2010-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Mężczyźni w wieku przedprodukcyjnym	515	501	496	482	464	453	457	469	473	462
Kobiety w wieku przedprodukcyjnym	475	470	457	448	430	422	448	474	473	461
Mężczyźni w wieku produkcyjnym	1 671	1 669	1 664	1 669	1 673	1 679	1 687	1 672	1 679	1 686
Kobiety w wieku produkcyjnym	1 416	1 398	1 392	1 382	1 372	1 387	1 380	1 378	1 385	1 390
Mężczyźni w wieku poprodukcyjnym	240	252	274	285	291	301	310	341	349	365
Kobiety w wieku poprodukcyjnym	577	593	613	624	642	651	658	665	676	671

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd marzec 2020 r.)

Wśród ludności w wieku produkcyjnym przeważają mężczyźni (różnica ponad 9%). Z kolei wśród osób w wieku poprodukcyjnym zdecydowany prym wiodą kobiety (prawie 30% różnicy).

Średni wiek mieszkańców wynosi 40,3 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Wszystkie powyższe ustalenia stanowią przesłankę do działań o charakterze prorodzinny oraz do inwestycji w infrastrukturę oraz usługi przeznaczone dla osób w starszym wieku. Jest to również zapowiedź rozwoju rynku produktów i usług skierowanych do osób starszych, jako docelowej grupy konsumenckiej. W przyszłości należy spodziewać się również skutków finansowych wynikających z prognozowanych zmian liczby ludności.

3.2.2 RYNEK PRACY, BEZROBOCIE

Bezrobocie czyli zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów stale towarzyszy gospodarce rynkowej. Na koniec 2019 roku w Gminie Sokolniki pozostawało zarejestrowanych 88 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych większą liczebnie grupą były kobiety (48). Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Tabela 6 Struktura i bilans bezrobotnych w Gminie Sokolniki

Bezrobotni zarejestrowani w Gminie Sokolniki	2015	2016	2017	2018	2019	02.2020
Liczba osób bezrobotnych	156	113	85	89	88	94
W tym kobiety	69	46	35	42	48	51
Z prawem do zasiłku	18	16	20	11	18	19
W tym kobiety	7	9	13	6	12	13
Do 25 roku życia	37	25	17	16	18	17
Do 30 roku życia	58	40	30	26	25	28
Powyżej 50 roku życia	44	34	27	26	24	26
Długotrwale bezrobotni	64	45	34	34	36	39
Niepełnosprawni	11	9	3	6	5	5
Wskaźnik bezrobocia	5,1%	3,7%	2,8%	2,9%	2,8%	-

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie, Bank Danych Lokalnych (wgląd, czerwiec 2020 r.)

*Liczba bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym (dane demograficzne na dzień 31 grudnia 2018 r.)

Rok 2019 przyniósł dalszą poprawę sytuacji zarówno na krajowym, wojewódzkim, jak i lokalnym rynku pracy. Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że zapoczątkowany jesienią 2008 roku trend wzrostowy bezrobocia rejestrowanego zakończył się w roku 2013. Od tego czasu widoczny jest już trend malejący. Stopa bezrobocia w kraju spadła z 13,4% (2013) do 5,2% (2019), w województwie łódzkim z 14,1% (2013) do 5,4% (2019), a w powiecie wieruszowskim z 10,9% (2013) do 4,0% (2019). Powyższa tendencja jest potwierdzeniem ogólnej poprawy koniunktury w Polsce, tj. wzrostu liczby pracujących, wzrostu PKB, a także efektem wprowadzonych zmian w zakresie aktywnej polityki rynku pracy. Ożywienie gospodarcze sprzyjało wzrostowi konsumpcji, a dobra pogoda jesienią – pracom budowlanym oraz drogowym. Przyczyną spadku bezrobocia są również czynniki demograficzne. Na rynek pracy weszły roczniki niżu demograficznego. Znalazło to odzwierciedlenie w rejestrowanym bezrobociu osób do 25 roku życia w powiecie wieruszowskim. Na rynku pracy duże znaczenie mają kwalifikacje zawodowe i wykształcenie przyszłych pracowników. Umiejętności zawodowe oraz czynniki osobowościowe są głównym kryterium stosowanym przy rekrutacji. Na terenie Gminy Sokolniki największy odsetek osób bezrobotnych na koniec 2019 roku stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe, gimnazjalne i niższe oraz policealne i średnie zawodowe. Najmniejszy odsetek osób bezrobotnych stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie wyższe oraz średnie ogólnokształcące.

Wykres 9 pokazuje, że liczba osób bezrobotnych w ostatnim czasie systematycznie maleje.

Wykres 9 Bezrobotni rejestrowani na obszarze Gminy w latach 2010-2019

Źródło: Bank Danych Lokalnych, (wgląd marzec 2020 r.)

Aktywność zawodowa ludności jest wysoka – znacznie przekracza średni poziom w kraju. Z przedstawionych danych można wywnioskować, że bezrobocie w Gminie Sokolniki jest w tym momencie problemem marginalnym. Wskaźnik bezrobocia na koniec 2018 r. wynosił 2,9% (tylko 89 zarejestrowanych bezrobotnych). Należy jednak zwrócić uwagę, że niniejsza Strategia powstaje w momencie kiedy w Polsce i na świecie panuje pandemia związana z koronawirusem. Na chwilę obecną trudno jest przewidzieć jej skutki dla rynku pracy – choć należy zakładać, że będą one bardzo niekorzystne.

36,1% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Sokolniki pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 37,6% w przemyśle i budownictwie, a 8,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,2% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

3.2.3 MIESZKALNICTWO

Zasoby mieszkaniowe to ogół mieszkań zamieszkaných i niezamieszkaných znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się obiektów zbiorowego zamieszkania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej), pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

Na terenie Gminy, w 2018 roku, znajdowało się 1.606 mieszkań, które składały się na około 1.558 budynków mieszkalnych. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 107,9 m². W 2018 roku oddano do użytku 24 nowe mieszkania.

Tabela 7 Struktura mieszkań w Gminie Sokolniki w latach 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba budynków mieszkalnych	1.471	1.479	1.486	1.537	1.558
Liczba mieszkań	1.516	1.525	1.533	1.585	1.606
Liczba izb	7.221	7.275	7.321	7.604	7.732
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	160.302	162.035	163.258	170.220	173.343
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	105,7	106,3	106,5	107,4	107,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	32,9	33,1	33,0	34,1	34,4
Mieszkania oddane do użytku	24	15	13	58	24

Źródło: Bank Danych Lokalnych, (wgląd marzec 2020 r.)

Sytuację mieszkaniową w Gminie Sokolniki można uznać za poprawną. Spośród gmin powiatu wieruszowskiego w 2018 roku więcej mieszkań do użytku oddano tylko w Gminie Wieruszów (86). Liczba mieszkań przypadająca na każdych 1000 mieszkańców jest znacznie mniejsza od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Ponad 60% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne, a pozostałe na sprzedaż lub wynajem. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 91,06% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 83,11% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 79,39% mieszkań posiada łazienkę, 67,78% korzysta z centralnego ogrzewania.

3.3 SFERA GOSPODARCZA

3.3.1 ROLNICTWO

Gmina Sokolniki jest Gminą typowo rolniczą. Całkowita powierzchnia Gminy wynosi 80 km². Według GUS całkowita powierzchnia użytków rolnych wynosi 5.199 ha co stanowi 64,97% powierzchni Gminy. Największy udział w powierzchni użytków rolnych stanowią grunty orne (79%), łąki (8%) i pastwiska (6%). Dominują gospodarstwa małe i średnie, przy niewielkim udziale gospodarstw wielkoobszarowych.

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r. średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi na terenie Gminy wynosi ok. 5,97 ha. Gospodarstwa o areale do 10 ha stanowią ponad 71% ogólnej ilości gospodarstw. Świadczy to o dużym rozdrobnieniu produkcji rolniczej.

Gmina Sokolniki jest gminą, gdzie w uprawach zdecydowanie przeważają zboża, obejmujące około 90% zasiewów. W niewielkim stopniu uprawiane są ziemniaki i warzywa gruntowe. Związane jest to przede wszystkim z niskimi klasami bonitacyjnymi gleb występujących na obszarze Gminy (głównie IV klasa). W hodowli zwierząt gospodarskich w przeważającej liczbie gospodarstw dominuje hodowla drobiu i trzody chlewnej. Ze względu na rolniczy charakter, Gmina Sokolniki musi radzić sobie z postępującą globalizacją w produkcji żywności,

a w perspektywie wieloletniej przygotować się na konieczność znalezienia dodatkowych źródeł dochodów dla niektórych grup rolników, a co za tym idzie zapewnienia nowych miejsc pracy.

Gmina Sokolniki pomimo trudnej sytuacji budżetowej od kilku lat wspiera działania Gminnej Spółki Wodnej przeznaczając dotację na konserwację i utrzymanie urządzeń melioracyjnych, dostrzegając konieczność wsparcia działań w tym zakresie. Występująca od kilku lat susza atmosferyczna pogłębia skutki występującej suszy geologicznej w wyniku czego z roku na rok zwiększają się straty występujące w gospodarstwach rolnych. W związku z powyższym w 2018 roku 45 gospodarstw rolnych zakwalifikowało się do udzielenia pomocy, a w 2019 roku gospodarstw takich było już 207. Fakty przedstawione wyżej już dzisiaj wymuszają na nas konieczność racjonalnego gospodarowania wodą (szczególnie magazynowania jej w okresach kiedy występuje czasowy nadmiar).

Należy zauważyć, że walory przyrodnicze obszarów wiejskich tworzą doskonałe warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego w związku z coraz większym zainteresowaniem i zapotrzebowaniem na żywność ekologiczną (głównie dla zaopatrzenia chłonnego rynku zbytu). Rolnictwo ekologiczne jest ważnym czynnikiem zwiększającym zatrudnienie na wsi, dostarcza nowych miejsc pracy oraz daje rolnikom dodatkowe źródło dochodu.

Rolnicy z ternu gminy korzystają z programów pomocowych. Wnioski o wsparcie składane są najczęściej do Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Wieruszowie. W 2019 roku, w ramach poszczególnych programów, wnioskodawcy pozyskali poszczególne kwoty:

- Renty strukturalne:
  - Powiat wieruszowski: 9 beneficjentów na kwotę 81.610,37 zł;
  - Gmina Sokolniki: 1 beneficjent na kwotę 7.916,60 zł;
- Wnioski o przyznanie dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany mającej charakter pomocy de minimis w rolnictwie 2019:
  - Złożono 409 wniosków, w tym 61 z gminy Sokolniki. Nie wypłacono jeszcze żadnej pomocy za rok 2019;
  - W 2019 roku wypłacono pomoc z 19 wniosków z gminy Sokolniki złożonych w roku 2018 roku na łączną kwotę 11.513,42 zł;

- Wnioski o udzielenie pomocy finansowej producentowi rolnemu, w którego gospodarstwie rolnym szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi:
  - Powiat wieruszowski złożono 1.695 wniosków;
  - Gmina Sokolniki złożono 204 wnioski (w 2019 wypłacono kwotę 276.271,93 zł. Pozostała kwota będzie wypłacona w roku 2020);
- Restrukturyzacja małych gospodarstw 2019:
  - Powiat wieruszowski złożono 39 wniosków na łączną kwotę 2.340.000,00 zł;
  - Gmina Sokolniki złożono 4 wnioski na kwotę 240.000 zł;
- Wnioski zalesieniowe 2019:
  - PROW 2004/2006:
    - Powiat wieruszowski: 13 wniosków;
    - Gmina Sokolniki: 2 wnioski;
    - Kwota wypłacona: 35.000,40 zł (w tym z Gminy Sokolniki kwota: 2.112,00 zł);
  - PROW 2007-2013:
    - Powiat wieruszowski: 31 wniosków;
    - Gmina Sokolniki: 5 wniosków;
    - Kwota wypłacona: 56.765,60 zł (w tym z Gminy Sokolniki kwota: 7.511,60 zł);
  - PROW 2014-2020:
    - Powiat wieruszowski: 15 wniosków;
    - Gmina Sokolniki: 2 wnioski
    - Kwota wypłacona: 29 338,20 zł (w tym z Gminy Sokolniki kwota: 961,80 zł);
- Rolnictwo ekologiczne:
  - Powiat wieruszowski: 7 wniosków na kwotę 176.615,64 zł;
  - Brak wniosków z Gminy Sokolniki;
- Program rolno-środowiskowo-klimatyczny 14/20:
  - Powiat wieruszowski: 28 wniosków;
  - Gmina Sokolniki: 1 wniosek;
  - Kwota razem – 236.127,46 zł (w tym z Gminy Sokolniki – 9.054,50 zł).

Środki w największej wysokości pozyskali rolnicy w związku z dopłatami bezpośrednimi i pozostałymi dopłatami związanymi z produkcją rolniczą. Zestawienie poszczególnych kwot obrazują poniższe tabele:

Tabela 8 Beneficjenci dopłat rolniczych

Liczba producentów zarejestrowanych w ewidencji producentów ARIMR z podanym adresem zamieszkania w gminie Sokolniki, którzy złożyli wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich w roku 2019	574
Liczba producentów zarejestrowanych w ewidencji producentów ARIMR z podanym adresem zamieszkania w gminie Sokolniki, którzy złożyli wniosek o przyznanie płatności ONW w roku 2019	569
Powierzchnia deklarowana w ramach płatności obszarowych [ha]	3.595,54
Powierzchnia deklarowana w ramach płatności ONW [ha]	3.549,72

Źródło: Urząd Gminy w Sokolnikach

Tabela 9 Kwoty przyznanych płatności

	Typ płatności	Kwota	Liczba producentów
KWOTY PRYZNANYCH PŁATNOŚCI	Jednolita Płatność Obszarowa,	1.677.913,79 zł	574
	Płatność za zazielenienie	1.113.957,89 zł	574
	Płatność redystrybucyjna	358.581,25 zł	392
	Płatność dla młodych rolników	96.703,33 zł	94
	Płatności do krów	70.490,78 zł	26
	Płatności do bydła	103.631,66 zł	39
	Płatności do kóz	311,70 zł	1
	Płatność do powierzchni upraw truskawek	5.923,57 zł	4
	Płatność do powierzchni upraw roślin strączkowych na ziarno	96.891,06 zł	67
	Płatność do powierzchni upraw roślin pastewnych	4.129,00 zł	7
	Płatności do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych	9.108,48 zł	1
	Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (płatność ONW)	742.825,89 zł	569

Źródło: Urząd Gminy w Sokolnikach

3.3.2 PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W Gminie Sokolniki liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych, na przestrzeni ostatnich lat, systematycznie wzrasta i w 2019 roku wynosiła 403. Działają one głównie w takich sekcjach, jak: handel i usługi w zakresie napraw (93), przetwórstwo przemysłowe (74) oraz budownictwo (53). W 2019 roku zarejestrowano 39 nowych podmiotów, a 15 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

Tabela 10 Podmioty gospodarcze w Gminie w latach 2014-2019

ROK	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH		
	OGÓŁEM	W SEKTORZE PUBLICZNYM	W SEKTORZE PRYWATNYM
2019	403	18	385
2018	387	22	365
2017	368	22	346
2016	351	22	329
2015	343	22	321
2014	335	22	313

Źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd marzec 2020 r.

Szczegółowe dane przedstawia tabela 11.

Tabela 11 Podmioty gospodarcze w Gminie Sokolniki w poszczególnych sekcjach polskiej klasyfikacji działalności (PKD) w 2018 i 2019 roku

	2018		2019	
	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A)	0	8	0	9
Górnictwo i wydobywanie (B)	0	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe (C)	0	67	0	74
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (D)	0	1	0	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (E)	0	1	0	1
Budownictwo (F)	0	46	0	53
Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G)	0	95	0	93
Transport i gospodarka magazynowa (H)	0	32	0	31
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (I)	0	11	0	12
Informacja i komunikacja (J)	0	4	0	4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (K)	0	2	0	3
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L)	0	4	0	5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M)	0	14	0	15
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N)	0	7	0	8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (O)	2	5	2	5
Edukacja (P)	17	9	13	9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q)	1	11	1	9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R)	2	26	2	27
Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (S,T)	0	22	0	26

Źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd marzec 2020 r.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Sokolniki najwięcej (26) jest stanowiących spółki handlowe. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (390) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0-9 pracowników. Wskazuje to na handlowy lub usługowy profil działalności większości podmiotów.

Do największych pracodawców w Gminie Sokolniki należą m. in.: Tartak Tyble, Lano Meble, Meble Futura, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "NICO", Kenix Meble, Chata Walichnowska, Zakłady Mięsne MARKO- Walichnowy.

Z roku na rok wzrasta przedsiębiorczość mieszkańców Gminy, którzy chętniej podejmują indywidualną działalność gospodarczą. Sytuacja ta z pewnością jest powiązana z aktualnie sprzyjającą koniunkturą gospodarczą a także z możliwością uzyskania wsparcia dla nowo powstających firm udzielonego ze środków unijnych oraz zachęt w postaci ulg podatkowych.

3.4 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

3.4.1 KOMUNIKACJA

Przez Gminę przebiega 49,201 km dróg, w tym 41,015 km o nawierzchni twardej bitumicznej, 0,361 km o nawierzchni z kostki, 4,019 o nawierzchni tłuczniowej oraz 2,967 o nawierzchni gruntowej. Układ komunikacyjny Gminy Sokolniki tworzą:

- Droga ekspresowa S8;
- Droga krajowa nr 74;
- Drogi wojewódzka nr 482;
- Drogi powiatowe:
  - Nr 4721E: Nowy Ochędzyn - Przywory - Mieleszyn;
  - Nr 4715E: Bolesławiec - Czastary - Sokolniki - Galewice;
  - Nr 4719E: Sokolniki - Walichnowy;
  - Nr 4712E: Sokolniki - Zdzierczyzna;
  - Nr 4711E: Swoboda - Podrysie - Zdzierczyzna - Ostrówek;
  - Nr 4502E: Platoń - Wiktorów - Naramice - Walichnowy - Kąty Walichnowskie - Czastary.
- Drogi gminne:
  - 1325001: Sokolniki - Siedliska - Szustry;
  - 1325002: Sokolniki - Gumnisko - Stefanek;
  - 1325003: Ochędzyn - Niwiska;
  - 1325004: Walichnowy - Wiktorówek;
  - 1325005: Tyble - Kopaniny;
  - 1325006: Tadziów - Prusak - Borki;
  - 1325007: Gumnisko - Zdzierczyzna;
  - 1325008: Ochędzyn - Jaśki - Czastary;
  - 1325009: Ochędzyn - Kolonia Pieczyska;
  - 1325010: Szustry - Góry;

- 1325011: Pichlice - Jasienie - Parcele;
- 1325012: Pichlice - Jasienie - Zdzierczyzna;
- 1325013: Bagatelka - Tyble;
- 1325014: Kąty Walichnowskie - Sokolniki;
- 1325015: Naramice - Śmiecheń - Podrysie;
- 1325016: Wyglądacze - Łęki Duże;
- 1325017: Zdzierczyzna - Ostrycharze;
- 1325018: Walichnowy - Łyskornia;
- 1325019: Tyble - Gumnisko;
- 1325020: Pichlice - Góry - Łęki Duże;
- 1325021: Wyglądacze - Borki - Ostrówek.

Warto zauważyć, że przez Gminę przechodzi trasa szybkiego ruchu S8. Otwarcie tego ciągu komunikacyjnego otworzyło przed Gminą nowe możliwości (transport, logistyka, produkcja – w tym nowe technologie) a także niesie pewne zagrożenia (hałas, zanieczyszczenia). Można zauważyć, że tereny przyległe mają zatem duży potencjał rozwojowy do powstawania nowych miejsc działalności gospodarczej.

Przy południowej granicy Gminy przebiega linia kolejowa nr 181 relacji Herby Nowe - Oleśnica. Najbliższy przystanek kolei znajduje się w Gminie Czastary (PKP Czastary).

Usługi przewozu pasażerów na obszarze Gminy zapewnia PKS Wieluń. Autobusy funkcjonują na trasach:

- Sokolniki – Lututów;
- Sokolniki – Wieluń;
- Sokolniki – Wieruszów;
- Sokolniki – Wrocław.

W obrębie Gminy Sokolniki mieszkańcy mogą także skorzystać z lokalnego środka transportu.

Na obszarze Gminy funkcjonuje także komunikacja publiczna, która realizowana jest przez prywatnych przedsiębiorców. Dzięki niej mieszkańcy mogą podróżować do najbliższych miejscowości z terenu Gminy i sąsiednich.

3.4.2 SIEĆ WODOCIĄGOWA

Długość czynnej sieci wodociągowej w Gminie w 2018 roku wynosiła ponad 84 km bez przyłączy. Liczba przyłączy wynosiła 1.436 sztuk. Pobór wody przez gospodarstwa domowe w 2018 roku kształtował się na poziomie 160 dam³. **Woda dostarczana mieszkańcom do spożycia spełnia wszelkie wymogi sanitarne i ogólnie oceniana jest, jako dobra.** Ponad 92% stałych mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej. Średnie roczne zużycie wody na jednego mieszkańca w 2018 roku wynosiło 31,9 m³ i jest to mniej niż średnio w Polsce (33,3 m³), województwie łódzkim (37,4 m³) i powiecie wieruszowskim (38,0 m³). Na przestrzeni ostatnich lat wartość ta utrzymuje się na stałym poziomie z niewielkimi wahaniami.

Tabela 12 Charakterystyka sieci wodociągowej w Gminie Sokolniki

	2014	2015	2016	2017	2018
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	81,5	81,7	84,2	84,7	84,7
Ilość przyłączy prowadząca do budynków mieszkalnych [szt.]	1 295	1 301	1 321	1 370	1 436
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	134,4	148,1	149,0	140,5	160,5
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	4 465	4 486	4 534	4 601	4 650
Zużycie wody w gosp. domowych na 1 mieszkańca [m ³]	27,5	30,3	30,4	28,4	31,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd marzec 2020 r.

Gmina Sokolniki zaopatrywana jest w wodę z własnych ujęć wód podziemnych w miejscowościach: Sokolniki, Walichnowy, Ryś i Stary Ochędzyn. Istniejące 4 stacje uzdatniania wody obsługują poszczególne miejscowości w następujący sposób::

- Sokolniki – obsługuje miejscowości: Sokolniki, Bagatelka i Tyble;
- Ryś - obsługuje miejscowości: Ryś, Prusak, Pichlice, Wiktorówek i Zdzierczyzna;
- Walichnowy – obsługuje miejscowości Walichonowy oraz Malanów;
- Stary Ochędzyn – obsługuje miejscowości Nowy i Stary Ochędzyn, Kopaniny.

3.4.3 SANITACJA

Gminna sieć kanalizacyjna ma długość 6,1 km i w 2018 roku była dostępna tylko dla 12% mieszkańców Gminy.

Tabela 13 Sieć kanalizacyjna w Gminie Sokolniki

	2014	2015	2016	2017	2018
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1
Ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych [szt.]	142	143	146	143	154
Ścieki odprowadzone [dam ³]	53,0	51,0	50,0	61,0	59,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	580	585	600	599	633

Źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd marzec 2020 r.

W 2017 roku Gmina Sokolniki zakupiła od syndyka masy upadłości Spółdzielni Mleczarskiej „Osmlecz”, znajdującą się na terenie wsi oczyszczalnię ścieków. Program kanalizacji sanitarnej w Gminie już się rozpoczął. Zakrojony na około 10 lat i ponad 20.000.000,00 zł program

kanalizacji Gmina rozpoczęła od przeznaczenia prawie 200.000,00 zł na samą tylko niezbędną dokumentację techniczną budowy kanalizacji w Sokolnikach i Walichnowach. Zakup oczyszczalni otworzył drogę do inwestycji związanych z rozbudową kanalizacji na terenie Gminy. Kanalizacja nie jest planowana na obszarach o rozproszonej zabudowie i znacznie oddalonych od oczyszczalni. Tam Gmina wspiera budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Dla mieszkańców, którzy nie mają możliwości podłączenia do sieci Gmina przygotowała ofertę odbioru nieczystości z dopłatami niwelującymi różnicę kosztów odbioru nieczystości.

Ścieki sanitarne w miejscowościach pozbawionych dostępu do kanalizacji gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych (szamba) a następnie są wywożone przez pojazdy asenizacyjne. Zgodnie z ewidencją gminną, na terenie Gminy znajduje się 946 szamb i 96 przydomowych oczyszczalni ścieków.

3.4.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Gmina objęta systemem gospodarki odpadami komunalnymi wszystkie nieruchomości na terenie Gminy, także te, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Gmina realizuje zadania w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych na podstawie:

- ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
- Planu gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego,
- uchwały Rady Gminy Sokolniki z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie przyjęciu „Regulaminu utrzymania czystości na terenie Gminy Sokolniki,
- uchwały Rady Gminy Sokolniki z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

Poza odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych za wszystkich nieruchomości położonych na terenie Gminy umowa dotyczy także wyposażenia tych nieruchomości w odpowiednie pojemniki i worki do gromadzenia odpadów komunalnych.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, z którego mogą korzystać mieszkańcy Gminy mieści się w miejscowości Maręże w Gminie Skomlin. Został on utworzony w ramach porozumienia z gminami: Biała, Czarnożyły, Mokrsko, Skomlin.

Tabela 14 Ilość odpadów komunalnych zebranych w 2018 roku

Kod odpadu	Rodzaje odpadów	Masa odpadów [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	447,993
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	153,640
15 01 07	Opakowania ze szkła	99,050
16 01 03	Zużyte opony	18,320
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	2,660
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,016
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	83,630

Źródło: Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Sokolniki za 2018 rok

Ilość odpadów zmieszanych odebranych z terenu Gminy na przestrzeni ostatnich kilku lat prezentuje poniższa tabela.

Tabela 15 Odpady zmieszane zebrane terenu Gminy Sokolniki

	2014	2015	2016	2017	2018
Ilość odpadów zmieszanych [t]	584,59	667,98	757,54	459,92	447,99
Ogółem zebranych na 1 mieszkańca [kg]	119,8	136,6	154,5	92,8	89,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd marzec 2020 r.

Osiągnięte przez Gminę Sokolniki poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych w 2018 roku wynoszą odpowiednio:

- Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wynosi 31,94% (30% – minimalny poziom wymagany przepisami);
- Poziom redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania – 18,22% (40% – maksymalny poziom wymagany przepisami);
- Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 100% (50% – minimalny poziom wymagany przepisami).

Niestety opłaty za gospodarowanie odpadami systematycznie wzrastają. Sytuacja ta jest zbieżna z sytuacją w całym kraju. Przede wszystkim, wpływ na znaczące podwyżki cen za wywóz śmieci, ma nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która jest elementem uszczelniania przez rząd systemu, w którym do tej pory królowała szara strefa. Ponadto samorządy w całej Polsce muszą mierzyć się z drastycznym wzrostem kosztów zagospodarowania odpadów.

Należy w dalszym ciągu prowadzić działania związane z uświadamianiem mieszkańców potrzeby segregacji odpadów oraz zachęcające do ich segregowania.

3.4.5 SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA I SCIEĆ GAZOWA

W celu zachowania odpowiedniej jakości energii elektrycznej, dostawca na bieżąco monitoruje stan techniczny istniejącej sieci energetycznej. Są one systematycznie modernizowane. Kilka linii zostało przebudowanych ze względu na przebieg trasy S8. Na terenie Gminy występują linie niskiego i średniego napięcia. Długość tych pierwszych systematycznie rośnie ze względu na stały rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego. Niski wskaźnik długości linii średniego napięcia wskazuje na małą aktywność istniejących zakładów przemysłowych.

Obecny stan zaopatrzenia w energię elektryczną Gminy Sokolniki należy ocenić jako zadowalający. Energia doprowadzana jest do wszystkich obiektów a sieć w pełni pokrywa zapotrzebowanie mieszkańców.

Gmina Samowystarczalna Energetycznie to gmina, na terenie której wytwarza się więcej energii niż wynosi jej sumaryczne zapotrzebowanie lub energia się równoważy. W ramach projektu (strategii gminy samowystarczalnej energetycznie) na obszarze Gminy zostanie przeprowadzona analiza miejscowych uwarunkowań, możliwości i zasobów w zakresie dyspozycyjnego wytwarzania energii i opracowanie bilansu energetycznego Gminy. Opracowana branżowa strategia ma wskazywać kierunki działań w celu osiągnięcia samowystarczalności energetycznej Gminy (nie ma konieczności ostrego określenia horyzontu czasowego osiągnięcia założonego celu)". Gmina Sokolniki ma realne szanse na realizację strategii pn. Gmina Samowystarczalna Energetycznie z rozwojem energetyki odnawialnej, w oparciu o istniejących inwestorów zewnętrznych – farmy fotowoltaiczne, rozwój energetyki prosumenckiej, budowa biogazowni, wykorzystującej bioodpady i różnego rodzaju kiszonki oraz resztki (pożniwne). Jako element strategii zaliczyć możemy także budowę stacji rozprężnej skroplonego gazu ziemnego wraz z siecią rozdzielczą rozprężonego gazu ziemnego – tzw. „gaz wyspowy”, a także dalszy rozwój kotłów na biomasę i dynamicznie rozwijającą się produkcję peletu oraz brykietu z biomasy.

Na terenie Gminy Sokolniki nie istnieje w tej chwili sieć gazowa. Mieszkańcy korzystają z podłączeń do butli propan-butan.

3.4.6 INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Sieć telekomunikacyjna w Gminie Sokolniki jest dobrze rozwinięta i opiera się głównie na liniach światłowodowych. W dziedzinie telefonii komórkowej dostępne są usługi głównych operatorów rynku (Orange, Play, Plus, T-Mobile).

Sprawnie funkcjonujące połączenia telefoniczne i ich powszechna dostępność są znaczącymi czynnikami rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego. Są czynnikiem stymulującym gminną ofertę inwestycyjną, jak również podnoszą poziom standardu życia mieszkańców.

Teren Gminy Sokolniki obsługiwany jest przez firmę ComNet Multimedia Sp. z o.o., która oferuje szerokopasmowy dostęp do Internetu na bazie własnej, ciągle rozbudowywanej sieci światłowodowej. Dodatkowo placówki oświatowe na terenie Gminy dysponują siecią telekomunikacyjną, dającą szkołom dostęp do szybkiego, bezpiecznego i bezpłatnego Internetu, który powstał w ramach programu Ogólnopolska Sieć Edukacyjna (OSE). Na terenie powiatu wieruszowskiego i Gminy Sokolniki funkcjonują lokalni usługodawcy, oferujący dostęp do Internetu w ramach sieci Wi-fi.

3.4.7 CIEPŁOWNICTWO

Gmina Sokolniki nie posiada ciepłowni dostarczającej energię ciepłą do mieszkańców. Z wyjątkiem zakładów przemysłowych, szkół oraz urzędów, na obszarze Gminy nie funkcjonują centralne źródła zaopatrzenia w ciepło. Mieszkańcy Gminy korzystają z własnych indywidualnych systemów grzewczych. Lokalne, nowe systemy centralnego ogrzewania bazują na mediach wszystkichopalących, a w sporadycznych przypadkach na energii elektrycznej, jednak w przeważającej większości są to proste kotły opalane węglem. Na drugim miejscu znajduje się drewno. Najmniej popularne jest ogrzewanie z wykorzystaniem energii elektrycznej i koksu. Z punktu widzenia ochrony środowiska, najlepszym rozwiązaniem jest ogrzewanie gazowe oraz ciepło pochodzące z odnawialnych źródeł energii. Oba sposoby w Gminie do tej pory nie znalazły jednak szerszego zastosowania.

3.4.8 ENERGIA ODNAWIALNA

Gmina Sokolniki posiada dobre warunki dla wprowadzania i eksploatacji specjalistycznych urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii (OZE). Preferowanymi urządzeniami typu OZE są systemy solarne, tj. kolektory słoneczne i ogniwa fotowoltaiczne, a także biogazownie, kotłownie na biomasę i pompy ciepła.

3.5 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

3.5.1 EDUKACJA

Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiada za utrzymanie i rozwój bazy materialnej szkół i placówek wychowania przedszkolnego. Odpowiedzialność ta dotyczy wymiaru ekonomicznego oraz rozciąga się również na sferę zobowiązań wobec społeczności Gminy w zakresie tworzenia systemu edukacyjnego, który stworzy młodzieży szanse osobistego rozwoju, a środowisku zapewni cywilizacyjny awans. Gmina Sokolniki dąży do tworzenia takich warunków funkcjonowania szkół i placówek wychowania przedszkolnego, które zapewniają powszechność, celowość oraz wysoką jakość systemu edukacyjnego. Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych z roku na rok podlega modernizacji. Działania te powodują, że baza lokalowa spełnia określone standardy i normy użytkowe. Czynnikiem warunkującym stopień natężenia prac remontowych w głównej mierze są finanse Gminy Sokolniki. Ponadto Gmina czyni starania o pozyskiwanie środków zewnętrznych biorąc udział w różnego rodzaju programach rządowych oraz projektach unijnych. Obiekty oświatowe, ich wyposażenie (pracownie komputerowe, sale gimnastyczne), a także odpowiednie kwalifikacje nauczycieli są przedmiotem dokładnej analizy władz Gminy. Wyraźnie widać także podejmowane działania wychowawcze, ukierunkowane na kształtowanie pożądanych społecznie postaw i właściwy rozwój osobowości młodego pokolenia. System edukacji w Gminie powinien być oparty na próbie budowania ładu w środowisku lokalnym poprzez dialog rodziców, nauczycieli i władze Gminy, podejmowanie prawidłowych decyzji dotyczących bazy materialnej, służącej kształceniu, opiece i wychowaniu oraz racjonalnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

W Gminie Sokolniki funkcjonują 4 przedszkola samorządowe, 4 szkoły podstawowe oraz 1 szkoła podstawowa specjalna. Za wyjątkiem szkoły podstawowej specjalnej jednostki połączone są w zespoły szkół::

- Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Sokolnikach:
  - Przedszkole Samorządowe im. Jana Pawła II;
  - Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II;
- Zespół Szkół w Walichnowach:
  - Przedszkole Samorządowe;
  - Szkoła Podstawowa im. 32 Eskadry Rozpoznawczej Lotnictwa Armii "Łódź";

- Zespół Szkół w Starym Ochędzynie:
  - Przedszkole Samorządowe;
  - Szkoła Podstawowa;
- Zespół Szkół w Pichlicach:
  - Przedszkole Samorządowe;
  - Szkoła Podstawowa;
- Szkoła Podstawowa Specjalna w Tyblach.

Każda placówka posiada pracownie komputerowe, ze stałym łączem do Internetu, wyposażone w programy multimedialne i użytkowe, które wykorzystywane są w czasie zajęć dydaktycznych. W większości szkoły prowadzą własne strony internetowe.

Budynek szkoły podstawowej specjalnej jest jednym z najlepiej wyposażonych placówek rehabilitacji dzieci w okolicy. Nowy sprzęt pozwala wykorzystywać kompetencje pracujących w szkole specjalistów.

Gmina Sokolniki wspiera najzdolniejszych uczniów, przyznając najlepszym stypendia naukowe. Od czerwca 2018 roku funkcjonuje w Gminie Sokolniki program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, na podstawie którego określone zostały szczegółowe warunki udzielania tej pomocy, formy i zakres, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów. Gmina Sokolniki wspiera w rozwoju nie tylko dzieci zdolne, ale zapewnia także fachową opiekę dzieciom wymagającym specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

Tabela 16 Liczba uczniów w Gminie Sokolniki w latach 2009-2019

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Szkoła podstawowa	339	311	307	321	316	340	348	308	358	408
Gimnazjum	214	208	183	159	142	146	163	156	103	58
Suma	553	519	490	480	458	486	511	464	461	466

Źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd marzec 2020 r.

W wyniku reformy oświatowej z dniem 1 września 2017 roku zmianie uległa sieć szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Sokolniki. Zgodnie z przepisami prawa oświatowego dotychczasowa sześcioletnia szkoła podstawowa stała się ośmioletnią szkołą podstawową - w roku szkolnym 2018/2019 w naszych szkołach funkcjonowały klasy I - VIII.

W przypadku gimnazjów nastąpił z mocy prawa proces ich wygaszania. W roku szkolnym 2018/2019 w gimnazjach funkcjonowały już tylko klasy III. Tym samym z dniem 31 sierpnia 2019 r. działalność zakończyło Publiczne Gimnazjum w Sokolnikach i Gimnazjum Pod Starym Dębem w Walichnowach zgodnie z art. 127 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. -

Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe. (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, poz. 949 i poz. 2203, z 2018 r. poz. 2245 oraz z 2019 r. poz.1287).

Liczba miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego w ostatnich latach systematycznie wzrasta a co za tym idzie również liczba korzystających z nich dzieci. Gmina Sokolniki mierzy się z dostępnością do przedszkoli, a powodem tej sytuacji jest nie tyle brak miejsc w przedszkolach, jak nie zawsze zgodna z oczekiwaniami mieszkańców ich lokalizacja.

Tabela 17 Liczba miejsc i dzieci w przedszkolach w Gminie Sokolniki

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego	200	170	165	165	165	165	165	165	176	176
Liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	126	127	144	143	136	133	130	147	158	153

Źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd marzec 2020 r.

W Gminie Sokolniki aktualnie nie funkcjonuje żłobek.

3.5.2 KULTURA I SPORT

Na terenie Gminy Sokolniki działa Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki z siedzibą w Sokolnikach, który realizuje zadania związane z upowszechnianiem kultury na jej wielu płaszczyznach.

Istnieje także filia GOKSiT, która mieści się w Starym Ochędzynie z kompleksem rekreacyjno-sportowym, jak również salę zabaw zwaną Figlorajem, wyposażoną w baseny z piéczkami i zjeżdżalnię. Centrum to stwarza okoliczności do przeprowadzania imprez rekreacyjnych o charakterze pikników zakładowych, szkolnych oraz festynów.

Przy GOKSiT istnieją i prowadzą działalność liczne koła zainteresowań oraz zespoły artystyczne. Wyróżnić należy:

- Zespół Folklorystyczny „Sokolniki”, który od ponad 40 lat znacząco wpływa na rozwój kultury w Gminie i ocala od zapomnienia folklor i tradycje lokalnych ziem;
- Koło Gospodyń Wiejskich, które powstało w grudniu 2018 r. z przekształcenia istniejącego od 2010 r. Towarzystwa Aktywnych Kobiet. Celem działań KGW w Sokolnikach jest aktywizacja kobiet wieku średniego z terenu Gminy Sokolniki w różnych sferach życia. KGW realizuje swoje działanie poprzez prace rękodzielnicze, wycieczki krajoznawczo-kulturalne, wycieczki piesze i rowerowe, programy

polepszające formę fizyczną (gimnastyka), programy kulturalne (biesiady, przedstawienia);

- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – na obiekcie GOKSiT w Sokolnikach organizowane są zabawy taneczne z okazji Dnia Seniora, Andrzejek, Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet itp., jak również wycieczki turystyczno-krajoznawcze.

W zakresie edukacji kulturalnej organizowane są także przeglądy oraz konkursy. W Gminie upowszechnia się również amatorski rozwój piłki siatkowej poprzez organizację licznych turniejów w piłce siatkowej, halowej, jak i plażowej. GOKSiT to także miejsce oferujące szeroki zakres uczestnictwa w zajęciach odpłatnych tj. lekcje wokalne, kursy językowe, szkolenia oraz warsztaty. W ofercie GOKSiT uwzględnia się przedsięwzięcia integrujące społeczność lokalną poprzez organizację imprez. Część z nich zdobyła już stałe miejsce w kalendarzu kulturalnym Gminy, są to m. in.: koncert Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Spotkanie Oplątkowe dla Emerytów, Rencistów i Ludzi Samotnych, biesiady (wiosenna i jesienna), Dzień Dziecka, czy Dni Gminy Sokolniki.

W Gminie Sokolniki działa również Biblioteka Publiczna, która realizuje zadania związane z promocją i upowszechnianiem czytelnictwa, jak również szeroko rozumianej kultury. Oprócz podstawowych zadań związanych z gromadzeniem i udostępnianiem księgozbioru BPGS organizuje wiele spotkań autorskich, warsztatów, konkursów i uczestniczy w ogólnopolskich akcjach popularyzujących czytelnictwo. Do najważniejszych inicjatyw BPGS zaliczyć można:

- Książka na telefon – możliwość zamawiania przez osoby starsze i niepełnosprawne dostawy książek do domu;
- Książkomaniacy Na Start! – powiatowy konkurs czytelniczy dla młodzieży;
- Wielka Literatura Pod Strzechą – cykl spotkań autorskich;
- Rodzinny Turniej Gier Planszowych;
- Książka i róża – coroczna akcja organizowana z okazji Międzynarodowego Dnia Książki i Praw Autorskich;
- Cała Polska Czyta Dzieciom;
- Narodowe Czytanie;
- Z Książką Na Walizkach.

Oprócz tego BPGS wraz z działającą przy niej świetlicą gminną prowadzi warsztaty czytelniczo-plastyczne, cykliczne głośne czytania i codzienne zajęcia dla dzieci. Przy Bibliotece działają także:

- Dyskusyjne Kluby Książki (dla dorosłych i dla dzieci);
- Kluby Filmowe (dla młodzieży, dziewcząt i dla dorosłych).

Biblioteka włącza się w organizowane przez Gminę uroczystości, a także współpracuje z GOKSiT oraz placówkami oświatowymi z terenu Gminy. BPGS posiada własną stronę internetową (www.sokolniki.naszabiblioteka.com) i profile na popularnych portalach społecznościowych.

Według sprawozdania GUS za 2019 r. Biblioteka Publiczna Gminy Sokolniki zarejestrowała 618 czytelników. Zbiory biblioteczna na 31.12.2019 r. liczą 12.379 woluminów z czego 64 stanowią zbiory specjalne.

W 2019 roku swoją działalność rozpoczęło także Koło Gospodyń Wiejskich w Pichlicach („Pichliczanki”). Celem KGW jest aktywizacja kobiet z terenu Gminy Sokolniki w różnych sferach życia

Sport stanowi jeden z kluczowych elementów życia społecznego. Promuje odpowiednie zachowania, kształtuje charakter i tożsamość, poprawia ogólną kondycję ciała oraz uczy szacunku dla innych, przestrzegania określonych zasad, pielęgnuje poczucie solidarności i umiejętność współpracy. Wartości edukacyjne sportu przejawiają się w niewymuszony, naturalny sposób, przybierając postać zabawy. Regularne uprawianie sportu jest sposobem zapobiegania anomalii społecznych takich jak przemoc, przestępczość i narkomania. Poprzez wyraźne oddziaływanie sportu na stosunki międzyludzkie uznaje się, że jego wpływ na życie człowieka wykracza daleko ponad zajęcia czysto sportowe. Wszelkie obiekty sportowe służą jako miejsca spotkań, które integrują ludzi przez co zarazem wzmacniają więzi społeczne. Wychowanie fizyczne oraz promowanie sportu powinno podlegać nieustannemu rozwojowi na wszystkich etapach edukacji, w formach atrakcyjnych dla wszystkich grup wiekowych lokalnego społeczeństwa.

Stale rozwijana, szeroka baza sportowo-rekreacyjna pozwala mieszkańcom aktywnie spędzać czas wolny. Do uprawiania sportu zachęcają aktywnie działające na terenie Gminy kluby i stowarzyszenia sportowe:

- UKS Grom Sokolniki;
- MUKS „Junior” Ochędzyn;
- UKS „Piłkarz” Sokolniki;
- LZS „Centra” Walichnowy;

- Klub Sportowy „Siatkarz” Sokolniki.

Wszystkie wyżej wymienione działania sportowe i kulturalne mają znaczenie również dla integracji społeczeństwa lokalnego, wspierają promocję Gminy, współkreują rozwój w duchu zdrowia fizycznego i w zgodzie ze środowiskiem naturalnym.

3.5.3 OCHRONA ZDROWIA

Opieka zdrowotna jest realizowana na terenie Gminy przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ESKULAP, w którym przyjmuje lekarz rodzinny. Mieszkańcy korzystają z usług w/w ośrodka lub innych dostępnych placówek świadczących opiekę zdrowotną na terenie Wieruszowa. W ramach służby zdrowia w Sokolnikach funkcjonują 2 gabinety dentystyczne współpracujące z Narodowym Funduszem Zdrowia i prowadzące praktykę prywatną. Leki nabyć można również w Sokolnikach, w aptece Św. Mikołaja, przy ulicy Ogrodowej. Najbliższą jednostką szpitalną jest Szpital Powiatowy w Wieruszowie zarządzany przez Powiatowe Centrum Medyczne Sp. z o.o. Korzystnym faktem dla mieszkańców Gminy jest stacjonowanie na terenie Sokolnik karetki pogotowia z zespołem wyjazdowym typu P - podstawowym, co w praktyce przyczyniło się do znacznego skrócenia czasu dojazdu pomocy medycznej.

3.5.4 POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna umożliwia przewyżanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W ramach instytucji samorządowych zajmujących się problematyką społeczną na terenie Gminy Sokolniki działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach. Ośrodek realizuje zadania wynikające głównie z ustawy o pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, m.in. koordynuje rozwiązanie problemów społecznych na terenie Gminy.

Kadrę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach stanowią: kierownik, 3 pracowników socjalnych, pracownik do spraw świadczeń rodzinnych oraz asystent rodziny i opiekunki środowiskowe. (stan zatrudnienia na 2019 r.)

Oferta GOPS skierowana jest do mieszkańców, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zdrowotnej.

W wykonywaniu zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi Gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi Gminy, służbą zdrowia, policją, sądami, prokuraturą, kuratorami sądowymi, społecznymi, przedstawicielami oświaty, stowarzyszeniami i fundacjami znajdującymi się na terenie Gminy oraz instytucjami zajmującymi się pomocą społeczną.

Tabela 18 Wykaz gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej

ROK	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	111	111	100	90	93
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej	350	348	282	249	231

Źródło: Bank danych lokalnych, wgląd marzec 2020 r.

Katalog powodów umożliwiających korzystanie z pomocy społecznej został określony w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej.

Tabela 19 Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2018-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN W 2018 r.	LICZBA RODZIN W 2019 r.
Ubóstwo	51	48
Bezrobocie	25	24
Niepełnosprawność	22	31
Długotrwała lub ciężka choroba	35	54
Alkoholizm	13	11
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.	20	23
Przemoc w rodzinie	0	0
Bezdomność	2	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	21	28
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	3
Zdarzenie losowe	2	2

Źródło: Urząd Gminy w Sokolnikach

Na dzień 31.12.2018 r. w Gminie Sokolniki zamieszkiwało 5.057 osób (dane UG). W roku 2019 pomocą społeczną objętych zostało 110 rodzin. W rodzinach tych było 279 osób, co stanowi 5% ogółu ludności Gminy Sokolniki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach w związku ze swoją misją niesienia skutecznej pomocy mieszkańcom Gminy Sokolniki w przewidywaniu trudnych sytuacji życiowych duży nacisk kładzie na realizację środowiskowej pracy socjalnej tj. na pracę z lokalną społecznością poprzez stałą i ścisłą współpracę z instytucjami z terenu Gminy, organizacjami pozarządowymi, identyfikowanie potrzeb i określanie kierunków rozwoju wybranych zagadnień polityki społecznej. Temu celowi służy usytuowanie w strukturach

tutejszego Ośrodka od 1 stycznia 2019 roku Zespołu ds. Integracji Lokalnej. Głównym celem organizatorów społeczności lokalnej jest aktywizacja, jako działanie socjalno-wychowawcze, które ma spowodować wzrost aktywności mieszkańców oraz zwiększyć ich udział w życiu społecznym, poprzez intencjonalne wywoływanie zmian w postawach, poglądach, wzorach, stylach i sposobie życia grup społecznych. Praca ta jest szczególnie ważna w przypadku grup i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez wykorzystanie własnych potencjałów oraz zasobów najbliższego środowiska.

3.5.5 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne Gminy.

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Państwowa Straż Pożarna, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Swój wkład w poprawę efektywności działania ww. służb mają władze Gminy, które wspierają jednostki OSP:

- OSP Sokolniki,
- OSP Walichnowy,
- OSP Pichlice,
- OSP Tyble,
- OSP Stary Ochędzyn.

Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Sokolniki są w posiadaniu 7 samochodów pożarniczych:

- OSP Sokolniki, posiada średni samochód ratowniczo gaśniczy MERCEDES ATEGO 1329 AF oraz lekki samochód ratowniczo gaśniczy FORD Transit 350M,
- OSP Walichnowy, posiada średni samochód ratowniczo gaśniczy MERCEDES ATEGO 1530,
- OSP Pichlice, posiada średni samochód ratowniczo gaśniczy STAR 244L oraz lekki samochód ratowniczy OPEL MOVANO,

- OSP Tyble, posiada lekki samochód ratowniczo gaśniczy FORD Transit,
- OSP Ochędzyn, posiada lekki samochód ratowniczy FORD Transit.

Teren Gminy w zakresie ochrony przeciwpożarowej jest objęty działaniem Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego KRSKG. Celem zapewnienia realizacji zadań wynikających z ustawy o ochronie przeciwpożarowej co roku w budżecie Gminy zapewnia się środki finansowe z przeznaczeniem na utrzymanie jednostek OSP i utrzymanie ich gotowości bojowej, zakupy sprzętu przeciwpożarowego, wyszkolenie i prowadzenie remontów baz lokalowych. Jednostki należące do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego dotowane są dodatkowo z budżetu państwa.

Teren Gminy Sokolniki znajduje się w obrębie Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie.

Wykrywalność przestępstw w 2018 roku wynosiła 73%. Ponadto dzielnicowy aktywnie uczestniczy w pracach GOPS i Zespole Interdyscyplinarnym czy GKRPA.

3.6 SYTUACJA FINANSOWA GMINY

Głównym celem działania Gminy jest zaspokajanie potrzeb mieszkańców. Dodatkowo zadania gmin koncentrują się w obszarach niekomercyjnych. Zadania samorządów obejmują działania nie przynoszące komercyjnych korzyści. Realizacja usług społecznych na odpowiednim poziomie wymaga właściwego gospodarowania zasobami. Zarządzanie finansami to jedno z najważniejszych zadań gminy, przedmiot troski zarówno władzy stanowiącej, czyli Rady Gminy, jak i wykonawczej – Wójta. Samorządy opierają zarządzanie finansami na świadomym kierowaniu środków w obszary dające najlepszą skuteczność i realizujące najważniejsze potrzeby mieszkańców. Oczywiście jest kierowanie środków na zadania, przy realizacji których można uzyskać efektywną dźwignię finansową dzięki dopłatom bezzwrotnym lub pożyczkom/kredytom na preferencyjnych warunkach. Niniejsza strategia obejmuje nową perspektywę unijną 2021-2027. Ze względu na wymagany udział własny beneficjentów ważna jest dbałość o zapewnienie dobrego planowania finansowego. Utrzymanie równowagi pomiędzy dochodami a wydatkami w perspektywie wieloletniej to zadanie realizowane wspólnie przez Radę Gminy i Wójta.

W roku 2019 Gmina Sokolniki osiągnęła dochody w kwocie 31.054.888,58 zł, z tego:

- dochody bieżące w kwocie 24.946.583,29 zł
- dochody majątkowe w kwocie 6.108.305,29 zł.

Wydatki Gminy Sokolniki w roku 2019 wyniosły łącznie 35.385.029,14 zł, z tego

- wydatki bieżące w kwocie 21.902.339,99 zł
- wydatki majątkowe w kwocie 13.482.689,15 zł.

Osiągnięte dochody były mniejsze od zrealizowanych wydatków, w związku z powyższym w roku 2019 wystąpił deficyt w kwocie 4.330.140,56 zł.

Na poziom wykonania dochodów bieżących największe znaczenie miały przede wszystkim wpływy z tytułu podatków i opłat lokalnych.

Poziom wydatków bieżących jest wynikiem kosztów funkcjonowania Gminy, między innymi: utrzymania dróg gminnych, promocji Gminy, administracji, oświaty, pomocy społecznej i rodziny, gospodarki komunalnej, działalności kulturalnej i utrzymania obiektów sportowych.

Bieżące dokumenty finansowe są dostępne na stronie BIP Urzędu Gminy Sokolniki pod adresem: <http://www.bip.sokolniki.akcessnet.net/index.php?idg=1&id=896&x=0>

4. WYBÓR STRATEGII GMINY SOKOLNIKI

4.1 ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY SOKOLNIKI

Zrównoważony rozwój ma służyć mieszkańcom. Oznacza to, że władze Gminy nie mogą dążyć do realizacji dowolnych celów częściowych, ale jedynie takich, które są zgodne z celami strategicznymi.

Zrównoważenie rozwoju oznacza (zgodnie z Agendą 21), iż dokonując alokacji środków budżetowych, w tym inwestycyjnych i dokonując wyboru kierunków rozwoju powinno dążyć się do równoważenia celów: społecznych, ekologicznych i rozwoju przestrzennego.

W warunkach samorządu granice między tymi obszarami są bardzo często nieostre. Należy więc wyodrębnić działania pod kątem głównych kierunków strategicznych, tj.: niwelowania słabych stron (aspekt społeczny) oraz służących długookresowemu rozwojowi (np. inwestycje wnoszące nową jakość w życie społeczno-gospodarcze, służące budowaniu silnej gospodarczo jednostki samorządowej – wzmacniające akcent gospodarczy). Dodatkowo należy pamiętać o rozwiązywaniu najważniejszych problemów lokalnej społeczności.

Zasady budowania pozycji konkurencyjnej i rozwoju społecznego gminy:

1. **Zasada selektywnego tworzenia korzyści zewnętrznych** w powiązaniu z polityką koncentracji na wybranych dziedzinach rozwoju to taki dobór inwestycji, które dają efekt mnożnikowy: nie tylko dochodowy, ale także zatrudnienia i demograficzny.
2. **Zasada budowy przewagi konkurencyjnej dla nowych sektorów** – przewidywanie kierunków rozwoju gospodarki; wykorzystanie nowoczesnych sektorów gospodarki.
3. **Zasada równoważenia rozwoju** – niwelowania słabych i wzmacniania silnych stron gminy – w praktyce oznaczająca konieczność równoważenia interesów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych.
4. **Zasada ochrony wartości przyrody i kultury jako środowiska życia mieszkańców** – aktualnie środowiskiem naturalnym nazywa się wszystkie zjawiska otaczające człowieka.
5. **Zasada uspołeczniania procesów podejmowania decyzji** – poprzez prowadzenie szerokich konsultacji ze społecznością lokalną dotyczących obecnego i przyszłego funkcjonowania gminy.
6. **Zasada przejrzystości i jawności, przy powszechnym dostępie do informacji** – powszechnie stosowana zasada w ramach Unii Europejskiej.

7. **Zasada koncentracji środków** – obowiązująca w Unii Europejskiej zasada wskazująca, że koncentracja środków na mniejszej liczbie zadań daje lepsze efekty niż rozproszone wspieranie wielu zadań grożące nieefektywnym wykorzystaniem środków.
8. **Zasada subsydiarności** – oddawania zadań do wykonania podmiotom gwarantującym ich wykonanie w sposób rzetelny i ekonomiczny.
9. **Zasada przystępności** – prowadzenia własnej polityki informacyjnej zrozumiałej dla społeczności lokalnej.

Przy pracach nad niniejszą strategią wzięto pod uwagę specyfikę gminy, jaką jest Gmina Sokolniki. Niemniej wymienione wyżej zasady zostały wykorzystane przy budowie niniejszej Strategii, aby działania ukierunkowane na dalszy rozwój społeczny i budowanie mocnej pozycji konkurencyjnej Gminy w regionie były spójne i przynosiły trwałe efekty.

4.2 KONSULTACJE SPOŁECZNE

Prace nad Strategią realizowane były metodą partycypacyjno-ekspercką. W lutym 2020 roku na podstawie zarządzenia Wójta powołano Zespół Zadaniowy do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Sokolniki na lata 2021-2030. Zespół uczestniczył w przygotowaniu informacji niezbędnych do opracowania Strategii oraz włączył się w zakres merytoryczny. Ponadto na wszystkich etapach prac stosowano maksymalizację efektu partycypacji poprzez konsultacje społeczne. Analiza SWOT została przeprowadzona na podstawie następujących źródeł:

- Ankiety PAPI, CAWI – wzór ankiety znajduje się w załączniku;
- Dokumenty strategiczne Gminy.

W terminie od 1 marca 2020 roku do 8 maja 2020 roku dostępna była ankieta dla mieszkańców. Ankietę można było wypełnić w wersji elektronicznej lub papierowej. Uzyskano 127 wyników.

W ramach ankiet uzyskano bardzo wiele wartościowych informacji i wniosków. Układały się w pewien wyraźny obraz potrzeb mieszkańców i zostały wykorzystane w przygotowanych Celach Strategicznych, Programach i Działaniach. Należy zauważyć, że Strategia ze swej istoty jest dokumentem o dużej skali ogólności, dlatego prezentuje złożone wnioski bez bardzo szczegółowego umiejscowienia. Ponadto należy zaznaczyć, że część wniosków wybiegała poza ustawowy zakres odpowiedzialności samorządu gminnego. Są natomiast cenną informacją dla władz Gminy pozwalającą prowadzić działania wspierające potrzeby mieszkańców.

Najważniejsze wnioski i uwagi wypracowane przez uczestników konsultacji i wynikające z przeprowadzonych ankiet (kolejność nie oznacza wagi):

- Stan infrastruktury drogowej wymaga zdecydowanych działań – poprawa stanu dróg gminnych, chodników, parkingów. Ważnym jest także zapewnienie bezpieczeństwa na drogach (budowa np. progów zwalniających);
- Mieszkańcy zwracali szczególną uwagę na poprawę dostępności przedszkoli i budowę (otwarcie) żłobka;
- Ważne dla mieszkańców jest kontynuowanie rozbudowy sieci kanalizacyjnej a także możliwość rozpoznania budowy sieci gazowej;
- Ankietowani wskazywali także na potrzebę dofinansowania opieki zdrowotnej i badań profilaktycznych;
- Kolejną istotną kwestią są inwestycje w odnawialne źródła energii;
- Należy poprawić infrastrukturę z myślą o osobach niepełnosprawnych;
- Należy pochylić się nad wizerunkiem miejscowości, wprowadzić ład przestrzenny (np. uchwałą krajobrazowa);
- Bardzo ważne jest zaangażowanie „sektora prywatnego” w realizację projektów i przedsięwzięć rozwojowych na terenie Gminy, wzmacniane przez regulacje prawne i wsparcie zewnętrzne, np. środki unijne;
- Należy wzmocnić współpracę z mieszkańcami poprzez:
  - tworzenie narzędzi i mechanizmów konsultacji społecznych,
  - wzmocnienie komunikacji z mieszkańcami,
  - rozwijanie budżetu obywatelskiego (fundusze),
  - rozwój systemu e-usług,
  - wspieranie rozwoju wolontariatu,
  - wspieranie organizacji pozarządowych, w szczególności w realizacji zadań własnych gminy,
  - rozwój infrastruktury dedykowanej NGO,
  - rozwój mechanizmów ekonomii społecznej, w tym rozwój spółdzielni socjalnych, lokalnych centrów integracji społecznych,
  - wspieranie rozwoju kapitału społecznego.

Co interesujące, wydaje się, że dla Gminy Sokolniki bardzo duże znaczenia mają działania dotyczące partnerstwa lokalnego, integracji społeczeństwa itp. Te działania, nie zawsze

wymagają wielkich środków. Na skutki trzeba poczekać, jednak tylko w ten sposób można pobudzić tkwiący w lokalnej społeczności potencjał. Dopiero potencjał społeczny może wykorzystać istniejące możliwości o charakterze materialnym.

Dużym wyzwaniem są też potrzeby dotyczące obszarów objętych jurysdykcją innych podmiotów samorządowych (drogi i inwestycje w pasie drogowym dróg ponadgminnych). Tu też możliwości działania Gminy są ograniczone, a partycypacja w kosztach oznacza wydatek bez podniesienia majątku Gminy.

Szczegółowe wyniki ankiet znajdują się w załączniku.

4.3 ANALIZA SWOT GMINY SOKOLNIKI

Poniżej zaprezentowano analizę SWOT Gminy Sokolniki

Tabela 20 Analiza SWOT Gminy Sokolniki

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Położenie Gminy; • Brak uciążliwego przemysłu; • Współpraca z sąsiadującymi gminami i powiatami; • Dobrze działające rolnictwo; • Kulturowanie tradycji; • Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa; • Potencjał obszarów przyrodniczych; • Pomniki przyrody; • Cenne zabytki kultury; • Duża różnorodność imprez kulturalnych i rozrywkowych; • Przedsiębiorczość mieszkańców; • Relatywnie niezła sytuacja demograficzna (zarówno dodatni przyrost naturalny jak i migracja); • Liczne szlaki turystyczno-rekreacyjne; • Spokojna i bezpieczna okolica odpowiednia dla migracji rodzin z dziećmi i osób starszych; • Liczne miejsca aktywności kulturalnej i sportowej; • Sprawny samorząd; • Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych; • Bardzo dobre warunki dla potencjalnych inwestorów; • Zorganizowany system wywozu odpadów komunalnych; • Możliwość korzystania z zajęć pozalekcyjnych; • Dobry stan techniczny obiektów szkolnych i ich wyposażenia; • Pracownie komputerowe w szkołach;	• Niepełne wykorzystanie terenów leśnych i obszarów przyrodniczych; • Wąskie odcinki dróg, częściowy brak chodników; • Niewystarczająca ilość środków na remonty i modernizację infrastruktury drogowej; • Silny indywidualizm mieszkańców, brak poczucia konieczności wspólnego działania dla ogólnego dobra/rozwoju; • Niewystarczająco rozwinięta sieć kanalizacyjna; • Problem z rozmieszczeniem miejsc w przedszkolach; • Niewielki kapitał społeczny; • Niewielka ilość stowarzyszeń i organizacji społecznych; • Niewystarczające środki na dofinansowanie oświaty i kultury; • Brak miast partnerujących; • Hałas i zanieczyszczenia (bliskość trasy S8); • Brak ścieżek rowerowych; • Niewystarczająca wydajność ujęć wody

• Sprawnie działający system ochrony przeciwpożarowej i ratowniczy; • Dostęp do trasy S8; • Sprawnie rozwijający się orienteering.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Kurczenie się powierzchni inwestycyjnych i wysoka cena gruntów pod inwestycje na terenach sąsiednich; • Dostępność programów edukacyjnych i pomocowych dla rolników i przedsiębiorców; • Dostępność środków zewnętrznych co wspierałoby: powstawanie nowych miejsc pracy, specjalizację gospodarstw rolnych, poprawę infrastruktury; • Tworzenie nowych miejsc pracy poprzez przyciągnięcie kapitału wewnętrznego i zewnętrznego; • Wykorzystanie i wzmocnienie inicjatywy społeczności gminy (m.in. poprzez dostarczanie szeroko rozumianej informacji); • Rozwój turystyki i agroturystyki (w tym min. budowa ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych); • Rozwój gospodarstw ekologicznych (dobre gleby, tradycje, bliskość rynku zbytu, długi okres wegetacji); • Promocja gminy (min. poprzez organizowanie cyklicznych corocznych imprez promujących gminę); • Rozwój budownictwa jednorodzinnego (w gminie jest duża liczba działek budowlanych); • Współpraca z otoczeniem i zagranicą w zakresie pozyskiwania informacji na temat rozwoju, promocji itp.; • Rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej • Rozwój agroturystyki; • Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rzecz rozwoju; • Wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo dla rozwoju turystyki z zachowaniem ochrony środowisk naturalnych; • Rozwój turystyki kilkudniowej i weekendowej; • Pozyskanie zewnętrznych inwestorów strategicznych; • Rozbudowa bazy rehabilitacyjnej dla niepełnosprawnych i osób starszych; • Wprowadzenie preferencji podatkowych dla podmiotów gospodarczych inwestujących w Gminie; • Wzrost dochodów firm i Gminy poprzez aktywizację gospodarczą terenów	• Spadek przyrostu naturalnego (starzenie się społeczeństwa gminy); • Migracje ludności poza teren Gminy; • Konkurencja innych obszarów; • Warunki klimatyczne; • Negatywne skutki odkrywki (Złoczew); • Budowa kolei szybkiej prędkości; • Niedostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy; • Ograniczenie dostępnych środków przeznaczonych na oświatę i kulturę; • Zagrożenia związane z trasą S8 (np. zwiększenie się liczby wypadków) • Pandemie • Migracja młodych, wykształconych fachowców do większych ośrodków miejskich; • Niestabilna polityka fiskalna państwa wobec małych i średnich firm; • Brak stabilności przepisów prawa, zwłaszcza dotyczących samorządów; • Brak rozwiązań systemowych w zarządzaniu gospodarką wodną (spółki wodne); • Obniżenie lustra wody.

wiejskich; • Poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury; • Dalsze wyposażanie Gminy w sieć kanalizacyjną; • Budowa sieci gazowej; • Duże możliwości rozwoju sportu przy wykorzystaniu już istniejącej infrastruktury; • Możliwości związane z trasą S8 (np. powstawanie nowych przedsiębiorstw)	

Źródło: opracowanie Remedla S.A. na podstawie materiałów Gminy

Analiza SWOT pokazuje, że Gmina Sokolniki powinna nadal rozwijać się w oparciu o swoje korzystne położenie wykorzystując w tym celu wieloletnie tradycje. Dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna może pomóc w poszukiwaniach zarówno turystów, inwestorów jak i osób zainteresowanych osadnictwem w czystej i pięknej okolicy. W świetle starzenia się społeczeństwa ten kierunek może być interesującą możliwością rozwoju. Gmina powinna dalej rozwijać ten potencjał redukując swoje słabości podnosząc poziom usług, np. rozwijając poziom budownictwa mieszkaniowego, jakość sieci komunikacyjnej itp. Walory Gminy podnoszą niewykorzystane w pełni możliwości agroturystyczne, przede wszystkim w oparciu o interesujące otoczenie. Niemniej realizacja tego celu wymaga konsekwentnego wzmacniania dotychczasowych działań, takich jak poprawa stanu infrastruktury (przede wszystkim rozwinięcie sieci kanalizacyjnej, wodociągi, jakość dróg), dbałość o infrastrukturę kulturalną i sportową. Propagowanie ekologicznych form rolnictwa doskonale wpisuje się w obraz Gminy zachęcającej do osiedlenia się w niej. Ponadto, aby wzmocnić możliwości finansowe realizacji przedsięwzięć należy szukać możliwości wsparcia dla budżetu poprzez środki zewnętrzne. Oczywiście wśród zewnętrznych najważniejszą opcją jest maksymalne wykorzystanie środków bezzwrotnych, głównie z UE (warto zwrócić uwagę także na tzw. Fundusze Norweskie, oraz środki krajowe, zwłaszcza w obszarze infrastruktury technicznej). Trzeba też poszukiwać możliwości realizacji wybranych zadań w inny sposób, np. w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Dotyczy to zwłaszcza projektów związanych z przygotowaniem terenów inwestycyjnych. Warto przy tym podkreślić, że poprawa stanu infrastruktury zarówno technicznej jak i społecznej będzie silnym czynnikiem wzrostu, zarówno wewnętrznego jak i opartego o imigrację. Należy także poszerzać współpracę z ościennymi gminami.

Sprowadzając powyższe uogólnione omówienie wyników analizy SWOT Strategia Gminy Sokolniki powinna skoncentrować się na wykorzystaniu szans, poprzez:

- dalszy rozwój rolnictwa, także poprzez rozwój rolnictwa ekologicznego,

- dalszy rozwój przedsiębiorczości, w szerokim rozumieniu, nie tylko w zakresie powiększania ilościowego dotychczasowych działalności ale także poszukiwania nowych rozwiązań gospodarczych i tworzenia miejsc pracy przyjaznych m. in. osobom zaangażowanym w produkcję, handel i usługi związane z rolnictwem. Działania te mają tworzyć spójną, przyjazną infrastrukturę sprzyjającą rozwojowi przedsiębiorczości,
- warto również poszerzać ofertę kulturalną oraz rozbudować bazę sportową sprzyjającą napływowi potencjalnych mieszkańców (np. agroturystyka, siłownie na powietrzu, ścieżki rowerowe, ścieżki zdrowia), turystów i inwestorów,;
- pojedyncza gmina jest zbyt mała, aby sprostać wyzwaniom XXI wieku, dlatego ważnym elementem służącym rozwojowi jest współpraca z otoczeniem. Stąd waga współpracy z wieloma organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Gminy oraz sąsiednimi gminami, powiatem i partnerami z zagranicy,
- jednocześnie należy zwrócić uwagę na zagadnienie dobrej komunikacji, szczególnie jeśli chodzi o nawierzchnię dróg i infrastrukturę okołodrogową (oświetlenie, parkingi, chodniki),
- najciekawszym i prawdopodobnie najtrudniejszym wyzwaniem staje się problem demografii. Niemniej warto pamiętać, że w skali pojedynczej Gminy rozwiązaniem może być nie tylko rozwój wewnętrzny. Do gminy dającej dobre warunki życia będą przybywać nowi mieszkańcy z zewnątrz – chcący zamieszkać w cichej i spokojnej okolicy, z dala od miejskiego zgiełku. Taka migracja może pomóc w rozwiązywaniu problemów demograficznych. Dlatego należy przygotować możliwości osadnicze – np. poprzez uzbrojenie terenów i właściwe przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego,
- należy przygotować się na poszerzenie usług senioralnych – perspektywy demograficzne dla kraju wyglądają niekorzystnie w sytuacji starzejącego się społeczeństwa.

4.4 WIZJA I CELE STRATEGICZNE GMINY SOKOLNIKI

Wizją Gminy Sokolniki jest stworzenie środowiska przyjaznego mieszkańcom i przedsiębiorcom oraz podniesienie poziomu ich życia przez zapewnienie trwałego, zrównoważonego rozwoju.

Poniżej zaprezentowane cele strategiczne dotyczące konkretnych obszarów rozwoju.

Określiwszy główne kierunki rozwojowe Strategii określono podstawowe Cele Strategiczne dla Gminy Sokolniki.

Wizją Gminy Sokolniki jest stworzenie środowiska przyjaznego wszystkim mieszkańcom i przedsiębiorcom oraz podniesienie poziomu ich życia przez zapewnienie trwałego, zrównoważonego rozwoju

Realizacja wszystkich celów strategicznych powinna odbywać się w oparciu o ekologię, właściwe finanse oraz istniejącą bazę (zaplecze), a efektem powinien być wpływ na pojawianie się nowych mieszkańców, powstawanie nowych miejsc pracy i ciągły rozwój społeczno-ekonomiczny Gminy.

5. CELE STRATEGICZNE I PROGRAMY OPERACYJNE STRATEGII GMINY SOKOLNIKI

Szczególna rola samorządu terytorialnego została zarysowana przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w artykule 163, który stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne niezastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Na podstawie analiz określono kierunki rozwoju, a następnie wyłoniono główne programy operacyjne. W skład programów wchodzi zarówno działania inwestycyjne jak i niebędące inwestycjami. W obszarach inwestycyjnych planowanie operacyjne zostanie zaprezentowane w kolejnych dokumentach Gminy o charakterze operacyjnym (przede wszystkim w Wieloletniej Prognozie Finansowej). Poniżej przedstawiono karty programów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Sokolniki.

5.1 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ GOSPODARCZY”

Tabela 21 Cel strategiczny 1

CEL STRATEGICZNY 1	ROZWÓJ GOSPODARCZY
Program operacyjny 1.1	Dalsze tworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje
Działanie 1.1.1	Wyznaczanie terenów inwestycyjnych
Opis Działania	Tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Wielkość powierzchni objęta planem
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 1.1.2	Oferowanie pakietu preferencyjnego przedsiębiorcom i inwestorom
Opis Działania	Analiza i wykorzystanie aktualnych, pozostających w kompetencji samorządu możliwości działania (np. zwolnienie z podatków)
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba pozyskanych inwestorów, rozpoczętych inwestycji
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 1.1.3	Promocja terenów inwestycyjnych
Opis Działania	Reklama w mediach, lobbing wśród przedsiębiorców

Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba akcji promocyjnych
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 1.1.4	Wzmocnienie wizerunku gminy przyjaznej przedsiębiorcom
Opis Działania	Współpraca z ogólnopolskimi organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców i mediami branżowymi, promocja oferty inwestycyjnej
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba akcji promocyjnych, liczba organizacji, z którymi podjęto współpracę
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Program operacyjny 1.2	Dostosowanie produkcji rolniczej oraz przetwórstwa do funkcjonowania w standardach ekologicznych
Działanie 1.2.1	Wspieranie innowacyjnych technologii
Opis Działania	Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami rolniczymi, prowadzenie szkoleń i popularyzacja rozwoju rolnictwa i usług
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba akcji promocyjnych, liczba spotkań/wyjazdów
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 1.2.2	Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego
Opis Działania	Wspieranie, partnerstwo oraz współpraca z osobami zainteresowanymi przetwórstwem lokalnym
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba wytworzonych produktów
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 1.2.3	Budowa/przebudowa/modernizacja dróg dojazdowych do pól
Opis Działania	Budowa/przebudowa/modernizacja dróg dojazdowych do pól sukcesywnie w poszczególnych sołectwach
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba kilometrów zmodernizowanych dróg lub wartość inwestycji
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 1.2.4	Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania produktów rolnych na imprezach okolicznościowych
Opis Działania	Promocja sprzedaży produktów rolnych podczas jarmarków, dożynek na

	terenie gminy, powiatu i poza jego granicami, stworzenie ulg (zachęt) do upraw ekologicznych oraz rynku certyfikującego skup produktów BIO
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba jarmarków, dożynek etc.
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 1.2.5	Pomaganie w ukierunkowywaniu produkcji rolnej
Opis Działania	Stworzenie programów pomocowych, organizacja/współorganizacja szkoleń zwłaszcza w zakresie dbałości o gleby, wspieranie restrukturyzacji rolnictwa
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba programów, szkoleń
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Program operacyjny 1.3	Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości
Działanie 1.3.1	Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców
Opis Działania	Tworzenie i wspieranie programów pomocowych i informowanie przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba wdrożonych programów, liczba lokalnych aktów prawnych
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 1.3.2	Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń
Opis Działania	Udostępnienie lokali, informowanie o szkoleniach
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba zorganizowanych szkoleń
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Lokalna Grupa Działania
Działanie 1.3.3	Wspieranie lokalnych porozumień przedsiębiorców/rolników
Opis Działania	Rozpoznanie i zaproszenie do współpracy działające organizacje rolnicze (oraz indywidualnych rolników) i przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Liczba spotkań, efekty współpracy
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 1.3.4	Wspieranie włączenia społecznego
Opis Działania	Pomoc w otwieraniu działalności gospodarczej osobom zagrożonym

	wyłączeniem społecznym np. rozwój spółdzielni socjalnych, lokalnych centrów integracji społecznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba beneficjentów
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach
Program operacyjny 1.4	Rozwój turystyki
Działanie 1.4.1	Wykorzystanie potencjału i rozbudowa szlaków turystycznych
Opis Działania	Wyeksponowanie walorów przyrodniczych, edukacja ekologiczna, przystosowanie szlaków dla różnych odbiorców (szlaki piesze, rowerowe, konne, nordic walking, ścieżki edukacyjne, punkty widokowe), rozbudowa miejsc wypoczynku przy szlakach (wiaty, stoły). Szlaki rowerowe, niech łączą atrakcje, stworzenie na bazie istniejących ścieżek nowych szlaków, np. ornitologiczny, historyczny.
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba nowych szlaków, atrakcji
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Lokalna Grupa Działania, Starostwo Powiatowe w Wieruszowie
Działanie 1.4.2	Promocja i rozwój agroturystyki
Opis Działania	Działania medialne, w tym w mediach elektronicznych, szkolenia, pomoc w przekształcaniu istniejących gospodarstw rolnych w gospodarstwa agroturystyczne, zachęcenie rolników do tworzenia zagród edukacyjnych, np. zagospodarowanie nieużytków i stworzenie tam ścieżek przyrodniczych; rozwój pszczelarstwa
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Ilość informacji wytworzonych/opublikowanych przez pracowników Urzędu Gminy, liczba szkoleń
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 1.4.3	Promocja walorów Gminy
Opis Działania	Promocja walorów gminy, odnowa miejscowości, aktywne uczestnictwo w stowarzyszeniach, konferencjach itp. rozwój systemu informacji wizualnej, wykorzystanie form elektronicznych, współpraca z regionalnymi organizacjami i stowarzyszeniami, współpraca z mieszkańcami
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba akcji promocyjnych
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach

Działanie 1.4.4	Propagowanie turystyki weekendowej i kilkudniowej
Opis Działania	Propagowanie turystyki weekendowej i kilkudniowej poprzez akcje promocyjne, reklamę w mediach itp.
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba działań promocyjnych
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach

Źródło: Opracowanie własne, Urząd Gminy w Sokolnikach

5.2 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „BUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ”

Tabela 22 Cel strategiczny 2

CEL STRATEGICZNY 2	BUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ
Program operacyjny 2.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej
Działanie 2.1.1	Budowa i modernizacja dróg gminnych
Opis Działania	• Budowa dróg, • Naprawa i modernizacja istniejących odcinków drogowych, • Położenie nakładek bitumicznych na przygotowane do tego odcinki dróg.
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba kilometrów wybudowanych i zmodernizowanych dróg
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 2.1.2	Budowa i modernizacja chodników, parkingów, przystanków
Opis Działania	Budowa i modernizacja chodników, parkingów, modernizacja przystanków autobusowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba kilometrów nowych i zmodernizowanych chodników, powierzchnia parkingów, liczba zmodernizowanych przystanków
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 2.1.3	Modernizacja starych i budowa nowych energooszczędnych obwodów oświetleniowych
Opis Działania	Dotyczy w pierwszym rzędzie odcinków dróg, gdzie występują zabudowania, miejsc niebezpiecznych (przejścia dla pieszych). Podstawowy zakres: demontaż starych opraw elektrycznych i źródeł światła i montaż nowych źródeł energooszczędnych (LED)
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Ilość kilometrów oświetlonych dróg, liczba punktów świetlnych
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Oświetlenie Uliczne i Drogowe Sp. z o.o.
Działanie 2.1.4	Podnoszenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym
Opis Działania	W zależności od potrzeb miejscowych dbałość o właściwe oznakowanie, wprowadzanie progów i szykan spowalniających, szkolenia, działania informacyjne (np. bezpieczeństwo na drogach, zajęcia dla dzieci), zakup nowego sprzętu dla OSP
Potencjalne źródło	Środki własne, środki zewnętrzne, środki Ochotniczych Straży Pożarnych

finansowania	
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Starostwo Powiatowe w Wieruszowie
Działanie 2.1.5	Prowadzenie działań lobbujących na rzecz modernizacji dróg powiatowych i wojewódzkich
Opis Działania	Lobbing, organizacja spotkań
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba działań
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Program operacyjny 2.2	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, deszczowych, wodociągowych, wymiana pokryć dachowych
Działanie 2.2.1	Rozbudowa i modernizacja systemu dostarczania wody oraz odprowadzania ścieków komunalnych w Gminie
Opis Działania	Modernizacja przestarzałych odcinków sieci wodociągowej, dostosowanie ujęć wody i stacji uzdatniania wody do nowych warunków związanych z suszą i lejów depresyjnych "odkrywką Złoczew". Dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej i modernizacja oczyszczalni
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba kilometrów zmodernizowanych i wybudowanych odcinków sieci, liczba zmodernizowanych obiektów
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 2.2.2	Odbudowa naturalnej retencji
Opis Działania	Stworzenie planów i renaturyzacja cieków wodnych i odbudowy naturalnej retencji na terenie gminy Sokolniki
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych projektów/oddanych obiektów
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Spółka Wodna
Działanie 2.2.3	Umożliwienie mieszkańcom utylizacji wyrobów zawierających azbest
Opis Działania	Stworzenie możliwości odbioru oraz utylizacji odpadów azbestowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba ton zutylizowanych wyrobów zawierających azbest
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Program operacyjny 2.3	Rozbudowa gminnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej
Działanie 2.3.1	Rozwój infrastruktury ścieżek rowerowych

Opis Działania	Zaprojektowanie ścieżek i ich budowa, budowa stacji napraw rowerów
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Ilość kilometrów wybudowanych ścieżek i liczba stacji napraw
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 2.3.2	Modernizacja istniejących obiektów stanowiących miejsca spotkań mieszkańców (np. świetlic wiejskich)
Opis Działania	Modernizacja istniejących świetlic (miejsc spotkań mieszkańców) w poszczególnych miejscowościach gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba zmodernizowanych placówek
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 2.3.3	Budowa i utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych
Opis Działania	Budowa, utrzymanie i modernizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych, budowa siłowni zewnętrznych, zakup sprzętu, budowa boisk sportowych, skateparków.
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba wybudowanych obiektów/ liczba utrzymywanych obiektów
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 2.3.4	Budowa, doposażenie i utrzymanie placów zabaw dla dzieci
Opis Działania	Budowa placów zabaw dla dzieci, wykonanie małej architektury, niwelacje terenu, zakup sprzętu, zagospodarowanie terenu
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba wybudowanych i zmodernizowanych placów zabaw
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Program operacyjny 2.4	Modernizacja bazy oświatowej
Działanie 2.4.1	Modernizacja istniejących świetlic przyszkolnych
Opis Działania	Przygotowanie planów, modernizacja
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba zmodernizowanych placówek
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Szkoły z terenu Gminy Sokolniki
Działanie 2.4.2	Tworzenie i doposażenie sal komputerowych z dostępem do Internetu
Opis Działania	Stworzenie planów, pozyskanie środków finansowych, wyposażenie sal w

	komputery z dostępem do Internetu (w szkołach)
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Wartość pozyskanego sprzętu
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 2.4.3	Poprawa dostępności uczniów do innowacyjnych technologii
Opis Działania	Zakup oprogramowania i sprzętu informatycznego
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba zakupionego sprzętu i oprogramowania
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Szkoły z terenu Gminy Sokolniki
Działanie 2.4.4	Poprawa stanu bazy szkolnej, przedszkolnej
Opis Działania	Budowa, rozbudowa, remonty budynków, sal gimnastycznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Wielkość nakładów
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Szkoły z terenu Gminy Sokolniki
Działanie 2.4.5	Otwarcie żłobka
Opis Działania	Analiza możliwości finansowych i lokalowych, otwarcie placówki
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Wielkość nakładów
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Program operacyjny 2.5	Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej
Działanie 2.5.1	Rozwój gospodarki opartej na OZE i wspieranie inteligentnego zarządzania energią
Opis Działania	Opracowanie programów, planów np. przy budowie, modernizacji obiektów publicznych dotyczących zastosowania w nich nowoczesnych rozwiązań, rozpoznanie lokalnych możliwości, rozpoznanie możliwości finansowania, wspieranie działań edukacyjnych dotyczących OZE
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 2.5.2	Termomodernizacja budynków i poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej
Opis Działania	Przygotowanie wymaganych dokumentów i realizacja zadań

Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba budynków objętych termomodernizacją
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, partner prywatny
Program operacyjny 2.6	Upowszechnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego
Działanie 2.6.1	Zapewnienie dostępu do sieci szerokopasmowej na terenie Gminy
Opis Działania	Wspieranie działań operatorów
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba miejscowości z dostępem do szerokopasmowego Internetu
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, partner prywatny

Źródło: Opracowanie własne, Urząd Gminy w Sokolnikach

5.3 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW”

Tabela 23 Cel strategiczny 3

CEL STRATEGICZNY 3	POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
Program operacyjny 3.1	Zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych dzieci i młodzieży
Działanie 3.1.1	Organizowanie różnych form letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży
Opis Działania	Przekazywanie środków, pomoc w organizacji imprez, konkursów
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba uczestników
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Jednostki Organizacyjne Gminy
Działanie 3.1.2	Współpraca z klubami sportowymi, organizacjami, stowarzyszeniami zrzeszającymi osoby uprawiające różne dyscypliny sportu i promującymi Gminę
Opis Działania	Ciągła współpraca jednostek podległych Urzędowi Gminy z klubami działającymi i mogącymi działać na terenie Gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba organizacji promujących Gminę
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Program operacyjny 3.2	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy
Działanie 3.2.1	Intensyfikacja udziału mieszkańców w kulturze jako uczestników i twórców wydarzeń kulturalnych
Opis Działania	Opracowanie i realizacja programów uczestnictwa w kulturze, edukacji kulturalnej, informacji i promocji, oraz przeprowadzenie badań uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba wydarzeń
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Jednostki Organizacyjne Gminy
Działanie 3.2.2	Kultywowanie i promocja tradycji
Opis Działania	Kontynuacja wszelkich działań przypominających i utrwalających tradycje lokalne. Formy to np.: organizacja konkursów artystycznych o charakterze lokalnym, wspieranie tworzenia wystaw, zespołów kultywujących lokalną twórczość, zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez organizację warsztatów artystycznych i rękodzielniczych, organizacja festynów, imprez

	okolicznościowych, koncertów, plenerów artystycznych, zlotów fanów motoryzacji, wystawy artystyczne
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba wydarzeń
Termin realizacji	2021-2030
Koordinator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Jednostki Organizacyjne Gminy
Działanie 3.2.3	Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego
Opis Działania	Wspieranie organizacji pozarządowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba aktywnie działających organizacji
Termin realizacji	2021-2030
Koordinator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Program operacyjny 3.3	Dbłość o wysoki poziom bezpieczeństwa społecznego
Działanie 3.3.1	Dalsza modernizacja bazy lokalowej OSP, zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP oraz utrzymanie gotowości bojowej
Opis Działania	Przebudowy strażnic i świetlic, remonty strażnic, remont instalacji, zakup specjalistycznego sprzętu, szkolenia itp.
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Wielkość nakładów
Termin realizacji	2021-2030
Koordinator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Program operacyjny 3.4	Aktywne i zdrowe starzenie się
Działanie 3.4.1	Działania na rzecz osób starszych
Opis Działania	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia, zajęcia rekreacyjne, kulturalne, spotkania integracyjne
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba wydarzeń, projektów, spotkań
Termin realizacji	2021-2030
Koordinator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Jednostki Organizacyjne Gminy
Działanie 3.4.2	Stworzenie punktu dziennej opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych
Opis Działania	Prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych, zapewnienie ludziom aktywnego spędzania czasu, prowadzenie terapii zajęciowych, uruchomienie idei wolontariatu wśród mieszkańców, zapewnienie konsultacji i porad
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne

Miernik oceny	Liczba osób korzystających z pomocy, liczba wolontariuszy
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Jednostki Organizacyjne Gminy
Działanie 3.4.3	Profilaktyka zdrowotna
Opis Działania	Profilaktyka zmierzająca do zmniejszenia ilości chorób reumatycznych, alergicznych, onkologicznych, psychologicznych, wad postawy, wymowy, nowotworów (np. „białe niedziele”, wizyty mammobusów, działania profilaktyczne w szkołach itp.)
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokolnikach
Program operacyjny 3.5	Uczenie się przez całe życie (Lifelong Learning)
Działanie 3.5.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym
Opis działania	Zakup programów, przeszkolenie osób
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających ze szkoleń, liczba programów
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Jednostki Organizacyjne Gminy
Działanie 3.5.2	Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
Opis działania	Upowszechnienie dostępu mieszkańców do usług elektronicznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z komunikacji elektronicznej
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 3.5.3	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa
Opis działania	Wspieranie wprowadzania rozwiązań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba prowadzonych projektów
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, partner prywatny
Działanie 3.5.4	Promocja postaw ekologicznych
Opis działania	Szkolenia, warsztaty, projekty, inicjatywy społeczne, działania medialne, zakup dodatkowych pojemników do sortowania odpadów
Potencjalne	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne

źródło finansowania	
Miernik oceny	Liczba podjętych kampanii informacyjnych
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Jednostki Organizacyjne Gminy
Program operacyjny 3.6	Aktywizacja mieszkańców
Działanie 3.6.1	Szkolenia dla mieszkańców
Opis działania	Szkolenia dla mieszkańców m. in. w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba przeprowadzonych szkoleń
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, podmioty zewnętrzne
Działanie 3.6.2	Ciągłe doskonalenie się urzędników gminnych w zakresie aktywizacji mieszkańców
Opis działania	Wizyty studyjne w gminach partnerskich w celu zapoznania się z dobrymi praktykami w zakresie aktywizacji gospodarczej mieszkańców, szkolenia pracowników Urzędu Gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba szkoleń, liczba przeszkolonych pracowników, liczba wizyt
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach
Działanie 3.6.3	Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy
Opis działania	• Organizacja kształcenia w zakresie zdobywania umiejętności rzemieślniczych, • Stymulacja inwestycji lokalnych kreujących nowe miejsca pracy, • Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami, • Aktywizacja społeczno-zawodowa osób i rodzin dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, • Polityka informacyjna w zakresie lokalnego rynku pracy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba podmiotów korzystających z kształcenia
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach
Program operacyjny 3.7	Wzmocnienie współpracy z mieszkańcami
Działanie 3.7.1	Wzmocnienie współpracy z mieszkańcami
Opis działania	tworzenie narzędzi i mechanizmów konsultacji społecznych, wzmocnienie komunikacji z mieszkańcami, , wspieranie rozwoju wolontariatu, wspieranie organizacji pozarządowych, w szczególności w realizacji zadań

	własnych gminy, rozwój infrastruktury dedykowanej NGO, wspieranie rozwoju kapitału społecznego
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba przeprowadzonych działań
Termin realizacji	2021-2030
Koordynator	Urząd Gminy w Sokolnikach, Jednostki Organizacyjne Gminy

Źródło: Opracowanie własne, Urząd Gminy w Sokolnikach

W celu osiągnięcia wszystkich powyżej wymienionych celów istotne jest podniesienie zdolności inwestycyjnych Gminy poprzez właściwą optymalizację organizacyjno-finansową. Wszystkie zaprezentowane działania ułatwią realizację zrównoważonego rozwoju, a ich realizacja odbywać będzie się z uwzględnieniem sytuacji finansowej Gminy oraz Państwa. W praktyce należy się spodziewać, że podstawowym czynnikiem priorytetyzującym zadania będzie możliwość pozyskania dofinansowania bezzwrotnego. Takie hierarchizowanie należy zrealizować każdorazowo decydując o przyznaniu środków na realizację w ramach kolejnego budżetu i kolejnej WPF. To bowiem pozwoli na swoiste lewarowanie możliwości budżetowych i maksymalizacji wartościowej zrealizowanych na rzecz mieszkańców działań.

6. STRATEGIA GMINY SOKOLNIKI A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

W niniejszym rozdziale dokonano prezentacji Strategii Rozwoju Gminy Sokolniki na tle innych dokumentów strategicznych wyższego szczebla (krajowych, wojewódzkich i powiatowych).

6.1 STRATEGIA EUROPA 2020

Strategia „Europa 2020” jest dziesięcioletnią strategią Unii Europejskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, zapoczątkowaną w 2010 r. Ma ona na celu nie tylko rozwiązanie problemów wynikających z kryzysu, z którego obecnie kraje UE stopniowo wychodzą. Strategia ta ma również pomóc nam skorygować niedociągnięcia europejskiego modelu wzrostu gospodarczego i stworzyć warunki, dzięki którym będzie on bardziej służył zrównoważonemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi.

Ustalono pięć nadrzędnych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one **zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem**. Strategia zawiera również siedem tzw. inicjatyw przewodnich, w oparciu o które Unia Europejska i władze państw członkowskich będą nawzajem uzupełniać swoje działania w kluczowych dla strategii obszarach, takich jak: **innowacje, gospodarka cyfrowa, zatrudnienie, młodzież, polityka przemysłowa, ubóstwo i oszczędne gospodarowanie zasobami**.

Wdrażanie celów Strategii Rozwoju Gminy Sokolniki przyczynia się do realizacji Strategii „Europa 2020”.

6.2 DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI”

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” – jest to dokument rządu RP o charakterze analitycznym i rekomendacyjnym. Określa on główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku. Celem Strategii jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w jak najkrótszym czasie i próba uniknięcia tzw. „straconej dekady” – wolniejszego rozwoju gospodarczego niż

w poprzednich latach, który powodowałby negatywny wpływ na jakość życia ludzi. Strategia zakłada więc zbudowanie przewag konkurencyjnych do 2030 roku, tak, aby po wykorzystaniu obecnych sił rozwojowych Polska posiadała nowe potencjały wzrostu w obszarach, które dotychczas nie były eksploatowane, np. w obszarze edukacji.

Głównym celem dokumentu **Polska 2030** jest poprawa jakości życia Polaków mierzona wskaźnikami jakościowymi, a także wartością oraz tempem wzrostu polskiego PKB. Projekt kładzie nacisk na jednoczesny rozwój w trzech strategicznych obszarach: **konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywności i sprawności państwa.**

Cele Strategii Rozwoju Gminy Sokolniki, programy z tym związane, a także przedstawione kierunki działań wpisują się w cele przedstawione w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”.

6.3 RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE

Raport Polska 2030 przedstawia wyzwania jakie powinniśmy podjąć w perspektywie roku 2030 tj.:

- Wzrost i konkurencyjność,
- Sytuacja demograficzna,
- Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- Odpowiedni potencjał infrastruktury,
- Bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- Gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- Solidarność i spójność regionalna,
- Poprawa spójności społecznej,
- Sprawne państwo,
- Wzrost kapitału społecznego Polski.

Realizacja celów strategicznych określonych w Strategii Rozwoju Gminy Sokolniki przyczyni się do urzeczywistnienia tych wyzwań w skali pojedynczej gminy.

6.4 KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU

2030

W KPZK 2030 rozwój kraju traktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- Poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi,
- Tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami,
- Rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe),
- Poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych,
- Wzmacniania odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodzią),
- Systematycznej budowy i utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Koncepcje zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Sokolniki zawierają założenia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

6.5 KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE.

- KSSR 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.
- W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście przełoży się na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.
- Jednym z celów KSRR jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. Dlatego w dokumencie wskazano obszary strategicznej interwencji (OSI), które otrzymają szczególne wsparcie (będą to obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).
- Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. W związku z tym wspierane będą lokalne przedsiębiorstwa.
- W strategii istotny nacisk położono na rozwijanie kompetencji administracji publicznej. Chodzi o umiejętności niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspieranie powiązań między lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki.
- W dokumencie przewidziano zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej. Strategia tworzy warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Ponadto KSRR 2030 prezentuje:

- jak dostosować się do zmian, które dzieją się wokół nas, by Polska była świadomym, odnoszącym korzyści uczestnikiem procesu globalizacji;
- jak wykorzystać atuty regionu – w tym zasoby ludzkie i naturalne, zalety lokalizacyjne i instytucjonalne - do jego rozwoju;

- mechanizmy współpracy pomiędzy: rządem, samorządem regionalnym, lokalnym, które umożliwiają ukierunkowanie krajowych i regionalnych strumieni finansowych na realizację powstających oddolnie wizji i planów rozwoju.

Koncepcje zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Sokolniki są zbieżne z wyzwaniami określonymi w KSRR 2030.

6.6 STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2030

Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 jest odpowiedzią władz województwa na zmieniające się uwarunkowania i wyzwania, przedstawia spójny plan powiązanych i przemyślanych działań w perspektywie najbliższej dekady, stanowiący punkt wyjścia do szerokiej współpracy, której efektem będzie podniesienie jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego.

Istotnym uwarunkowaniem procesu tworzenia strategii, wpływającym na formułowanie celów i kierunków interwencji są również cele polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027. Po roku 2020 zakłada się większą koncentrację środków na innowacje, wsparcie małych przedsiębiorstw, technologie cyfrowe i modernizację przemysłu. Priorytetowe będzie również przechodzenie do niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym oraz walka ze zmianami klimatu.

Spójność dokumentów strategicznych Gminy wymaga połączenia celów Strategii z dokumentem nadrzędnym, jakim jest strategia województwa. Spójność ta realizowana jest na poziomie celów strategicznych obu dokumentów, które przekładają się dalej na konkretne zadania inwestycyjne. Układ celów Strategii Rozwoju Województwa wynika z potrzeb rozwojowych i modernizacyjnych regionu.

Strategia Rozwoju Gminy Sokolniki poprzez wykonanie zaplanowanych programów rozwojowych, realizować będzie cele strategiczne wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030:

- Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka;
- Obywatelskie społeczeństwo równych szans;
- Atrakcyjna i dostępna przestrzeń.

6.7 ZINTEGROWANA STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WIERUSZOWSKIEGO NA LATA 2014-2020

Strategia rozwoju stanowi podstawę do opracowywania szczegółowych projektów rozwojowych, a następnie aplikowania i uzyskiwania zewnętrznych środków finansowych przeznaczonych na ich realizację. Służy więc do koordynacji działań rozwojowych podejmowanych przez lokalne jednostki samorządu terytorialnego, w tym maksymalizacji efektów wynikających z wydatkowanych środków finansowych.

Cele Strategii Rozwoju Gminy Sokolniki wpisują się w założenia określone w Strategii Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego:

- **Rozwój gospodarczy:**
  - Wspieranie innowacyjności i rozwoju specjalizacji gospodarczych;
  - Wspieranie rozwoju funkcji turystycznych;
  - Wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju terenów wiejskich;
  - Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości;
- **Wzmacnianie spójności społecznej:**
  - Wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego;
  - Wspieranie rozwoju kapitału społecznego;
  - Rozwój usług społecznych;
- **Kształtowanie ładu zagospodarowania przestrzennego i ochrona środowiska przyrodniczego:**
  - Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej i tworzenie ofert inwestycyjnych;
  - Wspieranie rozwoju OZE;
  - Ochrona zasobów naturalnych i kształtowanie środowiska przyrodniczego.

6.8 ZINTEGROWANA STRATEGIA PROMOCJI POWIATU WIERUSZOWSKIEGO NA LATA 2016-2022

Promocja regionu to szereg kompleksowo zaplanowanych i skoordynowanych działań, których cel nadrzędny stanowi podniesienie poziomu atrakcyjności gospodarczej, turystycznej i społeczno-kulturowej danego miejsca. Działania promocyjne na rzecz powiatu to

niewątpliwie jeden z najbardziej efektywnych sposobów wspierania regionu w zakresie pobudzenia lub przywrócenia dynamicznego rozwoju gospodarczego, utworzenia lub wypromowania miejsc atrakcyjnych inwestycyjnie, stworzenia nowych miejsc pracy, a także wzbudzenia zainteresowania wśród turystów. Plan strategii promocyjnej stanowi źródło inspiracji oraz pomysłów, które mogą być realną szansą na wypromowanie powiatu. Strategia Promocji ukazuje metody i narzędzia promocji ze szczególnym uwzględnieniem promocji w sferze turystycznej, gospodarczej i kulturalnej. Dokument zawiera skuteczne metody i narzędzia marketingu miejsca wraz z praktycznymi wskazówkami ich wykorzystania.

Cele określone w Strategii Rozwoju Gminy Sokolniki wspierają realizację celów i zadań określonych w Strategii Promocji Powiatu Wieruszowskiego.

7. WDRAŻANIE STRATEGII

7.1 METODY ZARZĄDZANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY SOKOLNIKI

Strategia jest dokumentem planowania długookresowego, który stanowi podstawę do precyzowania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Sądzić należy, że ewentualna aktualizacja Strategii jeden raz w okresie kadencji władz samorządowych winna zapewnić jej wystarczające dostosowanie do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy.

Zaprezentowane opracowanie zawiera zbiór celów strategicznych Gminy. Określenie „cel” określa zarówno pojedyncze działanie, wiele działań bądź wręcz odwołuje się do spójnego opracowania.

W skali krótko i średniookresowej aktualizacje planów rozwojowych Gminy zapewnia przygotowanie i doroczny przegląd budżetów i Wieloletnich Prognoz Finansowych. Monitoring i ewaluacja oprócz dokonania oceny stopnia realizacji działań zapisanych w Strategii polega na wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy Gminy.

Cele opisane w Strategii winny stać się podstawą projektów realizowanych przez samorząd. Realizacja wybranych zadań odbywać się będzie poprzez uchwalanie i realizację kolejnych budżetów.

Władze Gminy wypełniając Strategię winny podejmować decyzje określające: rodzaj zadań i ich hierarchię, zakres finansowania, okres i kolejność realizacji zadań. Zarządzanie finansowe polega na wdrażaniu przyjętych przez Radę Gminy kolejnych budżetów i WPF-ów, analizujących aktualne możliwości inwestycyjne. Aktualne dokumenty (budżet i WPF) są dostępne każdorazowo na stronie BIP Gminy Sokolniki.

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Poszczególne cele opisane w Strategii posiadają określone mierniki oceny będące podstawą do budowania szczegółowych zasad oceny postępu prac nad programami. Sposób prezentacji osiągnięć z realizacji Strategii to decyzja władz Gminy. Monitorowanie i ocena zarówno Strategii polegać winno na porównaniu osiągniętego stanu do założeń opisanych

w odpowiednich programach na podstawie analizy sprawozdań rzeczowych i finansowych jednostek organizacyjnych gminy.

Urząd Gminy Sokolniki jako instytucja wdrażająca Strategię Rozwoju jest odpowiedzialny za:

- zbieranie i udostępnianie danych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji Strategii,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

W przyjętej hierarchii dokumentów programowych podstawowe informacje pokazujące realizację Strategii zawierają w sobie sprawozdania z wykonania budżetu Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Sokolniki została opracowana przy założeniu, że jej sporządzenie przyczyni się do planowego zarządzania wymagającego okresowych weryfikacji luki pomiędzy stanem faktycznym i stanem pożądanym w Gminie.

7.2 MIERNIKI OCENY STRATEGII

W poniższej tabeli zaprezentowano mierniki oceny Strategii.

Tabela 24 Miernik oceny strategii

Działanie	Miernik oceny	Jednostka	Źródło pozyskania informacji	Częstotliwość pomiaru	Oczekiwana zmiana w 2030 r.
Cel strategiczny 1: ROZWÓJ GOSPODARCZY					
1.1.1	Wielkość powierzchni objęta planem	km ² /ha	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
1.1.2	Liczba pozyskanych inwestorów, Liczba rozpoczętych inwestycji	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
		szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
1.1.3	Liczba akcji promocyjnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
1.1.4	Liczba akcji promocyjnych, Liczba organizacji, z którymi podjęto współpracę	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
		szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
1.2.1	Liczba akcji promocyjnych, Liczba spotkań/wyjazdów	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
		szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
1.2.2	Liczba wytworzonych produktów	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
1.2.3	Liczba kilometrów zmodernizowanych dróg lub wartość inwestycji	km/zł	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
1.2.4	Liczba jarmarków, dożynek etc.	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
1.2.5	Liczba programów, szkoleń	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
1.3.1	Liczba wdrożonych programów Liczba lokalnych aktów prawnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
		szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
1.3.2	Liczba zorganizowanych szkoleń	szt.	UG, LGD	1 raz/2 lata	Wzrost
1.3.3	Liczba spotkań	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
1.3.4	Liczba beneficjentów	szt.	GOPS	1 raz/2 lata	Wzrost
1.4.1	Liczba nowych szlaków, atrakcji	szt.	UG, LGD, SP	1 raz/2 lata	Wzrost
1.4.2	Ilość informacji wytworzonych/opublikowanych przez pracowników Urzędu Gminy Liczba szkoleń	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
		szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
1.4.3	Liczba akcji promocyjnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost

1.4.4	Liczba działań promocyjnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
Cel strategiczny 2: BUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ					
2.1.1	Liczba kilometrów wybudowanych i zmodernizowanych dróg	km	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.1.2	Liczba kilometrów nowych i zmodernizowanych chodników	km	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
	Powierzchnia parkingów	m ²	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
	Liczba zmodernizowanych przystanków	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.1.3	Ilość kilometrów oświetlonych dróg	km	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
	Liczba punktów świetlnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.1.4	Liczba zrealizowanych projektów	szt.	UG, SP	1 raz/2 lata	Wzrost
2.1.5	Liczba działań	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.2.1	Liczba kilometrów zmodernizowanych i wybudowanych odcinków sieci	km	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
	Liczba zmodernizowanych obiektów	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.2.2	Liczba zrealizowanych projektów/oddanych obiektów	szt.	UG, SW	1 raz/2 lata	Wzrost
2.2.3	Liczba ton zużytych wyrobów zawierających azbest	t	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.3.1	Liczba kilometrów wybudowanych ścieżek	km	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
	Liczba stacji napraw	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.3.2	Liczba zmodernizowanych placówek	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.3.3	Liczba wybudowanych obiektów	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
	Liczba utrzymywanych obiektów	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.3.4	Liczba wybudowanych i zmodernizowanych placów zabaw	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.4.1	Liczba zmodernizowanych placówek	szt.	UG, S	1 raz/2 lata	Wzrost
2.4.2	Wartość pozyskanego sprzętu	zł	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.4.3	Liczba zakupionego sprzętu i oprogramowania	szt.	UG, S	1 raz/2 lata	Wzrost
2.4.4	Wielkość nakładów	zł	UG, S	1 raz/2 lata	Wzrost
2.4.5	Wielkość nakładów	zł	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.5.1	Liczba zrealizowanych projektów	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.5.2	Liczba budynków objętych termomodernizacją	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
2.6.1	Liczba miejscowości z dostępem do szerokopasmowego Internetu	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
Cel strategiczny 2: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW					
3.1.1	Liczba uczestników	osoba	UG, JOG	1 raz/2 lata	Wzrost
3.1.2	Liczba organizacji promujących Gminę	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
3.2.1	Liczba wydarzeń	szt.	UG, GOKSIT, BPGS	1 raz/2 lata	Wzrost
3.2.2	Liczba wydarzeń	szt.	UG, JOG	1 raz/2 lata	Wzrost
3.2.3	Liczba aktywnie działających organizacji	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
3.3.1	Wielkość nakładów	zł	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
3.4.1	Liczba wydarzeń, projektów, spotkań	szt.	UG, JOG	1 raz/2 lata	Wzrost
3.4.2	Liczba osób korzystających z pomocy	osoba	UG, JOG	1 raz/2 lata	Wzrost
	Liczba wolontariuszy	osoba	UG, JOG	1 raz/2 lata	Wzrost
3.4.3	Liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych	szt.	UG, GOPS, GKRPA	1 raz/2 lata	Wzrost
3.5.1	Liczba osób korzystających ze szkoleń	osoba	UG, JOG	1 raz/2 lata	Wzrost
	Liczba programów	szt.	UG, JOG	1 raz/2 lata	Wzrost
3.5.2	Liczba osób korzystających z komunikacji elektronicznej	osoba	UG	1 raz/2 lata	Wzrost

3.5.3	Liczba prowadzonych projektów	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
3.5.4	Liczba podjętych kampanii informacyjnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
3.6.1	Liczba przeprowadzonych szkoleń	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
3.6.2	Liczba szkoleń	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
	Liczba przeszkolonych pracowników	osoba	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
	Liczba wizyt	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost
3.6.3	Liczba podmiotów korzystających z kształcenia	szt.	UG, GOPS	1 raz/2 lata	Wzrost
3.7.1	Liczba przeprowadzonych działań	szt.	UG	1 raz/2 lata	Wzrost

Źródło: opracowanie własne

UG – Urząd Gminy w Sokolnikach, LGD – Lokalna Grupa Działania, GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, SP – Starostwo Powiatowe w Wieruszowie, S – szkoły z terenu Gminy Sokolniki, JOG – Jednostki Organizacyjne Gminy, GOKSiT – Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki, BPGS – Biblioteka Publiczna Gminy Sokolniki, GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

7.3 SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY MIEDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Do zadań Gminy należy współpraca i wspieranie wybranych przedsięwzięć organizacji pozarządowych działających na jej terenie. Sposób przygotowania i monitorowania Strategii i innych dokumentów związanych z rozwojem Gminy gwarantuje włączenie organizacji pozarządowych i sektora prywatnego we współpracę z sektorem publicznym. Dodatkowo należy wspomnieć, że skład Rady Gminy będącej szeroką reprezentacją mieszkańców Gminy sprzyja łączeniu różnych środowisk w aktywności na rzecz Gminy. Bezpośrednio w zgłaszaniu i przy opracowywaniu zadań biorą czynny udział organizacje pozarządowe oraz społeczeństwo zarówno poprzez włączanie się bezpośrednie jak i poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Gminy.

Gmina inicjuje współpracę z instytucjami sektora publicznego i lokalnymi przedsiębiorstwami sektora prywatnego poprzez organizowanie wspólnych spotkań dla przedstawicieli tych jednostek.

7.4 PUBLIC RELATIONS STRATEGII ROZWOJU GMINY SOKOLNIKI

Istotną uwagę władze Gminy będą przykładać do przekazywania społeczności lokalnej rzeczowej i wyczerpującej informacji na temat realizacji Strategii Rozwoju. Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Strategii i dokumentów związanych pośród

przyszłych beneficjentów (w tym zwłaszcza mieszkańców), jednostek podległych i innych podmiotów odbywa się poprzez trzy formy komunikacji:

- serwisy internetowe – będące szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji o aktualnych działaniach i stanowią dla opinii publicznej kompleksowe źródło informacji o założeniach i osiągnięciach Strategii,
- współpracę z mediami – działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym będą kluczowym elementem przy realizacji Strategii i dokumentów związanych,
- bezpośrednie działania informacyjno-promocyjne Wójta Gminy.

Podstawowym celem działań związanych z Public Relations Strategii jest dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców końcowych działań podejmowanych w ramach Strategii, a więc do mieszkańców Gminy, przedsiębiorców lokalnych, organizacji społecznych. Informowanie społeczności lokalnej o realizacji Strategii Gminy odbywać się będzie w sposób pośredni – medialny, jak i bezpośredni – interaktywny. Pośrednio informacje zamieszczane będą w lokalnej prasie, na stronie internetowej Gminy, w materiałach i broszurach promocyjnych i informacyjnych.

8. ZAŁĄCZNIKI

1. Wzór ankiety

ANKIETA na potrzeby sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Sokolniki na lata 2021-2030

Szanowni Państwo, dla Gminy Sokolniki zostanie opracowana Strategia Rozwoju na lata 2021-2030. Jeśli chcą Państwo mieć wpływ na działania rozwojowe naszej Gminy to prosimy wypełnienie niniejszej ankiety. Dziękujemy!

Na początek prosimy o odpowiedzieć na kilka pytań określających satysfakcję z życia na terenie Gminy Sokolniki (znakiem X) w podstawowych obszarach działań.

I. Jak ocenia Pan(i) warunki życia na terenie Gminy Sokolniki biorąc pod uwagę:

KOMUNIKACJA I DOSTĘP DO MEDIÓW					
Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
jakość dróg, ulic					
stan i dostępność chodników					
dostęp do ścieżek rowerowych					
dostęp do komunikacji zbiorowej (pks, busy)					
dostęp do infrastruktury technicznej (wodociągi)					
dostęp do infrastruktury technicznej (kanalizacja)					
dostęp do nowoczesnych technologii (internet)					

EDUKACJA, STRUKTURA ORGANIZACYJNA PLACÓWEK OŚWIATY, KULTURA					
Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
jakość kształcenia w szkołach					
dostępność przedszkoli					
dostęp do oferty edukacyjnej dla dorosłych (kursy, szkolenia)					
dostęp do zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (np. nauka języków, kółka zainteresowań, zajęcia artystyczne i sportowe)					
oferta kulturalna					

SPORT, ZDROWIE					
Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
dostępność lekarza rodzinnego					
jakość świadczonych usług opieki zdrowotnej					
dostępność placu zabaw					
stan i wyposażenie placów zabaw					
poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej					
dostępność miejsc sportu i rekreacji					

OCHRONA ŚRODOWISKA I WYGLĄD GMINY SOKOLNIKI					
Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
stan środowiska przyrodniczego					
stan oświetlenia ulicznego					
stan i jakość terenów rekreacyjnych, miejsc spacerowych					
estetykę miejscowości					
atrakcyjność turystyczną Gminy Sokolniki					
czystość i porządek na terenie Gminy Sokolniki					

OCHRONA ŚRODOWISKA					
Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	bardzo duże	duże	małe	bardzo małe	trudno powiedzieć
narażenie na zanieczyszczenia powietrza					
narażenie na hałas					

II. Mocne i słabe strony

Jakie są według Pani/Pana największe problemy Gminy Sokolniki, a gdzie widać perspektywy rozwoju. Prosimy ocenić elementy wymienione w tabeli (znakiem X).

	zdecydowanie słaba strona	słaba strona	czynnik obojętny	silna strona	zdecydowanie silna strona
dostępność komunikacyjna					
infrastruktura komunalna (wodociągi)					
infrastruktura komunalna (kanalizacja)					
dostęp do nowoczesnych technologii i internetu					
rynek pracy					
oferta edukacyjna					
oferta sportowo-rekreacyjna					
oferta turystyczna					
kultywowanie tradycji i zwyczajów					
przedsiębiorczość mieszkańców					
aktywność związków					

i stowarzyszeń itp.					
walory przyrodnicze					
walory historyczne i zabytkowe					

III. Ocena najważniejszych potrzeb, czyli w co należy inwestować na terenie Gminy Sokolniki?

- Rozbudowa dróg, ulic i parkingów
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej
- Rozbudowa sieci gazowej
- Rozbudowa i modernizacja sieci energetycznej
- Inwestycje w odnawialne źródła energii
- Inwestycje w oświatę i edukację
- Poprawa dostępności przedszkoli
- Budowa żłobków
- Aktywizacja osób starszych i opieka nad nimi
- Poprawa warunków dla inwestorów
- Wsparcie dla osób najbardziej potrzebujących
- Dofinansowanie opieki zdrowotnej i badań profilaktycznych
- Rozwój terenów sportowych rekreacyjnych
- Promocja i rozwój turystyki
- Organizacja imprez sportowych, inwestycje w sport
- Promocja i inwestycje w kulturę
- Inne.....

IV. Jeśli mają Państwo własne pomysły, uwagi i wnioski jakie należy wykorzystać przy opracowaniu Strategii Rozwoju Gminy Sokolniki na lata 2021-2030, to proszę je wskazać poniżej?

.....

.....

.....

V. Metryczka

1) W jakim przedziale wiekowym się Pan(i) znajduje?

- do 24 lat
- 25-35 lat
- 36-50 lat
- 51-70 lat
- powyżej 70 roku życia

2) Płeć:

- kobieta
- mężczyzna

3) Sołectwo:

- Bagatelka
- Góry

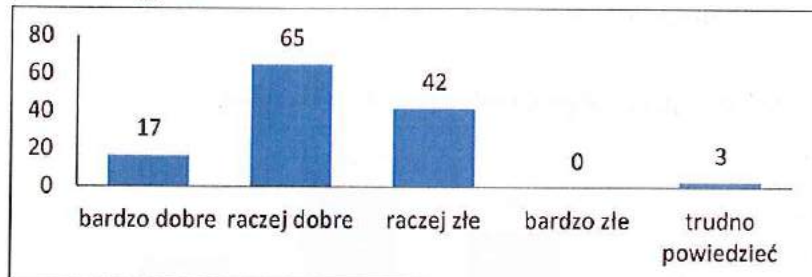
- Kopaniny
- Nowy Ochędzyn
- Pichlice
- Prusak
- Ryś
- Sokolniki
- Stary Ochędzyn
- Tyble
- Walichnowy
- Wiktorówek
- Zdzierczyzna

2. Wyniki ankiety

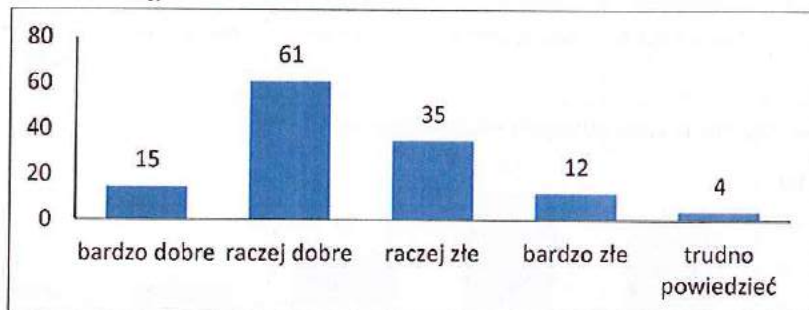
Jak ocenia Pan(i) warunki życia na terenie Gminy Sokolniki biorąc pod uwagę:

- **KOMUNIKACJA I DOSTĘP DO MEDIÓW**

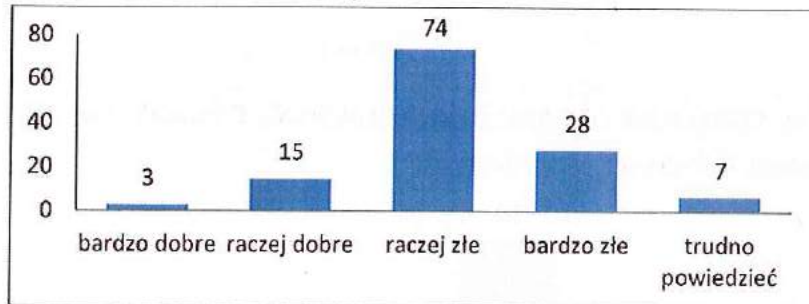
- **jakość dróg, ulic**

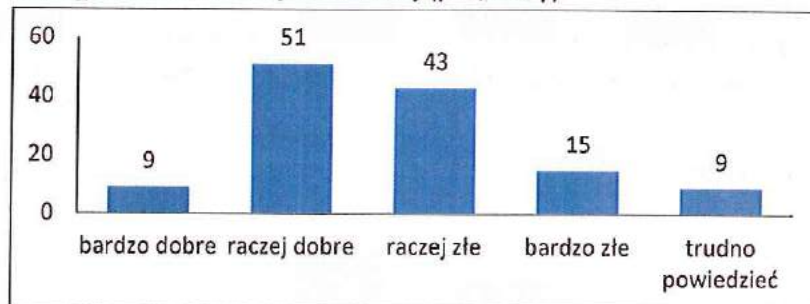
- **stan i dostępność chodników**

- **dostęp do ścieżek rowerowych**

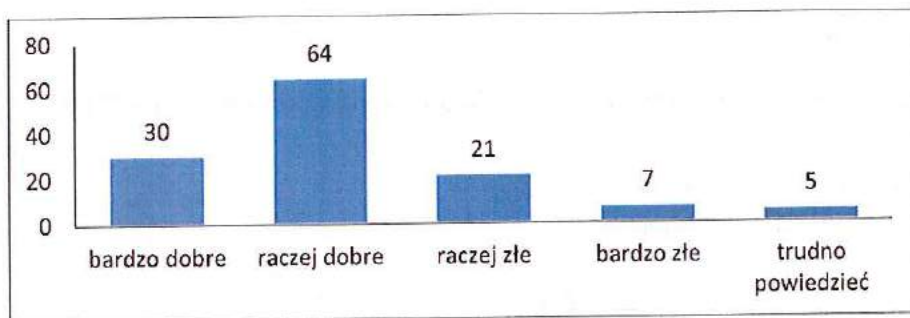

- **dostęp do komunikacji zbiorowej (pks, busy)**

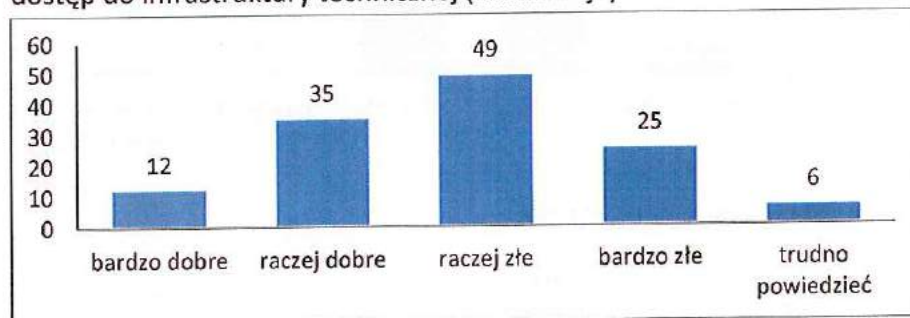

- **dostęp do infrastruktury technicznej (wodociągi)**

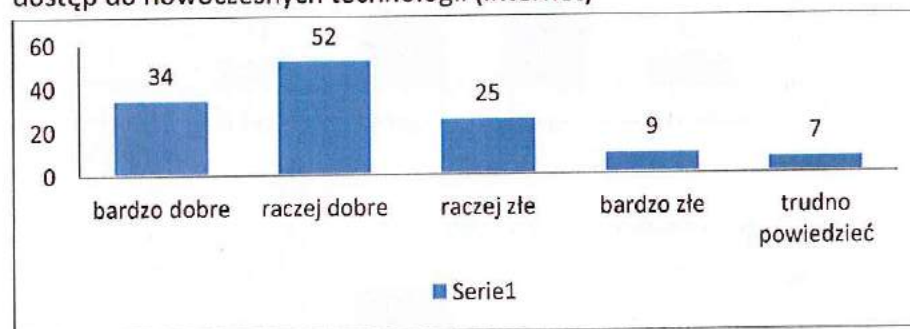

▪ dostęp do infrastruktury technicznej (kanalizacja)

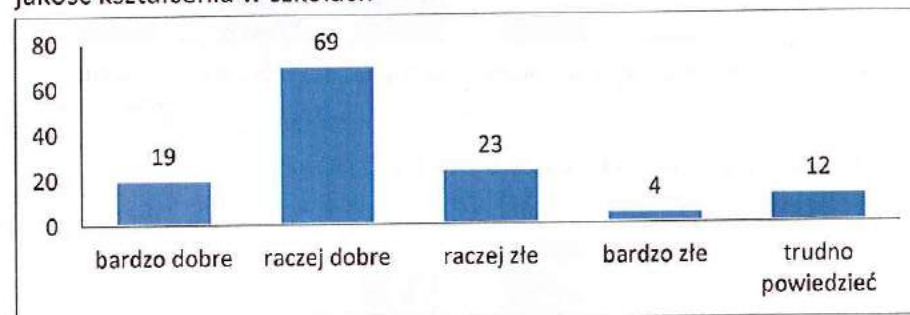

▪ dostęp do nowoczesnych technologii (internet)

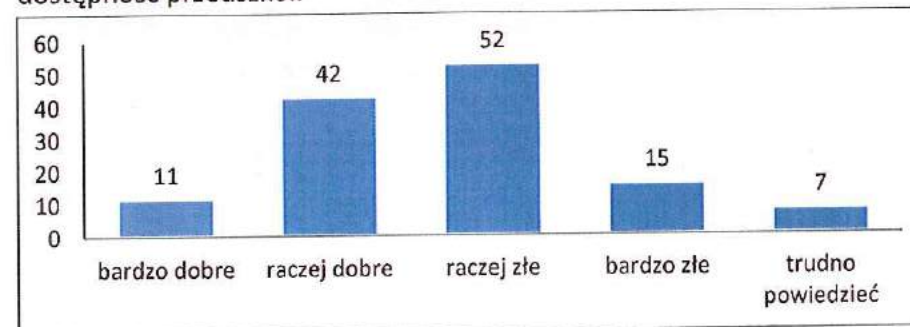

• EDUKACJA, STRUKTURA ORGANIZACYJNA PLACÓWEK OŚWIATY, KULTURA

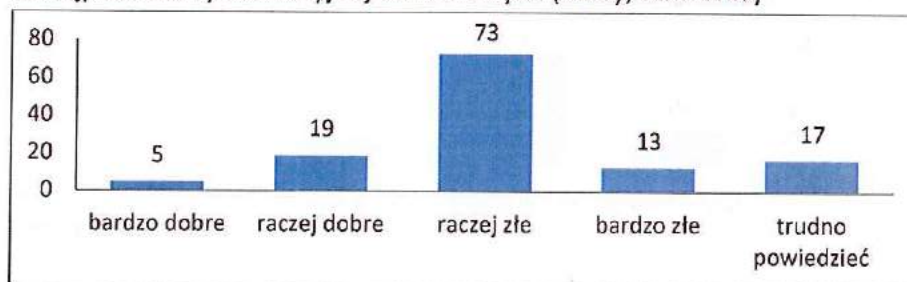
▪ jakość kształcenia w szkołach

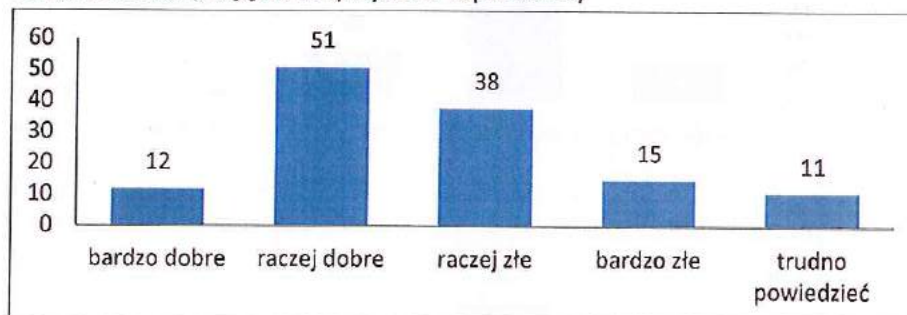
▪ dostępność przedszkoli

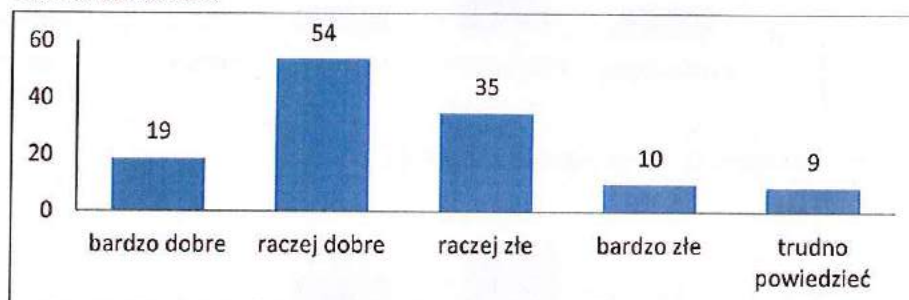
- dostęp do oferty edukacyjnej dla dorosłych (kursy, szkolenia)

- dostęp do zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (np. nauka języków, kółka zainteresowań, zajęcia artystyczne i sportowe)

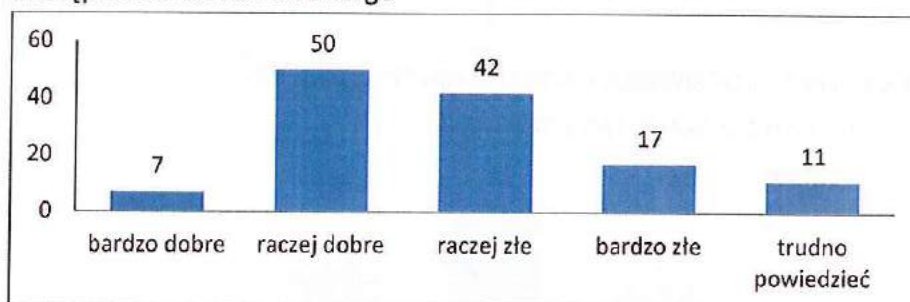

- oferta kulturalna

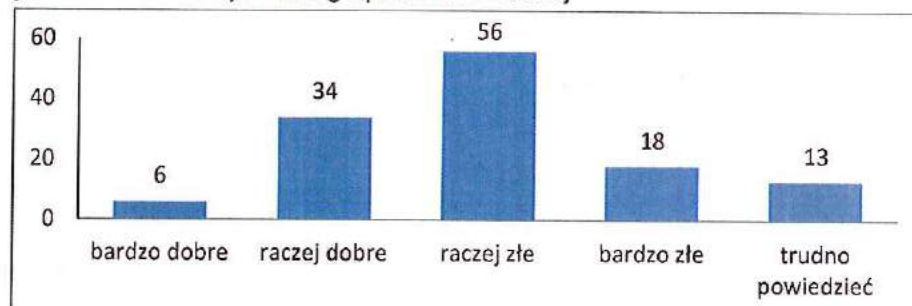

• SPORT, ZDROWIE

- dostępność lekarza rodzinnego

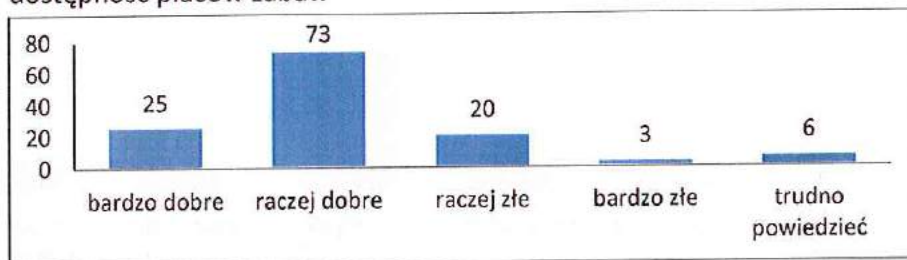

- jakość świadczonych usług opieki zdrowotnej

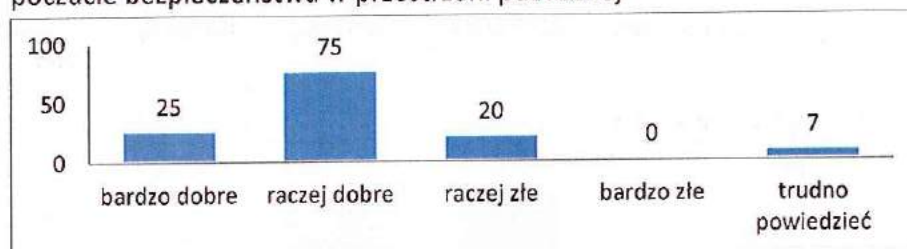
▪ dostępność placów zabaw

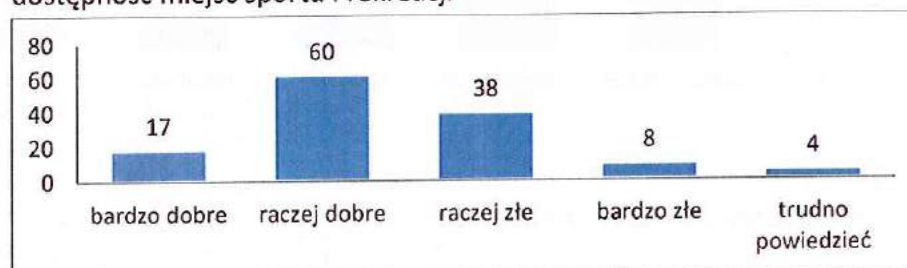
▪ stan i wyposażenie placów zabaw

▪ poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej

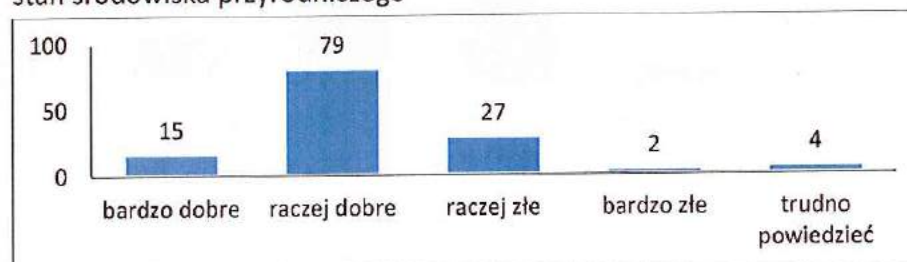

▪ dostępność miejsc sportu i rekreacji

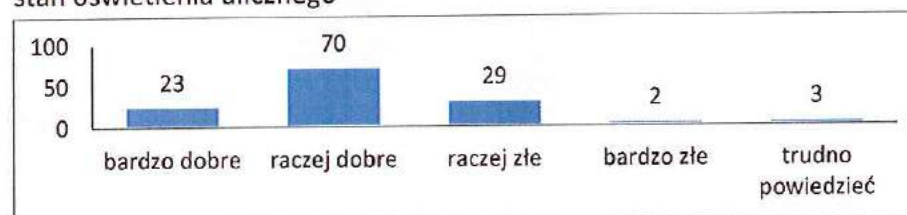

• OCHRONA ŚRODOWISKA I WYGLĄD GMINY SOKOLNIKI

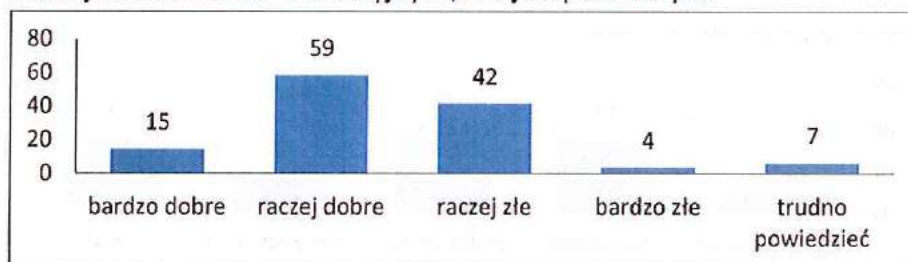
▪ stan środowiska przyrodniczego

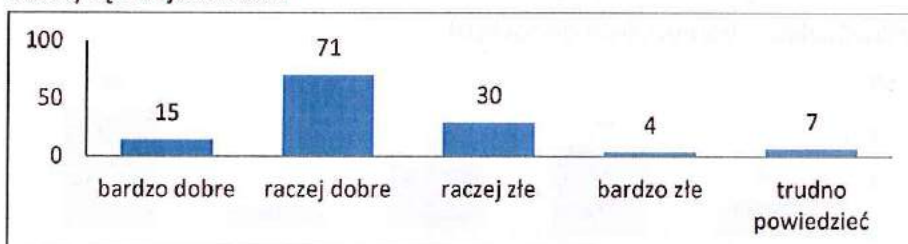
▪ stan oświetlenia ulicznego

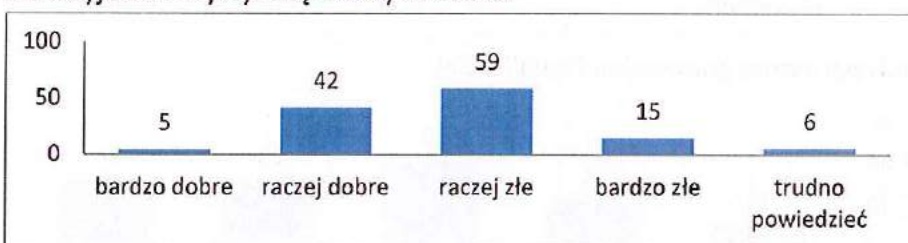
- stan i jakość terenów rekreacyjnych, miejsc spacerowych

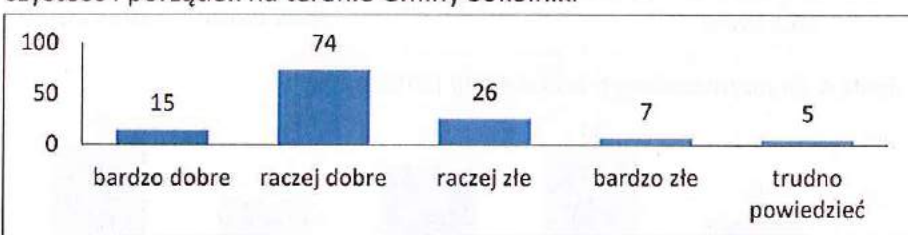
- estetykę miejscowości

- atrakcyjność turystyczną Gminy Sokolniki

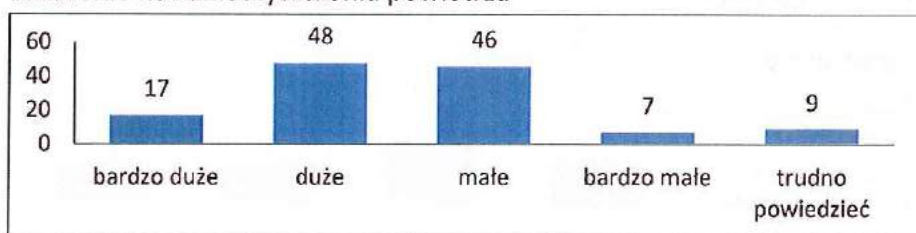

- czystość i porządek na terenie Gminy Sokolniki

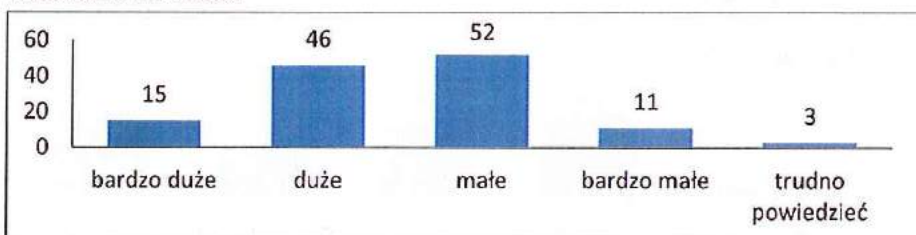

• OCHRONA ŚRODOWISKA

- narażenie na zanieczyszczenia powietrza

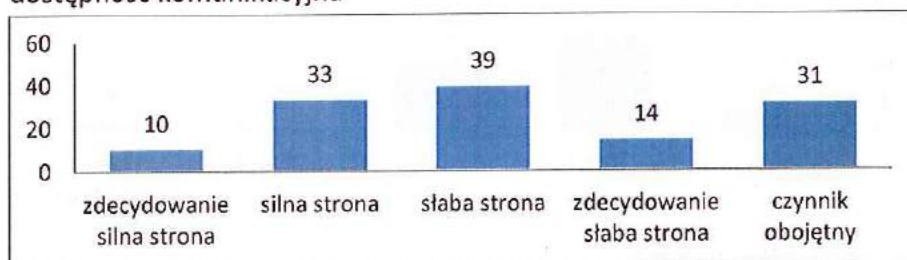
- narażenie na hałas

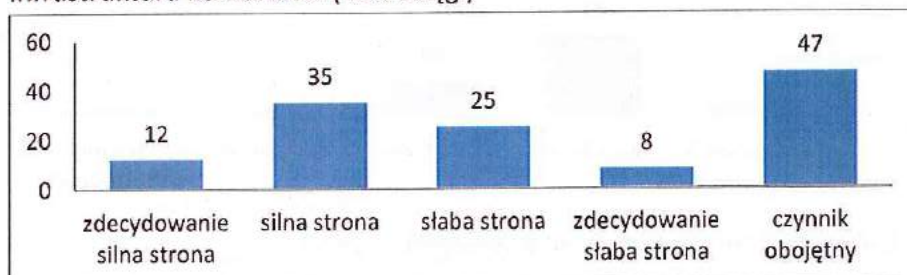

Mocne i słabe strony

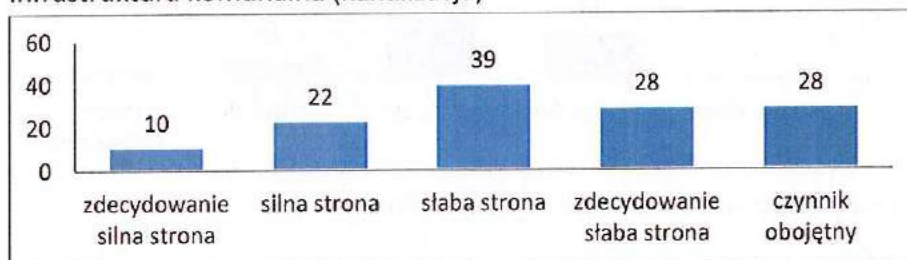
- dostępność komunikacyjna

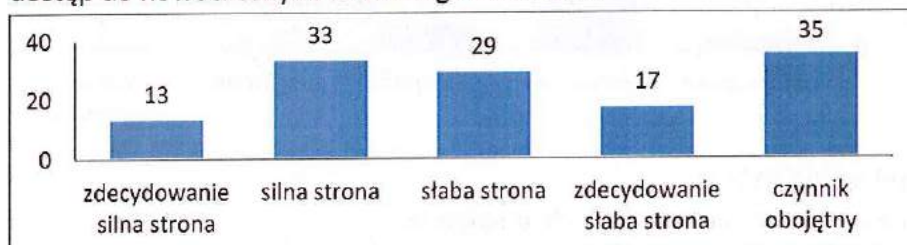
- infrastruktura komunalna (wodociągi)

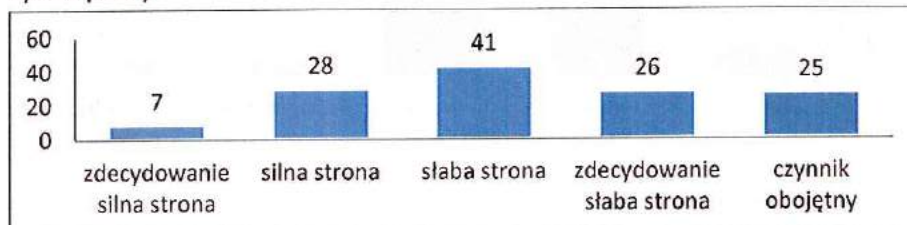
- infrastruktura komunalna (kanalizacja)

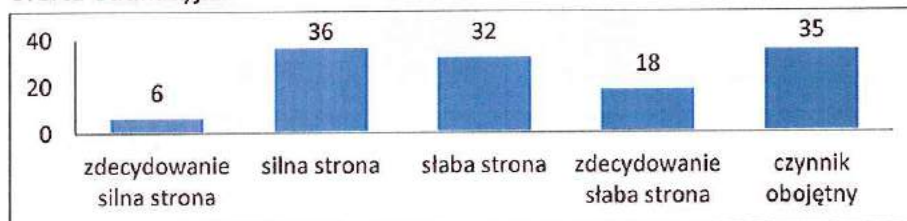
- dostęp do nowoczesnych technologii i internetu

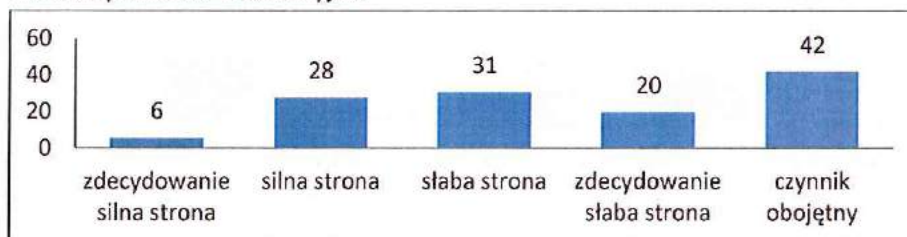
- rynek pracy

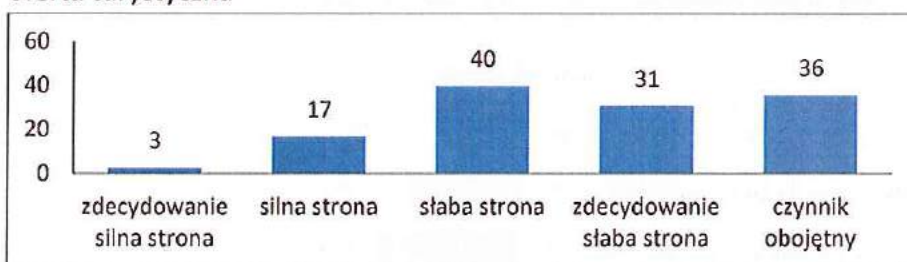
- oferta edukacyjna

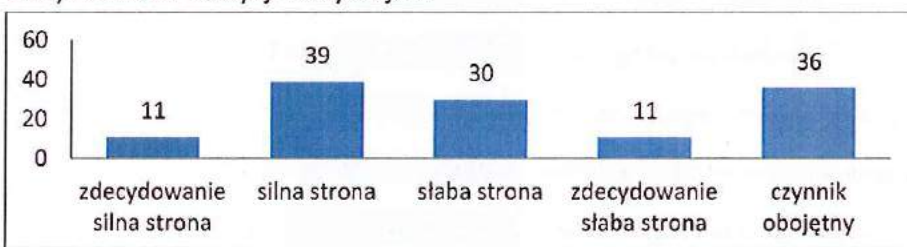
- oferta sportowo-rekreacyjna

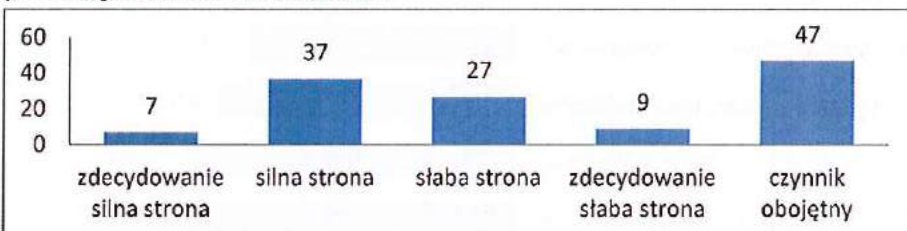
- oferta turystyczna

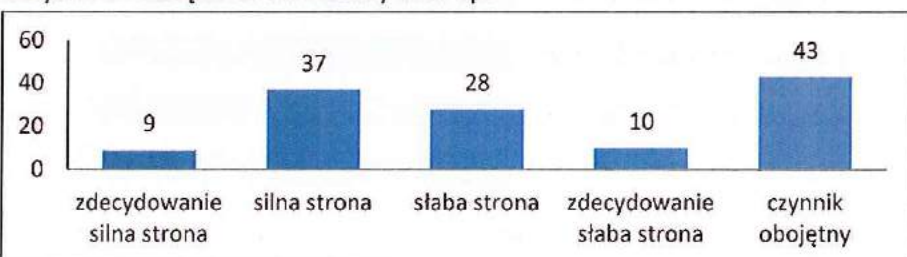
- kultywowanie tradycji i zwyczajów

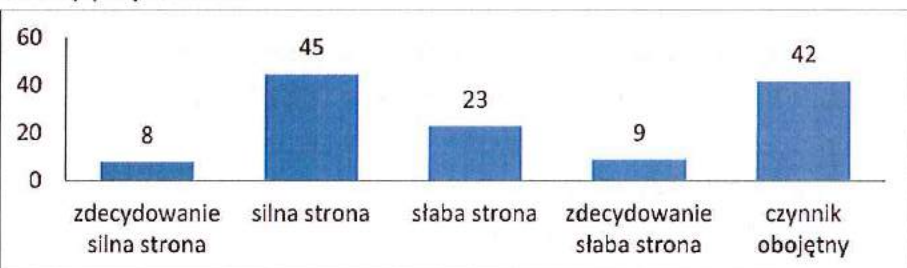
- przedsiębiorczość mieszkańców

- aktywność związków i stowarzyszeń itp.

- walory przyrodnicze

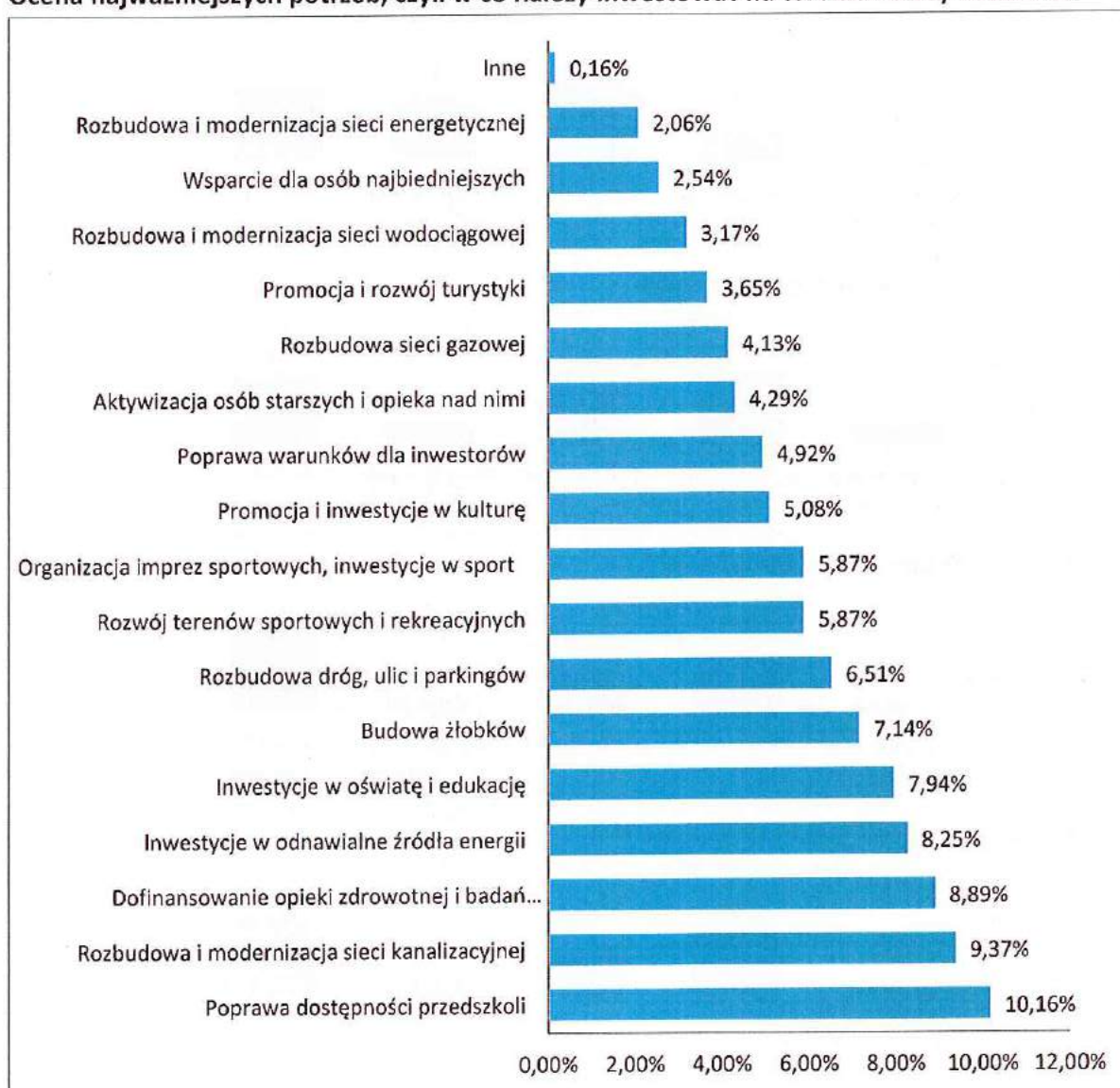

- walory historyczne i zabytkowe

Ocena najważniejszych potrzeb, czyli w co należy inwestować na terenie Gminy Sokolniki?

Inne: Lepsza opieka nad zabytkami

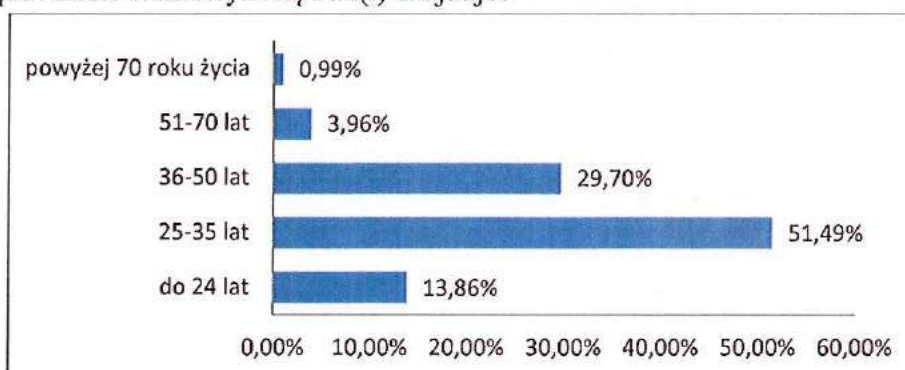
Jeśli mają Państwo własne pomysły, uwagi i wnioski jakie należy wykorzystać przy opracowaniu Strategii Rozwoju Gminy Sokolniki na lata 2021-2030, to proszę je wskazać poniżej?

- Chodnik w miejscowości Kopaniny;
- Likwidacja dzikich wysypisk i złomowisk;
- Rozlokowanie firm produkcyjnych przy węźle;

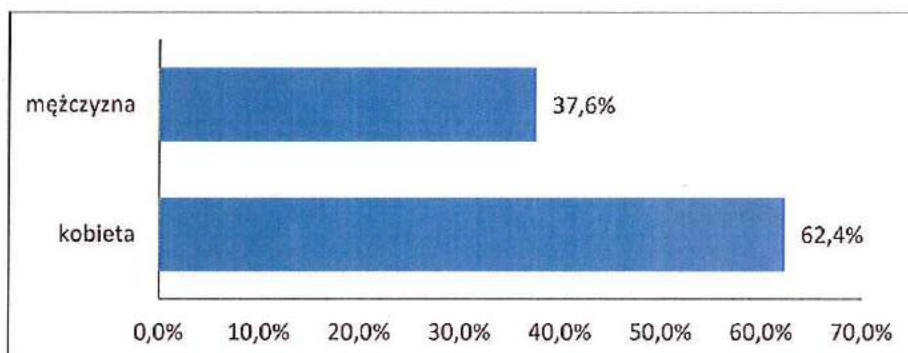
- Budowa kanalizacji na Zagórzcu;
- Dofinansowania na przydomowe oczyszczalnie ścieków – usprawnić procedury;
- Poprawa atrakcyjności „Dni Sokolnik”;
- Dofinansowanie sportu;
- Brak lokali gastronomicznych;
- Poprawa jakości edukacji;
- Uruchomienie żłobka;
- Przeprowadzanie kontroli pieców i kontroli wywozu nieczystości;
- Obniżenie podatków;
- Budowa dróg na nowopowstałych osiedlach;
- Zwiększenie patroli policji – poprawa bezpieczeństwa;
- Poprawa zimowego utrzymania dróg;
- Budowa spalarni śmieci;
- Dostępność przedszkoli i inwestycje w edukację to priorytet.
- Gmina powinna kupić Pałac Sokolniki.
- Powiększenie przedszkola w Sokolnikach.
- Rozbudowa dróg rowerowych.
- Skatepark, park linowy lub rowerowy, kawiarnia, bar.
- W przedszkolach powinna być logopeda który prowadzi zajęcia z dziećmi;
- Wydłużenie godzin pracy przedszkola.

Metryczka

W jakim przedziale wiekowym się Pan(i) znajduje?

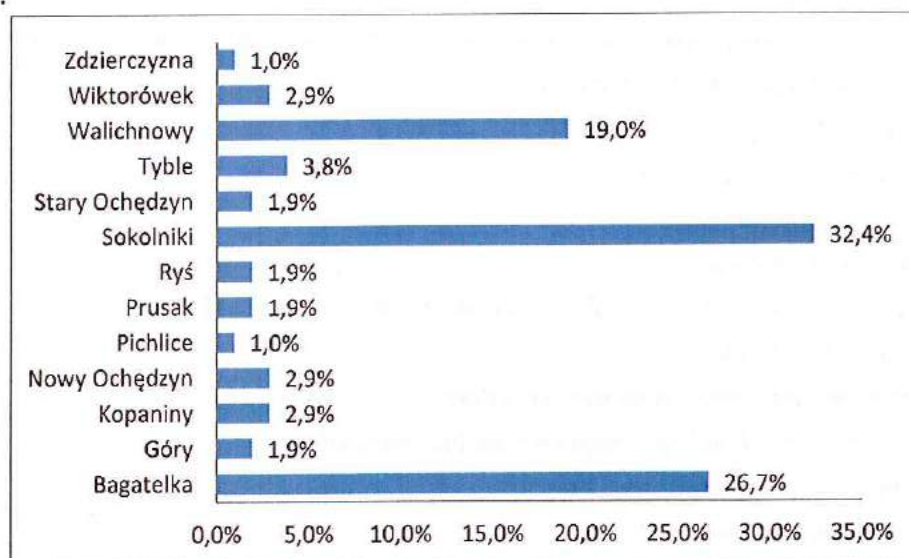

Płeć:

Sołectwo:

3. Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

4. Opinia Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

9. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Tabela 1 Sieć osadnicza Gminy Sokolniki (stan na 28.02.2020 r.)	11
Tabela 2 Powierzchnia geodezyjna gruntów w Gminie Sokolniki	13
Tabela 3 Wykaz złóż w Gminie Sokolniki	13
Tabela 4 Liczba mieszkańców Gminy Sokolniki w latach 2010-2019	22
Tabela 5 Mężczyźni i kobiety w Gminie Sokolniki w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2010-2019	27
Tabela 6 Struktura i bilans bezrobotnych w Gminie Sokolniki	28
Tabela 7 Struktura mieszkań w Gminie Sokolniki w latach 2014-2018.....	30
Tabela 8 Beneficjenci dopłat rolniczych	33
Tabela 9 Kwoty przyznanych płatności.....	33
Tabela 10 Podmioty gospodarcze w Gminie w latach 2014-2019	33
Tabela 11 Podmioty gospodarcze w Gminie Sokolniki w poszczególnych sekcjach polskiej klasyfikacji działalności (PKD) w 2018 i 2019 roku	34
Tabela 12 Charakterystyka sieci wodociągowej w Gminie Sokolniki	37
Tabela 13 Sieć kanalizacyjna w Gminie Sokolniki	37
Tabela 14 Ilość odpadów komunalnych zebranych w 2018 roku.....	39
Tabela 15 Odpady zmieszane zebrane terenu Gminy Sokolniki	39
Tabela 16 Liczba uczniów w Gminie Sokolniki w latach 2009-2019.....	43
Tabela 17 Liczba miejsc i dzieci w przedszkolach w Gminie Sokolniki	44
Tabela 18 Wykaz gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej.....	48
Tabela 19 Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2018-2019.....	48
Tabela 20 Analiza SWOT Gminy Sokolniki	55
Tabela 21 Cel strategiczny 1	60
Tabela 22 Cel strategiczny 2	65
Tabela 23 Cel strategiczny 3	70
Tabela 24 Miernik oceny strategii	83
Rysunek 1 Gmina Sokolniki na mapie powiatu wieruszowskiego	10
Rysunek 2 Mapa Gminy Sokolniki.....	11
Rysunek 3 Kościół w Ochędzynie	18
Rysunek 4 Pałac w Sokolnikach	19

Rysunek 5 Pałac w Walichnowach.....	20
Wykres 1 Liczba mężczyzn i liczba kobiet w Gminie Sokolniki w latach 2010-2019	22
Wykres 2 Gęstość zaludnienia w Gminie na 1 km ²	23
Wykres 3 Migracje mieszkańców Gminy Sokolniki.....	23
Wykres 4 Urodzenia i zgony w Gminie Sokolniki w latach 2010-2019.....	24
Wykres 5 Przyrost naturalny w Gminie Sokolniki w latach 2010-2019.....	24
Wykres 6 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Sokolniki w latach 2010-2019 .	25
Wykres 7 Liczba osób w wieku produkcyjnym w Gminie Sokolniki w latach 2010-2019	26
Wykres 8 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie Sokolniki w latach 2010-2019	26
Wykres 9 Bezrobotni rejestrowani na obszarze Gminy w latach 2010-2019.....	29